

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 549 Wydanie P

Poznań, piątek dnia 29 listopada 1935

Rok 30

Karta z przeszłości

W artykule, poświęconym na łamach „Dziennika Poznańskiego” ks. Piotrowi Wawrzyniakowi, p. Adam Poszwiński scharakteryzował ewolucję społeczną ludności polskiej w zaborze pruskim w ówczesnym okresie, przyczem podkreślił wybitną rolę i wielkie zasługi duchowieństwa naszego, nie zatając momentów politycznego konfliktu między społeczeństwem a odnośnymi przedstawicielami władzy duchownej. Autor, stwierdziwszy, że „społeczeństwo umiało rozróżnić politykę a sprawy religijne”, przypomniał:

„U nas w Wielkopolsce umiano np. demonstrować niezadowolenie wobec dyplomacji ks. arcybiskupa Ledóchowskiego. To samo społeczeństwo stanęło w opornej również opozycji przeciw ks. arcybiskupowi Stabilewskiemu, gdy ten chciał czas pewien być ordynikiem hasel ugody z systemem prusko - niemieckim.”

Mimo to rozwój stosunków doprowadził do niezwykle wpływowego stanowiska duchowieństwa polskiego w zaborze pruskim.

W sprawach tych nie orjentują się zgola dzisiejsze młodsze pokolenia, które o nich to i owo tylko słyszały, a wspomnienia zacieraają się nawet w pamięci tych, którzy okres ten dziejów naszych przeżyli, czy to jako dorośli, naszych obywatele, czy też jako młodzi dzieńci-obszerni. To też czynimy zadość prośbie, wyrażonej wobec nas z kilku stron ze sfer młodszych, i przypomnimy rysy zasadnicze ewolucji stosunków z końca zeszłego i początku bieżącego wieku, z uwzględnieniem w tych sprawach stanowiska obozu narodowego: ówczesnej Narodowej Demokracji, o co nas interpelanci szczególnie proszą.

Polityka ugodowa wobec państwa pruskiego, korony i rządu pruskiego była z polskiej strony prowadzona przez warstwę ziemiańsko - szlachecką (z małymi wyjątkami) i przez skoli-gaconą względnie skojarzoną z nią część inteligencji miejskiej. Polityce tej patronował ks. arcybiskup Stabilewski i czyniła to za jego wpływem część starszego duchowieństwa.

Pod względem społeczno - politycznym sfery te i czynniki stały na stanowisku, że kierownictwo i decyzja w sprawach publicznych należy do warstw „wyższych”, przez które warstwy „niższe” winny być prowadzone.

Temu pogładowi na życie, politykę i rolę odnośnych warstw społecznych przeciwstawił się ruch ludowy pod wodzą dr. Romana Szymańskiego, wydawcy i naczelnego redaktora „Orędownika”. Ruch ten zwalczał ugodowców jako „dworusów” za konszachty z dworem cesarsko - królewskim i manifestacyjne łączenie sprawy polskiej ze sprawą niemiecką. Potępiając stanowczo lojalizm wobec korony, ruch ludowy uznawał jednak nietylko naze-wnątrz, lecz i nawewnątrz — w przekonaniu swym — legalizm wobec państwa pruskiego i pruskiej konstytucji, której przepisy zalecał wyzyskiwać dla obro-

ny żywiołu polskiego, jego dóbr moralnych i materialnych.

Społeczno - politycznie stanął ruch ludowy zdecydowanie na gruncie emancypacji szerokich warstw, zatrzymując się coprawda w praktyce przy granicy warstw średnich: miejskich i wiejskich, a nie sięgając do warstw robotniczych. W dążeniu do emancypacji społeczno-politycznej ruch ludowy godził z całych sił w opór warstw szlachecko-ziemiańskiej oraz części starszego duchowieństwa z ks. arcybiskupem Stabilewskim na czele. Niestety w ogniu walki ruch ludowy nie zaniechał odpowiedzialności na stanowisko stanowością, a rozprawę z polityką t. zw. „wyspy tumskiej” i odnośnych przedstawicieli duchowieństwa starszej daty zgeneralizował, odnosząc się ujemnie do ogółu księży (z małymi wyjątkami) i rzucając na wiecach nawet hasło: „precz z księżmi do zakrystji!”

Wszechpolski ruch demokratyczno - narodowy, który w zaborze pruskim pojawił się w początkach bieżącego wieku, przejął od ruchu ludowego — wkrótce wchłaniając go w siebie — duże jego wartości dodatnie, odrzucił natomiast połowiczność w polityce antypruskiej i antyniemieckiej oraz stanowisko w polityce społecznej. Ruch wszechpolski uznawał legalizm

tylko formalnie, a faktycznie zmierzał programem swym i działalnością do odzyskania przez Polskę niepodległości.

Pod względem społeczno - politycznym było dlań pochodzenie obywateli rzeczą obojętną w myśl zasady: równe prawa dla wszystkich, równe wszystkich obowiązki. Ruch demokratyczno - narodowy odrzucił też zarówno dążenie do hegemonii politycznej władzy duchownej i jej przedstawicieli, jak „wysyłanie księży do zakrystji”, stojąc na gruncie tezy, że ksiądz — bez względu na wyższe czy niższe jego stanowisko w hierarchii kościelnej — jest tak samo równouprawnionym i równymi obowiązkami obciążonym obywatelem, jak obywatel świecki.

Dla nas był i jest ksiądz czy dostojnik duchowny kapłanem w kościele, a na terenie społeczno - politycznym — obywatelem, otoczonym oczywiście należnym mu szacunkiem. Jako kapłanowi winniśmy mu w sprawach wiary i moralności katolickiej bezwzględne posłuszeństwo; głos jego jako obywatela w życiu społecznym i politycznym waży w opinii uświadomionej, zależnie od jego przekonań, jego ofiarności i jego działalności.

To nasze stanowisko spotkało się zgóry, na samym już początku wystąpienia Narodowej Demokracji na arenie politycznej, z uznaniem nietylko

społeczeństwa świeckiego, lecz także prawie całego duchowieństwa naszego, tem bardziej, gdyśmy jasno określili zasadniczy stosunek obozu narodowego do Kościoła Katolickiego. Pierwotne polemiki z nami niektórymi księżmi zamieniły się w konsekwencji w najserdeczniejsze stosunki.

Równocześnie duchowieństwo nasze stanęło — ręką w rękę z nami — w pierwszych szeregach walki narodowej z systemem pruskim i żywiołem niemieckim (walka o ziemię i strajk szkolny, który także pojednał społeczeństwo z ks. arcybiskupem Stabilewskim, kapłanem zresztą miary niepowszedniej) i rozwinęło na wielką skalę pracę społeczno - gospodarczą, jako podwalinę wyodrębniającego się — mimo twardej kajdan niewoli pruskiej — państwa w państwie.

W pierwszych latach powojennych demagogia czerwona poczęła znowu w stosunku do księży głosić hasła szkodliwe, i to nawet bardzo jaskrawe, co wówczas, przejściowo, zraziło nawet część duchowieństwa do pracy publicznej. Tym samym torem szły i idą lewicowe żywioły „sanacyjne”, a walka ich przybiera niejednokrotnie formy bezprzykładne.

Obecnie powinna uwaga żywiołów zdrowych być zdwojona, zważywszy, że elementy socjalistyczne a nawet komunistyczne usiłują wyzyskać biedę, często i nędzę szerokich warstw społecznych na rzecz fermentów i działań odśrodkowych.

Obóz narodowy ma w tej sprawie stanowisko zasadnicze, wzwyż określone, i trzymać go się będzie zawsze, niezależnie od takich czy innych warunków zewnętrznych.

W jutrzejszym wydaniu głównem:

NASZA TYTUŁOMANJA

przez prof. Ignacego Chrzanowskiego

Hitler o Żydach i komunizmie

Wywiad z przedstawicielem agencji prasowej — Konieczność skutecznej obrony przed knowaniami żydowskich agentów bolszewizmu — Zbrojenia Rzeszy

Berlin (PAT). Przed kilku dniami Hitler udzielił wywiadu przedstawicieli jednej z agencji prasowych, któremu wyjaśnił stanowisko rządu Rzeszy wobec Rosji sowieckiej, oraz kwestji żydowskiej.

Na wstępie kanclerz sprecyzował niezwykle dobitnie, że „Niemcy są przedmurzem Zachodu przeciw bolszewizmowi i będą w obronie tego Zachodu zwalczać propagandę — propagandą, terror — terorem, a gwałt — gwałtem”.

„Norymberskie ustawodawstwo, dotyczące Żydów w Niemczech — ciągnął kanclerz — spowodowane jest przede wszystkim koniecznością zwalczania bolszewizmu. Ustawodawstwo to nie jest antyżydowskie, lecz proniemieckie. Prawa Niemców muszą otrzymać ochronę przed niszczycielskimi wpływami żydowskimi”.

Kanclerz wskazał dalej z jednej strony na udział Żydów w agitacji bolszewickiej na terenie Rzeszy, z drugiej zaznaczył, że Niemcy, które dzieli od Rosji „tylko niewiele mil” potrzebują wciąż skutecznych zarządzeń obronnych przed knowaniami żydowskich agentów bolszewizmu.

W dalszym ciągu powołał się na o-

koliczność, że dziesiątki tysięcy zwolnionych oficerów niemieckich ze-pchnięto do roli pewnego rodzaju „proletariatu intelektualnego”, podczas gdy stanowiska w zawodach intelektualnych obsadzili Żydzi, którzy wynoszą tylko jeden procent ludności Niemiec.

Na zapytanie, czy przewidziane są dalsze zarządzenia w kwestji żydowskiej, kanclerz zaznaczył, że dotychczasowe ustawy wydawane były z myślą sparaliżowania „ewentualnych niebezpiecznych wybuchów”. Gdyby napięcie powtórzyło się, okazać się może w pewnych okolicznościach konieczne wydanie dalszych zarządzeń ograniczających.

Wracając do sprawy bolszewizmu, kanclerz powtórzył, że Niemcy są buforem, strzegącym Zachodu przed za-łewem bolszewizmu, który idzie z Rosji sowieckiej. W dalekich Stanach Zjednoczonych Ameryki zrozumienie tego faktu jest słabsze, staje się ono jednak oczywiste dla każdego, gdy patrzy z Rzeszy odległej zaledwie o parę godzin lotu lub jazdy pociągiem pośpiesznym. „Niemcy będą w dalszym ciągu zwalczać komunizm tą bronią, jaką komunizm sam stosuje”.

Mówiąc o armji niemieckiej, kanclerz podkreślił, że celem jej jest obrona Rzeszy przed atakiem obcych narodów. Niemcy, jedno z czołowych mocarstw, mają prawo posiadania pierwszorzędnej armji. Mówiąc o jej sile w stosunku do stanu z r. 1914, kanclerz wyraził opinię, iż miljonową armję, jaką wystawiła Rzesza w r. 1914, stworzyćby mogła obecnie tylko pod naciskiem konieczności.

Do Palestyny

Genewa (Tel. wł.) Dziś zbiera się komitet Ligi pomocy uchodźcom z Niemiec, który przedyskutuje projekt angielski zorganizowanej planowej emigracji Żydów z Rzeszy do Palestyny a potem do innych krajów zamorskich.

Ma się stworzyć specjalny bank, którego zadaniem będzie przeprowadzenie i wykup majątków Żydów niemieckich. Żydzi mają nadzieję, że jeżeli Liga zaprobuje ten plan, to w przeciągu kilku lat około 200 tys. będzie mogło opuścić Niemcy.

Sprzeczne wieści z placu boju

Źródła abisyńskie, angielskie a częściowo francuskie i niemieckie głoszą o cofaniu się wojsk włoskich niemal na całym froncie

Londyn. (PAT). Na froncie ogadeńskim długotrwałe deszcze utrudniają operacje wojsk włoskich i jedynie lotnictwo przejawia ożywioną działalność.

ROCZNICA ZAJŚĆ W UAL-UAL

Według doniesień ze źródeł angielskich z Harraru, półurzędowe wiadomości abisyńskie stwierdzają, że ras Nasibu przeniósł swą główną kwaterę z Dżidżiga do miejscowości, znajdującej się na południe od Daggahbur i że posuwanie się wojsk abisyńskich naprzód trwa. Te same źródła podkreślają, iż dzień 5 grudnia jest rocznicą wydarzenia w Ual-Ual i że Abisyńczycy spodziewają się odebrać to miasteczko, aby zatrzeć w ten sposób gorzkie wspomnienie pierwszych porażek.

MARSZ NA DŻIDŻIGA

Agencja Reutera donosi z Dżibuti, że według wiadomości z pogranicza samoloty włoskie bombardują wytrwale wioski abisyńskie. Na całym froncie południowym czynione są przygotowania do wielkiej ofensywy włoskich oddziałów zmotoryzowanych. Wydane są już jakoby rozporządzenia dotyczące marszu na Dżidżiga. Abisyńczycy dokonali podobno w tym rejonie wielkich prac fortyfikacyjnych i są zdecydowani utrzymać za wszelką cenę linię wzgórz, panujących nad szlakiem karawanowym, idącym od Dżidżiga do Berbera w brytyjskim Somali.

W Adis Abeba nie otrzymano urzędowego potwierdzenia o opuszczeniu Makalle przez Włochów. Rządowe koła abisyńskie są zdania, że oddziały tubylcze, walczące po stronie włoskiej, pozostały w rejonie Makalle. W każdym razie Abisyńczycy nie mają narazie zamiaru podejmować próby zdobywania tego miasta.

NA FRONCIE SOMALIJSKIM

Źródła niemieckie donoszą z Asmary, że na froncie somalijskim doszło do poważniejszego starcia między tubylczymi oddziałami włoskimi a wojskami rasa Desta. Starcie to nastąpiło 100 km na północ od Dolo, w miejscowości Lama Szillindi. Abisyńczycy chcieli tam zająć z boku oddziały włoskie, maszerujące z rejonu Dżuba. Po kilkogodzinnej krwawej walce wojska abisyńskie cofnęły się z poważnymi stratami.

PRZYCZYNY ODWROTU

Paryż (PAT). Havas donosi z Adis Abeby:

Koła abisyńskie przypisują odwrót wojsk włoskich na froncie Tigre dwóm przyczynom: po pierwsze dlatego, że w dotychczasowych operacjach brały udział przeważnie wojska tubylcze, po drugie — z powodu obawy Włochów o przecięcie linii komunikacyjnych.

Wiadomości

W miejscowości Walsum obok Duisburga skazano 25-letniego aryjczyka na 6 miesięcy więzienia za to, że wzbraniał się zerwać stosunki z kobietą pochodzenia żydowskiego, z którą miał dwoje dzieci. Sąd podkreślił w motywach, że wymiar kary jest tak łagodny dlatego, iż stosunek nawiązany został przed wydaniem ustaw norymberskich.

*

Nadburmistrz Berlina, dr. Sahn (b. burmistrz Gdańska) został wykluczony z partii nar. socjalistycznej, a tem samem usunięty ze stanowiska nadburmistrza, którego funkcje obejmuje jego zastępca, dr. Lippert. Sahnowi zarzucają podobno ohydny taktikę wobec partii, której posunięcia, zwłaszcza w dziedzinie organizowania akcji pomocy zimowej oraz walki z Żydami, miał sabotować.

*

„Ceske Slovo“ donosi, iż w poselstwie sowieckim w Pradze dokonano kradzieży papierów wartościowych na sumę 700.000 koron. Skradziono również kilka tajnych dokumentów.

*

„Le Petit Parisien“ donosi z Cherbourg, iż statek „Majestic“ zabrał do Nowego Jorku ładunek złota wartości około 210 milionów franków, przeznaczony dla banków amerykańskich.

*

Cesarzowa Japonji powiła syna. Jest to piąte dziecko pary cesarskiej, a w tem — drugi syn. Uroczyste nadanie imienia odbędzie się w dniu 4 grudnia.

Dowodem odwrotu w Ogadenie, zdaniem Abisyńczyków, była obawa, iż ras Desta zaatakuje armię włoską z tyłu lub z lewego skrzydła. Poza tem klimat i warunki terenowe w Ogadenie nie sprzyjały operacjom. W Adis Abebie sądzą, że po objęciu dowództwa przez marsz. Badoglio Włosi zastosują nową taktykę.

O sytuacji na frontach, koła abisyńskie potwierdzają, że trzy kolumny abisyńskie połączyły się na linii Dżidżiga—Daggahbur i posuwają się

w kierunku południowym. W Dessie panuje wielkie ożywienie. Przybywają tam codziennie różne często nieregularne oddziały wojskowe, a inne zaś wyruszają na front.

MARSZ. BADOGLIO

Asmara (PAT). Wskutek silnej burzy na morzu Czerwonym parowiec, na którym znajduje się marszałek Badoglio, zawinął do Massaua dopiero dziś popołudniu.

Stanowcze zaprzeczenie włoskie

Rzym (PAT) Ag. Stefani donosi: Agencje Reutera, Havasa i inne szerzą wiadomości, pochodzące z Adis Abeby o tem, że Abisyńczycy odnieśli świetne zwycięstwa. Opowiada się, że wojownicy negusa zajęli zpowrotem Gorahai i Gerlogubi, że 100 000 ludzi rasa Desta wtargnęło na 300 klm w głąb Somali włoskiego, dochodząc do okolic

Iscia Zaidoa. Wreszcie mówi się, że wojska włoskie opuściły Makale i cofnęły się do Adigratu.

Brutalna potworność fałszywych pogłosek zwalnia od potrzeby zaprzeczania tu. Rzeczywisty stan rzeczy jest taki, iż wojska włoskie panują solidnie nad wszystkimi zdobytymi pozycjami.

Pogłoski o ofensywie niepokoją Londyn

Londyn (PAT) Pogłoski, że wojska włoskie posuną swą ofensywę w kierunku zachodnim i zajmą obszary, na których położone jest jezioro Tana, wywołują w brytyjskich kołach rządowych ostry sprzeciw.

Podkreślają, że rząd angielski otrzymał od Włoch najzupełniej formalne

zapewnienie, iż interesy brytyjskie w Abisynji będą uszanowane. Zajęcie obszarów jeziora Tana byłoby naruszeniem traktatu z r. 1906 a również zobowiązań, jakie przyjął na siebie rząd włoski w wymianie not z W. Brytanią w r. 1925.

Po śmierci Lidz-Jassu

Rzym (PAT). Korespondenci włoscy z frontu Tigre podkreślają, że śmierć b. cesarza Lidz-Jassu kładzie kres niepokojom, jakie wzbudziły w Adis Abeba pewne odruchy sympatii na rzecz wyganianego cesarza.

Od chwili rozpoczęcia kroków wojennych przez Włochy, miejsce jego uwiecznienia zmienione trzy czy czterokrotnie. Krążą pogłoski, że grupy

zwolenników usiłowały parokrotnie uwolnić Lidz-Jassu, gdy był uwięziony w Adis Abeba. Przenosiny więźnia odbywały się zawsze w nocy w jak największej tajemnicy.

Jak się okazuje, ostatnio przewieziono go z Garamuleta w pobliżu Harraru do rezydencji królewskiej w Adis Abeba, gdzie b. cesarz spędził ostatnie tygodnie swego życia.

Proces o zabójstwo ś. p. min. Pierackiego

Warszawa, (PAT). Posiedzenie rozpoczęło się dziś o godz. 10. min. 35

Na wstępie adw. Horbowy wniósł w związku z wczorajszymi zeznaniami inspektora Piątkowicza o dopuszczeniu dowodów z kompletów czasopisma „Surma“ dla stwierdzenia, że organ ten nigdy nie propagował akcji terrorystycznej na ziemiach innych poza województwami lwowskim, tarnopolskim, stanisławowskim, wołyńskim i częściowo poleskim. Poza tem adw. Horbowy, jako obrońca osk. Ka zmarzkiego wniósł o zbadanie w charakterze świadka Osypa Balickiego, zamieszkałego we Lwowie, dla stwierdzenia, iż osk. Kaczmareki wbrew twierdzeniu aktu oskarżenia, jakoby opiekował się we Lwowie Grzegorzem Maciejką i dał mu nocleg w lokalu „Proswity“ nie mógł udzielić mu tego noclegu, gdyż lokalem „Proswity“ zarządzał wyłącznie Balicki.

Prok. Zeleński podkreśla, że inspektor Piątkowicz badany był w charakterze świadka a nie biegłego. Wszystkie jego twierdzenia są wypowiedziane w charakterze świadka, co oczywiście nie odbiera im wagi.

Zeznania insp. Piątkowicza, jeżeli chodzi o kwestię taktyki OUN, i inne, nie mają znaczenia dla treści wyroku. Ustalanie rzeczy negatywnych z olbrzymiego materiału kompletów „Surmy“ jest rzeczą, która nie łączy się ani pośrednio, ani bezpośrednio z tem, co jest tu omawiane. Jeżeli chodzi o drugi wniosek obrońcy, to prokurator pozostawia decyzję do uznania sądu.

Sąd po naradzie ogłosił postanowienie, według którego, biorąc pod uwagę, że dowód z kompletów czasopisma ukraińskiego „Surma“, w sprawie jest bez znaczenia o tyle, iż nie stwarza żadnych kontrdowodów, że dowód ze św. Balickiego jest bez znaczenia, jako wskazanego na okoliczność negatywną, pozostawia wnioski obrony w całości bez uwzględnienia.

Następnie adw. Szlapak oświadcza, iż zręka się obrony osk. Czornija, natomiast przyjmuje obronę osk. Malucy.

Jako obrońca Czornija zgłosił się adw. Horbowy

Sąd postanowił dopuścić adw. Szlapakę w charakterze obrońcy Malucy i adw. Horbowyja — jako obrońcy osk. Czornija.

Adw. Hankiewicz zwraca się z prośbą o zezwolenie oskarżonym na korzystanie w czasie rozprawy z papieru i ołówków celem komunikowania się z obroną, przyczem oświadcza, że po każdym posiedzeniu papier i ołówki oskarżeni oddadą będą obronie. Sąd przychylił się do prośby obrony, poczem przystępuje do dalszego badania świadków.

Śwd. Kuśmierski, przodownik P. P., zeznaje, iż w połowie czerwca 1934 r., będąc w sklepie Ignatowskiego na Nowym Świecie w Warszawie, otrzymał od jednej z pracownic znalezionej przez nią przy zbiegu ul. Szczygłej i Kopernika łuskę rewolwerową, którą wręczył władzy przełożonej.

Śwd. Wł. Wiewióra, podmajor szkoły wojskowej zbrojmistrzów w cytadeli, wezwany był 15 czerwca 1934 r., jako pirotechnik do lokalu klubu przy ul. Foksal 3, gdzie pokazano mu bombę, którą miał rozebrać. Świadek szczegółowo opisuje, jak wyglądała ta bomba i jaka była jej konstrukcja, oraz z czego się składała. Na pytania prokuratora, stwierdza, że bomba posiadała zabezpieczenie, uniemożliwiające przedczesny wybuch. Następnie wyjaśnia, dlaczego pomimo nacisku na bombę wybuch nie nastąpił.

Stłumione powstanie

Rio de Janeiro. (PAT) Prez. Getulio Vargas zawiadomił gubernatorów wszystkich prowincyj, że powstanie w Natalu, Pernambuco i Rio de Janeiro zostało zdławione. 500 powstańców uciekło na statku „Santos“ z Natalu.

W Pernambuco powstańcy stracili 100 zabitych i poszli w rozsypek. Bunt w szkole lotniczej i w 3 pułku piechoty zlikwidowano.

W Natalu gubernator objął znów władzę. W Recife de Pernambuco powraca pokój.

Rio de Janeiro. (PAT) Według wiadomości otrzymanych przez rząd po bombardowaniu z samolotów powstańcy 3 pułku poddali się.

W Natalu wycofali się na pokład okrętu „Santos“, należącego do linii „Lloyd Brasileiro“ i odpiłynęli w nieznanym kierunku. Przywódcy na samolocie „Kondor“ wystartowali również w nieznanym kierunku.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara 5.29 zł. w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.32 1/4 — 5.32 1/2 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘDZA

Poznań, 28. 11. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 62.50, za 4% premj. dol. 52, — oraz za 3% poz. bud. 39.50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4 1/2% dol. listy zast. 37,—, zaś 4 1/2% listy zast. złote w zlocie obracano po 39.50; pozatem płacono za 4 1/2% złotych listy zast. 37,—.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 95,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 62.50 P.

4% poz. premj. dol., serja III 52,— P.

3% poz. budowl., serja I 39.50 P.

4 1/2% dolar. listy zastawne s. K. z r. 1933

Pozn. Ziem. Kred. 37,— P.

4 1/2% listy zast. złote w zlocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn 4 1/2% dol. listy zast. w zlocie = 3.90 za 1 dol. 39.50 +

4 1/2% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933

Pozn. Ziem. Kred. 37,— P.

Akcje bankowe i przemysłowe Bank Polski 95,— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 28. 11. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto	715 g/l.
2) pszenica	756 g/l.
3) owoce	429 g/l.

Ceny orientacyjne:

Zyto (Uspob. spokojne)	12,25—12,50
Zytenica (Uspob. spokojne)	17,50—17,75
Jęczmień browarowy	15,00—16,00

Uspobienie spokojne.	
Jęczmień 700—725 g/l.	13,75—14,25
Jęczmień 670—690 g/l.	13,25—13,50

Uspobienie spokojne.	
Owies (Uspob. spokojne)	15,00—15,75

Maka	
żytnia wyciąg 0-30% wł w.	19,75—20,00
żytnia gat. I 0-45% wł w.	19,25—19,25
żytnia gat. I 0-55% wł w.	18,50—19,25
żytnia gat. II 45-55% wł w.	15,25—16,25

Uspobienie spokojne.	
pszenna gat. IA 0-20% wł w.	30,75—32,50
pszenna kat. IB 0-45% wł w.	30,00—30,50
pszenna gat. IC 0-55% wł w.	29,00—29,50
pszenna gat. ID 0-60% wł w.	28,00—28,50
pszenna gat. IE 0-65% wł w.	27,00—27,50
pszen gat. IIA 20-55% wł w.	26,75—27,25
pszen gat. IIB 20-65% wł w.	26,25—26,75
pszen gat. IID 45-65% wł w.	24,00—24,50
pszen gat. IIF 55-65% wł w.	22,00—22,50
pszen gat. IIG 60-65% wł w.	20,50—21,00

Uspobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	9,25—9,75
Otręby pszen grube stand.	10,25—10,75
Otręby pszenne średnie st.	9,75—11,00
Otręby jęczmienne	43,00—44,00
Rzepak zimowy	41,00—42,00
Rzepak zimowy	36,00—38,00
Siemię lniane	34,00—36,00
Gorzczyca	25,00—30,00
Groch Wiktoria	21,00—23,00
Groch Folzera	9,50—10,00
Lubin niebieski	11,00—11,50
Lubin złoty	62,00—64,00
Mak niebieski	90,00—100,00
Koniczyna czerw surowa	120,00—130,00
Konicz. czerw 95-97% czyst.	75,00—95,00
Koniczyna biała	160,00—175,00
Koniczyna szwedzka	3,75—4,50
Ziemiaki jadalne	
Ziemiaki fabr. za kilo %	16,50—16,75
Makuch lnian w taflach	13,50—13,75
Makuch rzepakowy w tafl.	19,50—20,00
Makuch słon. w tafl. 42/43%	21,00—22,00
Srut Soja	2,00—2,20
Słoma pszenna luzem	2,60—2,80
„ pszena prasowana	2,25—2,50
„ żytnia luzem	2,75—3,00
„ żytnia prasowana	2,75—3,00
„ owsiana luzem	3,25—3,50
„ owsiana prasowana	1,50—2,00
„ jęczmienna luzem	2,40—2,60
„ jęczmienna prasow.	6,00—6,50
Siano zwykłe luzem	6,50—7,00
„ zwykłe prasowane	7,00—7,50
„ nadnoteckie luzem	7,50—8,00
„ nadnoteckie pras.	

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 2737,2 tonn, w tem żyta 648 tonn, pszenicy 537 tonn, jęczmienia 530 tonn, owsa 195 tonn

O pokój w Abisynji

UWAGI

Od początku działań wojennych nie ustają wysiłki, by przywrócić pokój między Włochami a Abisynją. Tem tłumaczy się niezwykła pod względem dyplomatycznym sytuacja, że w dobie największego zgęszczenia chmur na widnokręgu śródziemnomorskim między Rzymem a Londynem i Paryżem nie ustawały rozmowy polityków. Znamienne jest także, iż przy całej niechęci Rzymu do Ligi Narodów, Włochy nie wystąpiły dotąd z instytucji genewskiej.

Usilne pragnienie mocarstw, by doprowadzić do odprężenia w Afryce, znalazło znowu w ostatnich dniach wyraz w stanowisku Francji wobec akcji sankcyjnej przeciw Włochom. Po sobotniej rozmowie z ambasadorem W. Brytanii w Paryżu powziął mianowicie p. Laval postanowienie, które równa się odłożeniu na czas nieograniczony rozszerzenia sankcyj na paliwo naftowe, czyli nie dopuszcza narażać do pozbawienia Włoch tego ważnego artykułu. Sprawa ta stała już na porządku obrad najbliższej sesji komitetu koordynacyjnego dla sankcyj.

Zarówno w Paryżu, jak w Londynie rozumiano, że odcięcie Włoch od dostaw paliwa naftowego byłoby tak katastrofalnym uderzeniem w włoskie transporty morskie i w działania włoskie wogóle, że wywołać mogłoby nieobliczalny odruch społeczeństwa i rządu włoskiego, paląc ostatnie mosty porozumienia między Rzymem a resztą świata. Stąd dano Włochom raz jeszcze do poznania, że akcja sankcyj międzynarodowych nie jest prowadzona dla jakichś złośliwych szyskan, jak to włoskie ministerstwo propagandy przedstawia, lecz, że jest to środek perswazji, który służyć ma rychłemu zaprzestaniu wojny, szkodliwej zarówno dla Włoch, jak dla całej Europy.

Ostatnia decyzja o wstrzymaniu ostrych zarządzeń przeciw Włochom przypada w chwili, gdy także na froncie działań wojennych pojawiają się pewne iskierki nadziei na zaprzestanie akcji zbrojnej.

Wielce znamienne było odwołanie generała de Bono z głównego dowództwa. Było to wskazówką, że w łonie armji włoskiej istnieją fermenty i że Rzym nie jest całkowicie zadowolony z dotychczasowych rezultatów kampanji. Wróg od dwóch miesięcy cofa się prawie bez walki, a tymczasem piętrzą się przed armją włoską wszelakiego rodzaju trudności aprowizacyjne i komunikacyjne, mogące z czasem zdemoralizować armję. Także dla podtrzymania nastrojów w wrażliwym z natury społeczeństwie włoskiem potrzebna błyskotliwych sukcesów wojennych. Spostrzeżono więc w Rzymie, że musi się stać coś, co by dodało armji nowego ducha i przywróciło narodowi nadzieje. Tym czynnikiem psychologicznym ma być nazwisko głównodowodzącego. Marszałek Badoglio łączy dzień znajdzie się na polu walk.

Ze kampanja afrykańska przysparza Rzymowi coraz więcej kłopotów, wiadomo już od paru tygodni. Czas pracuje na korzyść Abisynji. Stąd pojawiają się zagranicą wróżby, że może uda się teraz Włochy prędzej skłonić do pokoju, niż to było dwa miesiące temu, gdy w Rzymie wszystko widziano różowo.

Pod tym względem wymowną wiadomość podaje dyplomatyczny współpracownik „Morning Post”, pochodząca jakoby z kół włoskiego dowództwa, a dotycząca ewentualnych warunków pokoju strony włoskiej. Dziennik angielski twierdzi, że Włochy skłonne byłyby powstrzymać dalszy marsz w prowincji Tigre, ponieważ rozróżniają one pod względem politycznym między jedną (t. j. poddanych negusowi), a nie-aneksją terytorjów amharskich Abisyn-

amharskich (odśrodkowych). Włochy chcą jedynie uzyskać połączenie między Erytreą i włoskiem Somali przez zdobycie Danakilu i Ogadenu, ewentualnie z miastem Harar. Wreszcie — co najbardziej w tej wiadomości uderza — prowincjami temi zarządzaliby Włosi z ramienia Ligi Narodów (t. j. mandat), przyczem jeszcze domagałyby się Włochy rozbrojenia Abisynji.

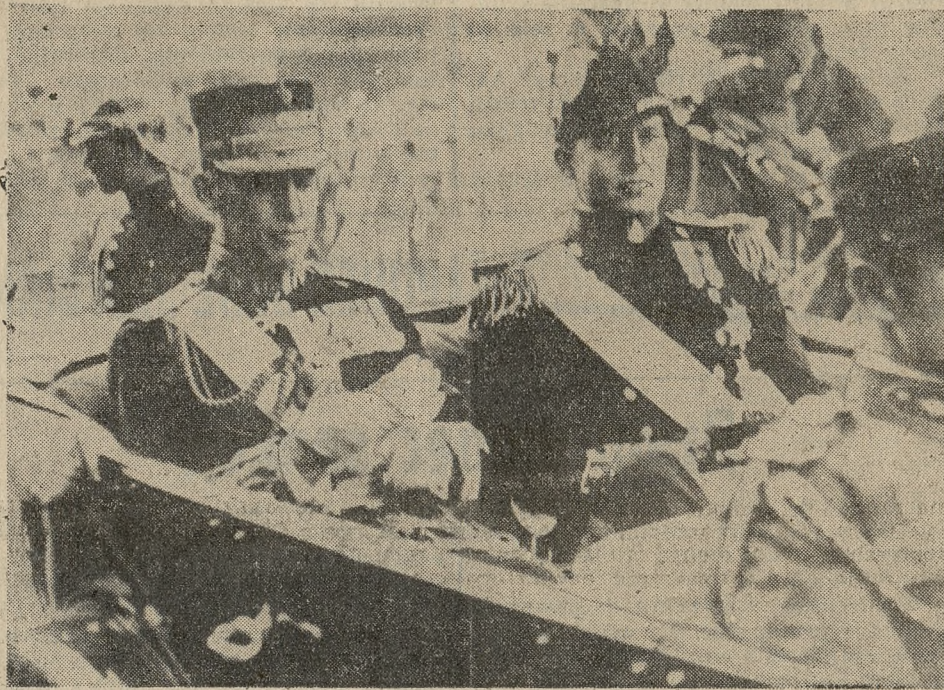
Jeśli powyższemu doniesieniu wierzyć, uległy pierwotne plany zdobywcy Mussoliniego poważnej redukcji. Godna uwagi była też kilka dni temu wiadomość z Rzymu, że rząd włoski ogłasza formalną aneksję 100.000 km kw. Ogadenu, innemi słowy zainteresował się nagle obszarem, który nazwany był niedawno przez Mussoliniego „kamienną pustynią”, gdy jeden z angielskich projektów kompromisowych skłonny był ofiarować Ogaden

Włochom. A zatem i na tym odcinku zmniejszyły się jakgdyby wymagania Włoch.

Gdy się tak mnożą wskazówki, że ze strony włoskiej rozpatrywana jest na serjo kwestja likwidacji wojny w Afryce, nadchodzą z frontu coraz częściej wiadomości o sukcesach Abisynczyków. W ub. tygodniu pisano o udanych próbach z unieszkodliwieniem tanków włoskich przy pomocy pułapek, jakich używają krajowcy w Afryce w walce z dzikimi zwierzętami. Na wszystkich frontach potwierdza się wrażenie, że zapal Abisynczyków dopiero teraz dojrzuje do czynów.

Jeśli do tej pory główną przeszkodę dla wszczęcia rokowań pokojowych stanowiły Włochy, to z biegiem czasu odwrócą się może role i abisynski „lew Judy”, rozpalony do walki, niełatwo da się poskromić. B. L.

Grecki dom królewski

Król grecki Jerzy wjeżdża w towarzystwie następcy tronu księcia Pawła do Aten.

Z restauracją monarchji w Grecji powraca z wygnania nietylko król Jerzy, ale razem z nim cała rodzina królewska, która od r. 1924 przebywała z konieczności zagranicą. Grecki dom królewski spokrewniony jest i spowinowacony z wszystkimi domami panującymi w Europie.

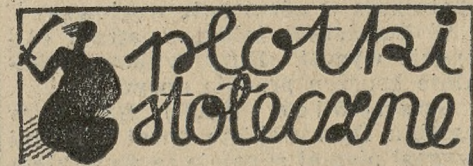
Król Jerzy II ożenił się z rumuńską księżniczką Elżbietą, córką zmarłego króla Rumunii Ferdynanda, a siostrą obecnie panującego króla Karola. Jerzy II, rozwiódłszy się ze swą żoną, nie posiada potomstwa.

Jak wynika z treści depezy, król Jerzy zamierza nadać swemu bratu ks. Pawłowi tytuł księcia Sparty i następcy tronu. Książę Paweł, liczący lat 34, jest również nieżonaty; jest on jedynym bratem króla Jerzego, synem zmarłego króla Konstantyna I i Zofji,

księżniczki pruskiej, siostry b. cesarza Wilhelma II.

Po księciu Pawle — w wypadku jego małżeństwa i bezdzietności — prawa do korony greckiej przypadłyby najstarszemu stryjowi króla Jerzego, noszącemu również imię Jerzego. Monarcha grecki posiada czterech żyjących stryjów: Jerzego, Mikołaja, Andrzeja i Krzysztofa, którzy wraz z swym potomstwem składają się na grecką rodzinę krwi królewskiej.

Księżniczka Maryna grecka, żona trzeciego syna króla Anglii, księcia Kentu, jest stryjeczną siostrą króla greckiego Jerzego II. Pokrewieństwo z domem angielskim datuje już od poprzednich pokoleń. Pradziadek obecnego króla greckiego Jerzego II był dziadkiem panującego obecnie króla Anglii Jerzego V i tragicznie zmarłego cara Rosji Mikołaja II.

27 listopada.

Przed paru dniami zebrał się uczeni w piśmie, skupieni w Warszawskim Tow. Naukowym, na roczne posiedzenie. Omawiali wyniki swej pracy, które są napewno dodatnie. Ale skarżyli się na stronę finansową. Gdzież o tym temacie teraz się nie mówi? Tam zaś specjalnie ten temat jest delikatny. Mało subsydjów skarbowych, a z 60.000 Towarzystwo nie otrzymało jeszcze ani grosza w tym roku budżetowym.

Niby wiele się mówi o konieczności podniesienia kultury umysłowej. Klasyczny to przykład, jak rzecz wygląda w świetle rzeczywistości. A tymczasem inne towarzystwo, mianowicie Tow. Popierania Kultury Teatralnej nigdy nie wystąpiło z podobnymi za-

rzutami ani wyrzekaniami. Tam pono już sięgnięto do dna. I tam subwencjonowanie tego przedsięwzięcia spotyka się z bardzo ostrymi zarzutami. Polityka za teatralna wywołuje silne sprzeciwy w kołach zainteresowanych i kompetentnych.

P. Matuszewski wyraził się w swych artykułach o konieczności zaniechania subwencjonowania teatrów, gdy Hanka z Bukowiny nie ma nawet na kartofle. Czy takie stanowisko będzie miało w życiu konsekwencje? Min. Kwiatkowski zapowiada bardzo surowe ograniczenia w subwencjach. Naturalnie, że spotka się z ogromnymi sprzeciwami. Ale stanie mu z pomocą życie. Ono zniewoli wszystkich do zwięzania pasa, tam gdzie go zwięzać można będzie bardzo skutecznie. W dziedzinie subwencjonowania — pole ogromne i bardzo celowe.

Ze się już z temi możliwościami liczą, wynika z pogłosek o zapowiedzi zwinienia „Pionu”. Nie ma jeszcze decyzji, ale już się mówi o możliwości

W jednym i tym samym numerze dziennika niemieckiego, nawet w tej samej rubryce, czytać można tego rodzaju wiadomości z dziedziny spraw żydowskich:

Wobec zbliżających się świąt Bożego Narodzenia rząd niemiecki będzie wypłacał rodzinom o dużej liczbie dzieci zapomogi świąteczne. Ogółem będzie obdarzonych około 50 000 rodzin, przyczem na każdą przypadnie zapomoga w kwocie 400 marek, a więc suma nie do pogardzenia. Dodatkowo wszakże wyjaśnia ministerstwo skarbu Rzeszy, że wyłączone z tego przywileju będą rodziny żydowskie, czyli że każdy wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić świadectwo aryjskości.

A teraz inna wiadomość: minister propagandy wydał zarządzenie, odbierające Żydom prawo do używania pseudonimów przy produkcjach artystycznych, czyli że każdy produkujący się muzyk, aktor, plastyk, pochodzenia niearyjskiego, musi odłą podpisywać się pełnym imieniem i nazwiskiem.

Wreszcie jeszcze jedna notatka w tej samej rubryce „z Rzeszy”: W miejscowości Neustadt w Niemczech środkowych dwóch osobników wyładowywało swe uczucia antyżydowskie przez rzucanie kamieni do miejscowej synagogi, wyrządzając drobne szkody. Policja aresztowała obu, a sąd pokoju skazał każdego na 2 miesiące więzienia. Prokurator wniósł o rewizję wyroku, uważając karę za zbyt łagodną. Sąd II instancji przychylił się do wniosku prokuratora i podwyższył karę do 3 miesięcy więzienia.

*

Gdy się przerzuca pisma niemieckie i natrafia na fakty z życia żydowskiego, uderza na pierwszy rzut nierównomierność oceny zjawisk żydowskich w dzisiejszej Trzeciej Rzeszy, robiąca wrażenie dużej jakgdyby płynności zagadnienia tego do tej pory. Przy bliższym wszakże wejrzeniu tak nie jest. Przytoczone wyżej przykłady służą za dowód.

W pierwszym wypadku nie przyznaje państwo przywilejów dla rodzin niearyjskich, wychodząc z założenia, że zapomoga jest wyrazem polityki ludnościowej Trzeciej Rzeszy, która — jak wiadomo — zupełnie nie życzy sobie żydowskich rodzin z dużą liczbą dzieci.

Drugi przykład świadczy również o zwalczaniu żydostwa przez Rzeszę narodowo-socjalistyczną, dotyczy jednak innego frontu tej walki. Przez zabronienie Żydom używania pseudonimów pragnie się zapobiec, aby artyści żydowscy ukrywali się pod cudziemi nazwiskami, czyli wsiąkali w otoczenie niepoznani, wywierając nadal wpływ na kulturę narodową. Jest to zatem dziedzina oczyszczenia życia duchowego Niemiec z wpływów semickich.

W trzecim wypadku same państwo ściga wybryki przeciw instytucjom żydowskim, wychodząc z założenia, że poczynania na własną rękę czynników nieodpowiedzialnych więcej szkodzą, aniżeli polityce antyżydowskiej pomagają.

Tak więc pozorną niejednolitość norm w polityce żydowskiej Trzeciej Rzeszy jest w gruncie rzeczy podyktowana logiką. Trzeba tylko każdy fakt wcielić do właściwej komórki.

zawieszenia tego tygodnika od Nowego Roku. Nikt po nim nie będzie płakał. Nieraz literaci sami stawiali sobie pytanie, poco i dla kogo on wychodzi.

Z początku był bojowy. Dawał głośne wystąpienia np. Górki przeciw Sienkiewiczowi. Ale teraz stał się naśladownictwem niedzielnego dodatku literackiego „Timesa”, naśladownictwem, dalekiem od pierwowzoru. I stąd nieporozumienie.

Takich placówek znalazłoby się więcej, gdyby chciano poszukać otwartości.

WARSZAWIANIN.

Prez. Sahn wydalony z partji narodowo - socjalistycznej

Niemalą sensacją Berlina jest, że p. Sahn, pierwszy burmistrz stolicy Rzeszy, a były prezes senatu gdańskiego, wydalony został z partji narodowo-socjalistycznej.

P. Sahn należy do „świeżo upieczonych” zwolenników reżimu, wstąpiwszy do partji w marcu r. 1933, a zatem już po przejściu przez Hitlera władzy w Rzeszy. W ostatnim czasie namnożyło się przeciw niemu szereg zarzutów (kupowanie u Żydów, zbyt mała ofiarność na cele dobroczynne), tak że sprawą jego członkostwa zająć się musiał sąd partyjny. W rezultacie przestał p. Sahn figurować wśród brązowych koszul. Obecnie spodziewane jest ustąpienie jego ze stanowiska burmistrza Berlina; funkcje jego objąłby dr. Lippert, funkcjonujący obecnie w roli „komisarza rządowego” jako osoba zaufana partji.

Żądania zorganizowanego rolnictwa

Związek Izb i Organizacji Rolniczych R. P. wypracował program polityczno-gospodarczy, w którym zawarte są postulaty i opinie rolnictwa polskiego, które, jak z poniższego streszczenia wynika, są bardzo dalekoidące.

Wstępne postulaty: a) o zrównoważenie budżetów publicznych przy pomocy najdalej idących oszczędności, b) o utrzymanie siły obronnej państwa na wysokim poziomie i c) o utrzymanie stałości kursu waluty, nie budzą żadnych wątpliwości, gdyż są wysuwane przez cały zdrowo myślący ogół społeczeństwa. Podkreślamy jedynie, że Związek Izb i Organizacji Rolniczych, wbrew pogłoskom o rzekomo inflacjonistycznym nastawieniu rolnictwa, wypowiada się za utrzymaniem stałości kursu złotego.

Sam „program” Związku I. i O. R. opiera się na jednej zasadzie, którą jest kluczowa pozycja rolnictwa w Polsce. Należy dokonać wielkiego wysiłku na rzecz rolnictwa po to, aby zwiększyć wydajność nabywczą wsi. Z tej zasady wychodząc, Związek domaga się rzeczy następujących:

A więc przedewszystkiem — potanieńcia kredytu. W tym celu Bank Polski miałby podjąć odpowiednią politykę kredytową, obniżając na wstępie swoją stopę dyskontową o 2 proc. (t. zn. z 5 na 3 proc. w stosunku rocznym). W konsekwencji musiałaby nastąpić obniżka stopy dyskontowej instytucji kredytowych, przyczem różnica między tą stopą a stopą Banku Polskiego nie powinna już obecnie przekraczać 3 proc. (obecnie powyżej 4 proc. różnicy), zaś przy kredytach redyskontowych w Banku Polskim różnica powinna być przynajmniej o połowę mniejsza. W związku z tem konieczna byłaby obniżka stopy procentowej od wkładów oszczędnościowych, która — zdaniem samorządu rolniczego — nie powinna przekraczać 2 proc. w stosunku rocznym. Odpowiednio mniejszy procent mianoby płacić za wkłady a vista.

Tyle co do kwestii potanieńcia kredytu. A teraz sprawy odciążeniowe. Tutaj Związek Izb i Organizacji Rolniczych domaga się rozciągnięcia trzyletniej karencji na całe — bez wyjątku — zadłużenie rolnictwa. Przed słowem „trzyletnia karencja” dodano przeczornie „co najmniej...”. Oprocentowanie istniejącego zadłużenia rolniczego na rynku niezorganizowanym oraz krótkoterminowego na rynku zorganizowanym nie powinno przekraczać 2 proc. w stosunku rocznym, spłatę zaś kapitału należy rozterminować przynajmniej na 30 lat, w ten sposób, aby forma spłaty dala możliwość bądź jednorazowego, bądź stopniowego zredukowania długu do połowy.

Zaległości w podatkach należy podarować tym rolnikom, którzy w ciągu następnych lat będą płacić regularnie bieżące podatki. Ale należności publiczne rolnictwa należy obniżyć i to przynajmniej o 80 milionów w roku bieżącym, a o 60 milionów w następnym roku. Również stawki kolejowe należy obniżyć, tak, aby rolnictwo mogło w bieżącym roku zapłacić zarządowi kolei mniej o 40 mil. zł.

Proces przeciw narodowcom

Wolsztyn. — 22 i 23 bm. odbędzie się w Wolsztynie przed sądem okręgowym proces przeciwko narodowcom: Franciszkowi Patałasowi, Karolowi Łukaszczykowi i Władysławowi Laskowskiemu z Wroniaw w sprawie wzięcia na wiecu przedwyborczym na początku września r. b. w Wroniawach, podczas których zastrzelony został przez policję śp. Feliks Janasik.

Proces ten budzi wielkie zainteresowanie. Oskarżonych, którzy przebywają w areszcie śledczym w Wolsztynie, bronić będzie adwokat Bajakowski z Poznania. (wo)

MŁODZIEŻ WSZECHPOLSKA

W lokalu przy ul. św. Marcin 65 odbędzie się zebranie dyskusyjne członków M. W. dnia 28, t. j. w czwartek, o godz. 20-ej.

Referat n. t. „Budżet państwa a rzeczywistość gospodarza kraju”, wygłosi red. St. Czapiewski.

Kurs kandydatów

Dziś, w czwartek 28 bm., o godz. 20 zebranie kursu kandydatów w salce przy Al. Marcinkowskiego 1. — Obecność obowiązkowa.

Należy wszelkimi siłami dążyć do podwyższenia cen artykułów rolniczych. równocześnie zaś należy dołożyć starań, aby ceny artykułów nabywanych przez rolnictwo były jak najtańsze. Trzeba pilnować, aby w okresie

Ważne posiedzenie parlamentu Francji

Paryż (PAT). Laval w czasie swej wczorajszej bytności w izbie oświadczył w kularach, że rząd nie zamierza przewlekać dyskusji, lecz przeciwnie, będzie się starał o jak najszybsze wypowiedzenie się izby, czy wypełnił mandat powierzony mu przez parlament.

Premjer zdecydowany jest również zgodzić się na dyskusję nad sprawą utrzymania ładu, gdyż rząd pragnie jak najszybciej powziąć odpowiednie postanowienia, które będą stosowane z całą surowością i bezstronnością zarówno wobec prawicy, jak i wobec skrajnej lewicy.

Premjer pragnie, aby dzisiejsze obrady były możliwie najkrótsze i w tym celu odbył naradę z przewodniczącym izby dep. Bouissonem. Obrady rozpoczyna się od oświadczenia, które odczyta premjer i od wniosku rządowego o rozpoczęcie przed dyskusją nad interpelacjami debaty w sprawie środków powziętych przez rząd w celu obrony franka.

Sprawozdawca parlamentarny Ag. Havasa przypuszcza, iż rząd bez trudu uzyska większość przy głosowaniu nad tym wnioskiem.

Następnie wywiąże się dyskusja

wzrostu cen rolniczych ceny artykułów spożywczych w miastach nie drożały nadmiernie.

Oto, w znacznym skrócie i w przetłumaczeniu na język popularny, postulaty rolnictwa. Skromnymi nazwać ich nie można, liczyć się też trzeba, że niektóre z nich wywołają ostre sprzeciw.

nad sprawami finansowymi, w czasie której niewątpliwie przedstawiciele stronnictw lewicowych nie będą szczędzić krytyki pod adresem obecnego gabinetu. Wynik głosowania zależeć będzie od tego, czy dojdzie do porozumienia pomiędzy ugrupowaniami lewicowymi co do wspólnego wniosku i od stanowiska, jakie zajmą w tej sprawie różne odłamy, wchodzące w skład większości rządowej.

Wydaje się prawdopodobnym, że, o ile nie zajdą nieprzewidziane wypadki, rząd uzyska w tym wypadku większość zbliżoną do tej, która w czasie ostatniej debaty wyraziła mu zaufanie. Jak przypuszcza sprawozdawca Havasa, około 320 głosów opowie się za rządem, a 160 głosów przeciw. Należy się jednak liczyć z tem, że ilość głosów oddanych za gabinetem może ulec pewnemu zmniejszeniu.

Możliwe, iż po tem głosowaniu podejmie się jeszcze dyskusję nad tem, czy najpierw będzie się odbywała debata nad raportem pos. Chauvina, czy też nad zajściami w Limoges. Zdaje się, że radykali będą woleli dyskusję nad określonymi wnioskami, zawartymi w referacie pos. Chauvina i że w tym wypadku izba podzieli ich zdanie.

Nie zna kłopotów z dzieckiem matka, która stale stosuje

PUDER BEBE SZOFMANA

nr 18 262

Rzym wobec sankcji

London. (Tel. wł.). Cała angielska opinia publiczna stoi pod znakiem przypuszczalnego zakazu wywozu olejów do Włoch.

Wiadomość z Rzymu o „pewnych ruchach i przesunięciach wojskowych” oraz o cofnięciu trzymiesięcznego urlopu wielu żołnierzom, określa prasa londyńska jako ostrzeżenia Włoch pod adresem świata. „W ten sposób dają one do zrozumienia, że zakaz wywozu benzyny oraz innych surowców ocenia się bardzo ostro. Czy mówiąc w swym komunikacie o przesunięciach wojska rząd włoski miał na myśli granicę Egiptu czy też północną granicę Włoch — nie wiadomo.

„Morning Post” w wiadomości z Rzymu donosi o możliwości wysłania na francuską granicę poprzednio wycofanego wojska.

Korespondent rzymski „Timesa” twierdzi, że przeciętny Włoch we wstrzymaniu dowozu benzyny dopatruje się kroku nieprzyjacielskiego, która upoważnia do podjęcia odwetowych działań wojskowych. Jest on oburzony z powodu zamiaru wprowadzenia tej nowej sankcji, która może zmusić Włochy do przedwczesnego przerwania wojny w Abisynji. Coraz częściej słyszy się zdanie: „Jeżeli mamy upaść to pociągajmy i innych za sobą”.

Lord Cecil, były wieloletni przedstawiciel Wielkiej Brytanji przy Lidze Na-

Ograniczenie emerytur pracowników prywatnych

Z Warszawy donoszą o nowym projekcie ograniczenia emerytur pracowników prywatnych.

Według tego projektu zaliczone już miesiące składkowe pracowników umysłowych byłyby skreślone, o ile pracodawcy nie wnieśliby za te miesiące zaległych składek.

Ponieważ zaległości w ubezpieczeniu emerytalnym pracowników umysłowych wynoszą obecnie przeszło 100 mil. zł i nawet tak radykalne zarządzenie jak to, o którym wspomnieliśmy wyżej — nie uzdrowiłoby finansów emerytalnych, przeto wysuwane są projekty obniżenia skali emerytur i przesunięcia granicy wieku, uprawniającego nabycie praw emerytalnych. Obecnie kobiety nabywają te prawa po ukończeniu 60 roku życia, a mężczyźni 65-tego. Granica ta miałaby być przesunięta o 2 lata.

rodów wypowiedzi się w liście do „Timesa” za wprowadzeniem zakazu wywozu olejów do Włoch. Nawiązując do przemówienia radjowego premjera Laval lord Cecil twierdzi, że również i on jest zdania, iż współpraca francusko-angielska posiada wielkie znaczenie dla pokoju świata, lecz nie może zrozumieć polityki Laval. W ostatnich miesiącach Francja niewątpliwie dużo straciła w Anglii. Jeżeli Paryż twierdzi, że popiera Ligę Narodów, a równocześnie zapewnia rząd włoski, że będzie się starał przeszkodzić skutecznemu naciskowi Ligi, to — zdaniem lorda Cecila — jest to polityka przemądrzała, która zwykle doprowadza do katastrofy.

Z Paryża korespondenci pism angielskich donoszą, że wczorajsza rozmowa Laval z amb. Clerkiem poświęcona była omówieniu projektowanego zakazu wywozu olejów do Włoch. Nowa data zejścia się komisji 18 nie została zdaje się we wczorajszej rozmowie ustalona.

Nieudały strajk

Katowice. (PAT.) Położenie w woj. śląskim w trzecim dniu strajku protestacyjnego jest następujące:

W górnictwie węglowym naogół nie zanotowano poważniejszych zmian. Liczba pracujących nieznacznie się zwiększyła. Strajkuje około 70 proc. robotników w górnictwie węglowym.

W hutnictwie żelaznym strajk całkowicie wygasł. Huty cynkowe i kopalnie kruszcu pracują normalnie.

Sosnowiec. (PAT.) Strajk w Zagłębiu Dąbrowskim trwał dwa dni i wygasł niemal zupełnie za wyjątkiem dwóch kopalni: „Czeladź-Piaśki” i „Helena”, w których była świetówka.

Również hutnictwo pracuje zupełnie normalnie.

Rozmowy z górnikiem

London. (PAT.) Delegaci federacji górników przyjęci zostali przez ministra górnictwa. Narady trwały dwie godziny. Następnie minister rozmawiał z delegatami związku właścicieli kopalni.

Minister zreferuje położenie premjerowi i gabinet brytyjski będzie rozważał możliwość opanowania targu. W każdym razie wspomniane rozmowy stanowiły jedynie wstęp do całej serji narad, jakie minister górnictwa odbędzie z zainteresowanymi stronami.

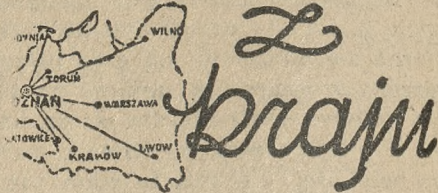
Czy wiecie?

oryginalna Aspirina wyrabiana jest obecnie także w Polsce! Nabyć ją można w każdej aptece. Aspirina z krzyżem „Bayer” na opakowaniu i tabletkach działa przy bólach głowy i chorobach z przeziębienia.

ASPIRINA

Do nabycia we wszystkich aptekach.
Cena za 6 tabl. obecnie już tylko zł. 0.90, za 20 tabl. zł. 2.25

nr 18 263

RUCH STATKÓW W PORCIE GDYŃSKIM

W ciągu 10 miesięcy r. b. zawiązało do portu gdyńskiego ogółem 3.887 statków o łącznej pojemności 3.736.600 tonn.

Na pierwszym miejscu pod względem tonażu znajduje się bandera szwedzka — 784.100 tonn, na drugim polska — 198.100 tonn, dalej angielska — 390.000 t., niemiecka — 327.200 t., duńska — 351.600 t., norweska — 290.700 t., Stanów Zjednoczonych A. P. — 235.400 t., grecka — 182.900 t., fińska — 159.000 t., łotewska — 53.100 t., francuska — 22.500 t., na bandery pozostałych państw przypada 397.000 tonn.

Na statkach przybyło do Gdyni 9.669 pasażerów, ponadto przywozły one 851 000 tonn towarów. Wyjechało na statkach 12.234 osób i wywieziono 5.953.000 tonn towarów, w tem 4.451.000 tonn węgla.

PRACE KANALIZACYJNE W STOLICY

W ciągu ubiegłego sezonu budowlanego zostało wykonane w stolicy przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji obrzyny kanału t. zw. burzowiec mokotowski, który umożliwi odprowadzanie do Wisły wód opadkowych południowej części miasta. Kanał ten żelazobetonowy o przekroju kołowym może przepuścić do 10.000 litrów na sekundę ze zlewni o powierzchni do 1450 hektarów. Przy robotach tych zatrudniono około 650 robotników w ciągu całego sezonu budowlanego.

PROCES O NADUŻYCIA CELNE

Na wokandzie warszawskiego sądu okręgowego znajdzie się wkrótce serja procesów o poważne nadużycia celne, jakie wykryto przy przewozie skór. Od dwóch lat trwało śledztwo w tej sprawie, w którą włączonych jest 11 deklarantów i 9 hurtowników warszawskich.

Powództwo wniosło przez skarb państwa z tytułu uszczuplenia wpływów celnych wynosi około 120 tysięcy zł. Pretenzje skarbowe są zabezpieczone na majątku oskarżonych. M. in. obłożono aresztem dwie duże kamienice stanowiące własność hurtowników skórzaných. Ogółem odbędzie się 13 rozpraw na tem tle.

ULICA ŻYDA KWIATKA W PŁOCKU

Wpływy żydowskie w Płocku są bardzo znaczne. W 25 rocznicę zgonu bojowca P. S. Żyda Józefa Kwiatka, który upamiętnił się tem, iż swego czasu organizował bojową demonstrację na placu Grzybowskim, rada miejska Płocka uchwaliła po burzliwej dyskusji nazwać jego imieniem ulicę Szeroką, przy której Kwiatek swego czasu zamieszkiwał. W kołach narodowych fakt ten wywołał niemałe oburzenie.

NOWY POLSKI SAMOŁOT

Za kilka tygodni zostanie oddany do użytku polskiej komunikacji samolot „R. W. D. 11” całkowicie polskiej konstrukcji. Będzie to samolot dwumotorowy, zaopatrzone w silniki czeskie „Walter 6” po 190 KM każdy. Samolot będzie mógł zabrać 6 pasażerów oraz dwie osoby załogi (pilota i radjotechnika). Szybkość jego będzie wynosiła 300 km. na godzinę.

„R. W. D. 11” będzie groźnym konkurentem „Douglasów”.

POŻAŁOWANIA GODNY WYPADEK W SZKOLE

W szkole handlowej w Nowym Sączu w czasie przeprowadzania przez prof. Czajczyńskiego doświadczeń chemicznych, nastąpił wybuch próbki. Odłamki szkła z zawartością próbki wskutek wybuchu dostały się do oczu przeprowadzającego doświadczenia profesora, zadając mu ciężkie obrażenia. Ofiarę wypadku przewieziono natychmiast na klinikę U. J. do Krakowa.

W obronie polskości adwokatury

Niesłychana napaść żydowska na adwokatów Polaków w Krakowie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Kraków, w listopadzie Na dzień 23 b. m. zwołane zostało do Krakowa doroczne walne zgromadzenie adwokatów, osiadłych w obrębie apelacji krakowskiej. W sali t. zw. Saskiej zebrało się kilkuset członków palestry, którzy obszerną salę wypełnili po brzegi. Wśród obecnych przynajmniej większość, bo przeszło 80 proc. stanowili adwokaci Żydzi.

Zebrań zagał dziekan adw. Gabryelski, który następnie ukonstytuował prezydium z przewodniczącym adw. Rowińskim na czele.

Po dwóch wstępnych przemówieniach, dotyczących kwestji poborów emerytalnych tych adwokatów, którzy przeszli do palestry z magistratury, oraz kwestji nieuczciwej konkurencji przez korzystanie z pomocy t. zw. „łapaczy”, jako trzeci z mówców stanął na podium adwokat Cybulski z Kielc, który postawił wniosek, aby w przyszłości przy redagowaniu sprawozdań z czynności Rady Adwokackiej uzupełniano część, która traktuje o ilości adwokatów i aplikantów wpisanych na listę, informacją, jak się przedstawia skład adwokatury według narodowości i wyznań.

Wniosek ten, dotyczący kwestji statystycznej, bardzo potrzebnej i ciekawej, wypowiedziany spokojnie i bez żadnych aluzji, niespodziewanie wywołał istną burzę wśród zebranych adwokatów Żydów. Pod adresem adw. p. Cybulskiego posyłały się wymysły i aroganckie pytania w rodzaju: „popisują się Kielce”, „prowokator”, „chuligan”, „warchoł”, „komu to potrzebne” i t. p. Wrzawa trwała kilkanaście minut i dopiero długotrwałe dzwonięcie przewodniczącego uciszyło furję żydowską.

Adw. Cybulski, który ani na chwilę nie dał się wyprowadzić z równowagi, z całym spokojem oświadczył: „Ja do prawdy nie rozumiem tego oburzenia, jestem Polakiem i dziwię się, że może się znaleźć ktoś, kto by się swej narodowości wstydził, nam są te dane potrzebne, bo chcemy wiedzieć, w jakiej jesteśmy adwokaturze”. To powiędzenie obecni na sali adwokaci Polacy przyjęli rzesistami oklaskami i okrzykami na cześć adw. Cybulskiego. Jednak p. Cybulski nie mógł kontynuować swego przemówienia, gdyż Żydzi ponownie wszczęli awanturę nie do opisania i uciszyli się dopiero, gdy na podium wskoczył podekscytowany Żyd, adwokat Adler, który bez opanowania począł „strofować” p. Cybulskiego, nazywając jego przemówienie „prowokacją”.

Był to jednak dopiero początek burzy, która rozpetła się na dobre wówczas, gdy wynikła kwestja kandydatury do organów samorządu adwokackiego. Walne zgromadzenie miało wybrać 3 członków Rady Adwokackiej, 7 członków Rady Adwokackiej oraz 3 członków Sądu Dyscyplinarnego. Na parę tygodni przed terminem walnego zgromadzenia zaczęły się targi o kandydatury. Adwokaci Żydzi, których ilość w okręgu krakowskim przekracza 80 proc. adwokatów i którzy wodzą rej w samorządzie adwokackim, ułożyli następującą listę:

I. Do Naczelnej Rady Adwokat.: 1) dr. Lachs Zygmunt, 2) dr. Miksiewicz Tadeusz, 3) dr. Bross Jakób.

II. Do Rady Adwokackiej: 1) dr. Jakubowski Faustyn, 2) dr. Horowitz Edmund, 3) dr. Feldblum Szymon, 4) dr. Glasner Artur, 5) dr. Lillenthal Zygmunt, 6) dr. Mayer Izidor, 7) dr. Güntner Rudolf.

III. Do Sądu Dyscyplinarnego: 1. dr. Jurczyński Hieronim, 2. dr. Adler Aleksander, 3. dr. Turchalski Władysław.

Listę tę, wydrukowaną na kartkach papieru, wręczono wszystkim uczestnikom walnego zgromadzenia. Postępowanie wodzirejów Żydów, którzy usiłowali narzucić swą wolę mniejszości polskiej i nie uznali za stosowne zachować nawet pozorów wolności wyborów, musiało do głębi oburzyć wszystkich tych adwokatów Polaków, którzy mają ambicje narodową i nie chcą dopuścić do tego, aby w sprawach zawodowych podlegali władzy i sądowi nielubianemu, aby w ich własnej Ojczyźnie Żyd miał decydujący głos i dzierzył władzę dyscyplinarną aż do prawa relegowania z adwokatury wyłącznie.

To też w odpowiedzi na bezceremonialność żydowską Polacy, osiedli w

okręgu sądu okręgowego w Kielcach, rozesłali do wszystkich adwokatów Polaków w apelacji krakowskiej odezwę, zaczynającą się od słów: „Polsko, zbudź się, nie pozwól obcym panować na i sobą”. W odezwie tej wysunięto postulat, że „w adwokaturze polskiej, jak i w całej Polsce, powinni rządzić Polacy”. Tej zasadzie powinni się podporządkować i obcy. Stan, jaki panuje w samorządzie adwokackim apelacji krakowskiej, który opanowali Żydzi, winien ustać. Odezwa wzywa do głosowania wyłącznie na Polaków, gdyby zaś lista polska przepadła, adwokaci Polacy okręgu sądowego kieleckiego wzywają wszystkich adwokatów Polaków z apelacji krakowskiej, aby się zrzekli swych mandatów w samorządzie adwokackim. „Niech się stanie oczywistym — kończy odezwę — że my Polacy w naszej Ojczyźnie ulegamy przemocy żydowskiej”.

Jeden egzemplarz tej odezwę, podpisany przez wszystkich Kielczan, złożony został na walnym zgromadzeniu do rąk przewodniczącego. Odczytanie odezwę miało poprzedzić zgłoszenie listy polskich kandydatów, jednak do zgłoszenia listy nie doszło, gdyż po odczytaniu treści odezwę adwokaci Żydzi tak się podnieśli, że nietylko zaczęli lżyć Polaków słowami: „chuligany”, „prowokatorzy”, „wywrotowcy”, „wysłannicy Hitlera”, „my się z wami policzymy” (tak!), „policzcie ilu was tu jest”, ale wręcz wyskakiwali z miejsc i, wśród trudnego do opisanego wrzasku, grozili małej grupie Polaków pięściami i wyciągali w ich stronę ręce z palcami rozstawionymi jak szpony. Natomiast spokój i opanowanie u Polaków były godne podziwu, nie dali się Żydom sprokować i z ust ich nie padło ani jedno obraźliwe słowo.

Walne zebranie dla mniejszości polskiej zakończyło się z chwilą gdy wystąpił adwokat Pozowski z Krakowa, który w sposób spokojny i męski odparował ataki słowne Żydów i przygwoździł właśnie prowokacyjne zachowanie się Żydów, którzy napadli na adw. Cybulskiego i ubliżyli Polakom, — a wezwał wreszcie kolegów Polaków do opuszczenia sali. Na to wezwanie adwokaci Polacy w liczbie około 100 gremialnie opuścili salę, wyszedł także jeden członek prezydium. Pozostali wraz z Żydami tylko nieliczni Polacy między nimi p. Kwieciński, który usiłował zaprowadzić nastrój „sielankowy” swem przemówieniem, atakującym mniejszość polską.

Dzień 23 listopada 1935 r. powinien

Motywy wyroku w procesie prof. Meissnera

Ogłoszono motywy wyroku sądu okręgowego, który pod przewodnictwem sędziego Przybyłowskiego rozpatrywał sprawę prof. Alfreda Meissnera o nieostrożne spowodowanie śmierci s. p. prof. Wincentego Drabika, operowanego w klinice chirurgicznej państwowego instytutu dentystycznego.

Uniewinniający wyrok sąd oparł na całokształcie ujawnionych na rozprawie okoliczności. Koncepcja aktu oskarżenia, według której prof. Meissner miał się dopuścić nieostrożnego spowodowania śmierci s. p. Drabika wskutek porażenia serca, wywołanego operacją górnych szczęk, połączoną z narkozą, w świetle danych przewodu sądowego, zdaniem trybunału, nie utrzymała się. Oskarżenie w tym kierunku spoczywało na fundamencie orzeczenia wydziału lekarskiego uniwersytetu Jagiellońskiego, lecz nie mogło uwzględnić wówczas jeszcze istnych nader istotnych momentów: stanu zsinienia, normalnego tempa podczas i po operacji, niemal do ostatniej chwili życia Drabika. Okoliczności te bliżej i wszelkimi omówione, szczególnie w opinii biegłych prof. Orłowskiego i prof. Semerau-Siemianowskiego, pozwoliły ustalić właściwą, bezpośrednią przyczynę zgonu s. p. Drabika. Było nią — porażenie ośrodka oddechowego, co nastąpiło pod działaniem narkozy, zastosowanej podczas operacji. Wobec tak postawionej tezy, której sąd nie mógł nie podzielić, gdyż tę, a nie inną przyczynę zgonu uznali wszyscy biegli, kwestja badania serca Drabika przed operacją stała się nieistotna. Zdaniem prof. Leśnińskiego, wogóle badanie przedoperacyjne chorego nie zapobiegłoby

ODOL

pasta do zębów

Pielęgnujcie zęby pastą ODOL, a zachowacie je w zdrowiu do późnej starości. Pasta ODOL czyści zęby gruntownie, posiada dobry smak — ożywia i odświeża.

Lśniaco-białe zęby

T 2117

stać się momentem zwrotnym w dziejach adwokatury, powinien otworzyć całemu społeczeństwu polskiemu oczy na to, co się na poszczególnych odcinkach naszego życia dzieje i co się z Polakami na ich ojczystej ziemi dzieje, gdy Żydzi zawładną Polską w taki sposób, w jaki rozpanoszyli się w adwokaturze. Adwokaci Polacy rzuceni im przez Żydów wyzwanie ze spokojem przyjmują: przyszłość okaże, kto w tej walce odniesie zwycięstwo.

Zanaczycy należy wreszcie, że wypadek krakowski nie jest bez precedensu. W roku ubiegłym na walnym zgromadzeniu adwokatury lwowskiej mniejszość polska musiała również opuścić salę obrad.

Przy cierpieniach hemoroidalnych, objawach obrzęku wątroby, obstrukcji, popękaniach kiszki grubej, owrzodzeniach, parciu na mocz, bólu w krzyżu, ucisku w piersiach, niepokoju serca, zawrotach głowy, stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa**, sprawia zawsze przyjemną ulgę, a niekiedy i zupełne wyleczenie. Zalecana przez lekarzy.

śmierci, gdyż nauka nie zna sposobu wykrycia nieodporności organizmu na środek nasenny, porażający ośrodek oddechowy. Brak obiektywnych, naukowych kryteriów nie pozwolił sądowi uznać, iżby oskarżony dopuścił się nieostrożności przy wyborze narkozy (pernoctonu), w medycynie do dziś używanej.

Sąd rozważał i inne zarzuty oskarżenia, a najcięższym było przypisywanie oskarżonemu fałszywego rozpoznania choroby Drabika. Czyż można jednak mówić o błędzie tam, gdzie wiadomo, jak wygląda prawda? Wszak do momentu zakończenia rozprawy kwestja właściwej diagnozy pozostawała otwarta, a dane śledztwa nie pozwoliły uniwersytetowi Jagiellońskiemu ustalić stanowczo charakteru choroby. Także i biegli na rozprawie nie mogli się wypowiedzieć kategorycznie z uwagi na rzadkość przypadku, jakim dotknięty był Drabik.

Ze sprawą diagnozy pozostaje w ścisłym związku pytanie, czy zabieg operacyjny był konieczny, niezbędny? Choć oskarżenie daje odpowiedź negatywną, to w przekonaniu sądu, po zestawieniu dowodów od świadków z opiniją biegłych, odpowiedź powinna wypaść raczej dla oskarżonego przychylnie. Sąd nie znalazł w opinii biegłych dostatecznie przekonujących argumentów o nietrafności diagnozy, postawionej przez prof. Meissnera i zbędności zabiegu operacyjnego.

Sprawiedliwość, a może i konieczność uwydatnienia wszystkich światła i cieni, składających się na pełnię obrazu w tej nieprzeciętnej sprawie, każe sądowi zatrzymać się jeszcze na momentach, stanowiących w sumie ciemną stronę. Chodzi tu o stosunek oskarżonego-lekarza do pacjenta i do obojwiaków, jakie z racji zawodu ciążyły na oskarżonym. Jeżeli działalność o-

skarżonego rozpatrywać w płaszczyźnie tej sprawy, to stwierdzić należy z całym naciskiem, iż przewód sądowy uwypuklił w sposób jaskrawy uchybienia i niedociągnięcia, które stawiają oskarżonego w szczególnie niekorzystnym świetle. Sąd odniósł w pełni ugruntowane przekonanie, że stosunek oskarżonego do choroby Drabika, nacechowany był mimo wszystko, dużym lekceważeniem. Nie dokonał analizy histologicznej wycinka chorej części kości, choć za koniecznością tego wypowiedzieli się biegli i uniwersytet Jagielloński. Wspomniała o tem Meissnerowi także św. Halska, powołując się zresztą na zdanie dr. Wolframa, a oskarżony arbitralnie orzekł, że analiza jest zbędna, przed sądem zaś tłumaczył się, że nie należał na to, gdyż Drabik wyraził niechęć podania się temu drobnemu zabiegowi.

Na koniec zaznaczono w umotywowaniu wyroku, iż zaniedbanie ze strony operującego było, że ograniczył się jedynie do wydania polecenia, ażeby pacjent został zbadany, lecz następnie sam nie przekonał się, czy i w jakiej mierze polecenie to zostało wykonane. Wszelako uchybienia, jakie zarzuka się prof. Meissnerowi ze stanowiska oceny karno-prawnej nie mogą stanowić podstawy do skazania, brak jest bowiem obiektywnie sprawdzalnych i niewątpliwych danych do przyjęcia, iż pozostają one w bezpośrednim związku przyczynowym ze zgonem s. p. Drabika.

Z niemieckiego przemysłu gazowego

Spółka akcyjna, która eksploatuje wielkie zakłady przemysłu gazów eksplozywnych w Reinsdorf, podwyższyła swój kapitał z 10 na 20 milionów marek.

Należy przypomnieć, że w głównych zakładach tego przedsiębiorstwa miała miejsce w czerwcu r. b. głośna katastrofa wybuchowa, której przyczyną były zagranicą przedmiotem różnorodnych komentarzy, tembardziej, że spółka „Westfaelisch - Anhaltische Sprengstoff A. G.” jest jedną z fabryk, o których wspomina artykuł 163 traktatu wersalskiego.

Węgierska wizyta

Wiedeń (PAT) Z powodu wizyty premiera węgierskiego Gömbosa i min. spraw zagr. Kanyi, koła urzędowe oświadcza, że ta wizyta odpowiada ustalonej tradycji narad kierowników polityki Wiednia i Budapesztu o sprawach obchodzących oba kraje.

Zawieszono wykłady

Warszawa (Tel. wł.) Jak slychać, wykłady na wyższych uczelniach będą zawieszono do końca bieżącego tygodnia. (w)

„Król cyganów” pobity

Lwów (Tel. wł.) Na zjeździe cyganów w Żabim na Huculszczyźnie „król cyganów” Bazyli Kwiek został pobity i musiał ratować się ucieczką.

Uczczenie zasług ks. biskupa Laubitza

Jedną z najdroższych sercu każdego Polaka pamiątek, jednym z najbardziej szacownych skarbów narodowej kultury polskiej jest prastara w grodzie Lecha świątynia, bazylika gnieźnieńska.

Łączy ona w sobie symbole wszystkiego, co nam jest najbliższe. Głosi przecież legenda, że wieżycę katedry wznoszą się w tem miejscu, gdzie przed wiekami stał ów dąb, pod którym Lech znalazł gniazdo białych orłów, — w miejscu urodzenia wielkiego państwa Polski.

Mury katedry opierają się na fundamentach pierwszej w Polsce świątyni chrześcijańskiej przez Mieszka I wzniesionej.

Przed katedrą panuje pomnik króla Bolesława Chrobrego, wielkiego Wielkiej Polski budowniczego. W murach katedry kryją się najstarsze zabytki kultury polskiej, najstarsze zabytki języka polskiego ze Złotą Bullą i Bilbą Gnieźnieńską.

Wielką czią otacza cały naród świątynię, ten symbol symbolów polskości, skarbiec najcenniejszych pamiątek. Z wielką troską o jej bezpieczeństwo i całość zwracają się ku Gnieźnu myśli. Z troską, ale z zupełną ufnością.

Bazylika gnieźnieńska znajduje się bowiem pod niezawodną opieką. J. E. ks. biskup Antoni Laubitz, od lat piętnastu prepozyt kapituły gnieźnieńskiej, a od dziesięciu biskup-sufrażan gnieźnieński, cały ciężar dbałości o bazylikę wziął na swoje barki. Pieczę nad precenną świątynią stała się — mimo licznych zajęć i trosk biskupich — myślą przewodnią Jego pracy w Gnieźnie. Pełni ją z prawdziwym zamiłowaniem, śmiało powiedzieć można, miłością.

Bez odwoływania się do społecznej ofiarności, bez rozpisywania składek i konkursów, jał się pracy, by zaniedbanej świątyni godny jej znaczenia nadać wygląd.

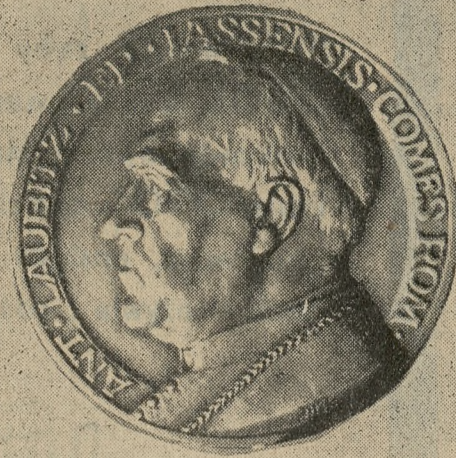
I trzeba powiedzieć, że prawdziwym zrządzeniem Opatrzności było to pełne oddania zajęcie się bazyliką. Gdy bowiem przystąpiono do restauracji katedry, okazało się, że mury są nadwątlone i grożą zawaleniem. Na czas podjęte prace zapobiegły katastrofie i częściowemu przynajmniej zniszczeniu szacownej świątyni.

Piętnaście lat pracy, prowadzonej powoli, bo niewielkimi kapitałami, ale prowadzonej systematycznie, nadało katedrze godny jej dostojności wygląd. Całe otoczenie katedry zostało zmienione i odbudowane, mury

umocnione i odnowione. Wewnątrz kościoła, w nawie głównej, puste dawniej płaszczyzny między pilastrami w górze, zostały wypełnione pięknymi, podkolorowanymi płaskorzeźbami. — Wykonał te cenne ozdoby bezinteresowny artysta, zakonnik, O. Marja

może spoglądać na swe dzieło. Z dumą i gorącą dla księdza biskupa wdzięcznością biegną do gnieźnieńskiej bazyliki myśli wszystkich, komu jest to co polskie drogie.

Nie nagrodą — bo najwyższą nagrodę stanowi dlań wypełnienie sercem

MEDAL PAMIĄTKOWY DLA UCZCZENIA J. E. KS. BISKUPA LAUBITZA

Dla upamiętnienia zasług ks. biskupa Laubitza, odnowiciela katedry gnieźnieńskiej i jej historycznej wspaniałości, ks. Prymas polecił wybić piękny medal, wykonany w pracowni poznańskiego artysty prof. Wysockiego. Na jednej stronie znajduje się podobizna J. E. ks. biskupa Laubitza, a na odwrocie trumna św. Wojciecha z charakterystyczną dla bazyliki gnieźnieńskiej konfesją wielkiego świętego i patrona.

Efrem, Kapucyn. Przybyły w nich katedrze prawdziwie wartościowe dzieła sztuki i wspaniała ozdoba.

Z zewnątrz ozdobiły katedrę rozwiązania na szkarpach pod dachem figury polskich Świętych, dłuta art. rzeźb. M. Rożka i figura Matki Bożej — dłuta art.-rzeźb. Pajderskiej.

Ks. biskup A. Laubitz z dumą

podjętych zamierzeń — ale upamiętnieniem dokonanego czynu będzie dla księdza biskupa, wybitny z inicjatywy Ks. Prymasa medal ku czci niestrudzonego odnowiciela bazyliki gnieźnieńskiej. Uwieńczy on dzieło, za które należy się wdzięczność ks. biskupowi Antoniemu Laubitziowi od całego Narodu.

Nowe ograniczenia paszportowe

Nawet wydawanie paszportów za normalną opłatą ograniczono do minimum

Jak pokrótce donosiliśmy wczoraj rano, minister spraw wewnętrznych wydał do wojewodów, komisarzy rządu na m. st. Warszawę i starostów okólnik w sprawie polityki paszportowej.

Okólnik ten postanawia, że władze administracyjne będą odmawiać udzielania paszportów bezpłatnych z wyjątkiem wypadków, w których ministerstwo wyda specjalne zarządzenie. Udzielanie paszportów ulgowych uzależnione będzie od przedstawienia do-

wodów, stwierdzających istotną i konieczną potrzebę wyjazdu zagranicę. Ponadto do minimum będzie ograniczone wydawanie paszportów za opłatą normalną. Będą one wydawane tylko po okazaniu nieodzownej potrzeby wyjazdu zagranicę.

Dla ujednostajnienia postępowania ministerstwo wyjaśnia szczegółowo w

okólniku, że jako kryterjum, dające władzy podstawę do oceny, czy w danym wypadku zachodzi istotnie nieodzowna potrzeba wyjazdu zagranicę za paszportem normalnie opłaconym, służyć może: 1) zaświadczenie lekarza urzędowego, stwierdzające konieczność przeprowadzenia kuracji zagranicą, 2) zaświadczenie konsulatu o potrzebie krótkoterminowego wyjazdu do członków rodziny stale przebywających zagranicą, 3) przedstawienie dowodu, że zachodzi potrzeba wyjazdu w sprawach majątkowych (spadkowych), lub ważnych sprawach rodzinnych i tp. W żadnym razie jednak nie uzasadnia konieczność wyjazdu zagranicę np. chęć towarzyszenia członkowi rodziny, wyjeżdżającemu w sprawach służbowych lub zawodowych, chęć zwiedzenia wystawy międzynarodowej lub zamiar wzięcia udziału w kongresie lub zjeździe międzynarodowym.

W sprawie wyjazdów zagranicę literatów, dziennikarzy, okólnik wyjaśnia, że poprzednie zarządzenia zostają zawieszane, a paszporty zagraniczne będą wydawane na podstawie przepisów ogólnych. W wypadkach jednak, gdy wyjazd tych osób można uznać za konieczny lub pożądany ze względów natury ogólnopolitycznej lub społecznej, będą literatom i dziennikarzom przyznawane ulgi paszportowe.

Konsulom honorowym obcych państw, o ile są obywatelami polskimi, będą wydawane paszporty bezpłatnie.

Dla lekarzy zywanych zagranicę na konsylia lekarskie lub dla dokonania zabiegów chirurgicznych — wydawane będą w krótkiej drodze i bez niepotrzebnej zwłoki, krótkoterminowe paszporty zagraniczne za opłatą ulgową. Natomiast przyznawanie ulgowych paszportów lekarzom, podającym jako cel wyjazdu dalsze kształcenie się, uzależnione będzie od opinii wydziału zdrowia w danym urzędzie wojewódzkim.

Sprawa wyjazdu osób narodowości żydowskiej do Palestyny będzie uregulowana osobnymi zarządzeniami.

Z uwagi na zmniejszane zarobki ustalone zostały równocześnie nowe normy dochodowe, które w przypadkach nieodzownej potrzeby wyjazdu będą uzależniały przyznanie ulg w opłatach paszportowych: a) dla samotnych 4 800 zł, dla utrzymujących rodzinę 7 200, względnie majątek wartości 20 tys. zł. Kwoty dochodu rozumiane są przytem netto, t. zn. po potrąceniu podatków lub innych danin publicznych.

Obrady właścicieli domów

Min. Kwiatkowski apelował do delegacji poznańskiej, aby właściciele domów na ziemiach zachodnich pogodzili się z przejściową swą krzywdą

Wczoraj odbyło się zebranie Stow. Właścicieli Domów i Nieruchomości w Poznaniu przy niezwykłym licznym udziale członków. Na porządku dziennym znajdowała się bowiem sprawa obniżenia czynszów, zarządzona dekretem p. Prezydenta R. P.

Wyczerpujący referat, obrazujący zabiegi, poczynione przez poznański zarząd tow. właścicieli domów w Warszawie, u władz państwowych, wygłosił p. prezes Malkiewicz. Delegacja, w skład której wchodził pp.: Malkiewicz i Sibilski, uczestniczyła w ogólnopolskim zjeździe własności nieruchomości w Warszawie i po dłuższych zabiegach przyjęta została przez min. Kwiatkowskiego. Na audjencji przedstawiono, że dekret o obniżeniu komornego będzie szczególnie dotkliwy dla własności nieruchomości w b. dzielnicy pruskiej, ponieważ komorne jest tu znacznie niższe niż w innych dzielnicach Polski. Min. Kwiatkowski oświadczył, iż wie o nikłej dochodowości domów w dzielnicach zachodnich, lecz apelował do delegacji, aby właściciele nieruchomości tej dzielnicy w poczuciu trudnej sytuacji państwa, pogodzili się z przejściową swą krzywdą. Co do opłat za mieszkania bezrobotnych, min. Kwiatkowski przyrzekł sprawiedliwe załatwienie tej sprawy w terminie późniejszym.

W dalszym ciągu zebrania mec. Goebel wyjaśniał dekrety o obniżce

komornego i o zmianach ustawy o ochronie lokatorów.

W ożywionej dyskusji przemawiali liczni mówcy, podnosząc różne sprawy, wymagające wyjaśnienia. Na zapytania odpowiadał pp. prezes Malkiewicz i adw. Goebel.

Zwy dyskusję wywołała również sprawa trutki na szczury. W sprawie tej postanowiono zwrócić się do województwa o zmianę zalecaniej jednej trutki, gdyż to wywołuje wrażenie faworyzowania jednego, niezawsze skutecznego środka. Poza tem wystosowano do władz memoriał o dalsze ulgi w sprawie długów hipotecznych, a także o obniżenie bardzo wysokiej taryfy kominiarskiej.

W końcu zebranie przyjęło rezolucję — znaną już z memoriałów, złożonych rządowi, o odrębnych warunkach właścicieli domów na ziemiach zachodnich i o katastrofalnym stanie finansowym właścicieli posesji o małych mieszkaniach, w których niekiedy połowa lokatorów nie płaci czynszów z powodu bezrobocia. Stan taki doprowadza właścicieli tego rodzaju domów do ruiny i jest niebezpieczny ze stanowiska narodowego, gdyż zachodzi uzasadniona obawa, że wystawione na licytację posesje nabawcą będą mogli Żydzi, coraz bardziej wdzierający się na teren miasta Poznania. (kl)

Po dwunastu latach

Pożegnanie ks. dyr. Michałowicza przez robotników poznańskich

Długoletni sekretarz generalny Związku Katolickich Towarzystw Robotników Polskich na archidiecezję gnieźnieńską i poznańską ks. dyr. Czesław Michałowicz obejmuje, jak wiadomo, w najbliższych dniach stanowisko proboszcza parafii języckiej. Wprowadzenie nowego proboszcza w urząd, nastąpi już w najbliższą niedzielę, t. j. d. 1 grudnia. Tymczasowo, przez miesiąc grudzień, ks. proboszcz Michałowicz spełniać będzie jeszcze czynności sekretarza aż do chwili, gdy przejmie je z Nowym Rokiem ks. mianownik Matuszczak z parafii farnej.

Dwunastoletnia praca sekretarza generalnego i kierownictwo organu związkowego „Robotnika” związała ks. proboszcza Michałowicza z organizacjami robotniczymi w obu archidiecezjach, szczególnie jednak na terenie Poznania. Aby łączność tę uzewnętrznić, odbyła się wczoraj z inicjatywy okręgu poznańskiego (miejskiego) Zw. Katol. Tow. Robotn. Polskich skromna akademicka pożegnania w sali koncertowej parafii św. Marcina. Na uroczystość przybyli licznie działacze wymienionych organizacji robotniczych, ks. prałat Steinmetz, ks. prałat dr. Tczak, ks. dyr. Wołkowski, prezes zarządu Katol. Stowarzyszeń Młodzieży dyr. Gantkowski i inni.

Na wstępie przemówił prezes okręgu poznańskiego i wiceprezes związkowy p. Matelski. Scharakteryzował ofiarną pracę ks. Michałowicza dla dobra robotnika i podziwił organizację w trudnym okresie powojennym, kiedy to znaczną część towarzystw musiano pobudzić do nowego życia organizacyjne-

go. Wzrost i rozwój związku, praca oświatowa i społeczna dla robotnika sprawowana z ofiarnym poświęceniem to przyczyny, które skłoniły robotników do złożenia podziękowania i holdu ks. Michałowiczowi, jako sekretarzowi i związkowemu patronowi okręgu. Z życzeniem owocnej pracy na nowej placówce duszpasterskiej, do słów pożegnania dołączył prezes Matelski życzenia owocnej pracy i wręczył ks. Michałowiczowi upominek w postaci dyplomu pamiątkowego.

Oklaskami przyjęto treść pisma, nadesłanego przez ks. prałata Prądzyńskiego, który nie mógł przybyć z powodu niedyspozycji.

Zegnal następnie w serdecznych słowach ustępującego ks. sekretarza jeden z najstarszych działaczy robotniczych p. Czub z towarzystwa przy parafii św. Wojciecha.

W gorących słowach odpowiedział ks. proboszcz Michałowicz. Podkreślając życzliwą współpracę wśród rzeszy robotniczych, wskazał na konieczność rozwiązania zagadnienia młodego robotnika, jako czynnika zapewnającego przyrost organizacyjny i zachęcił do apostolstwa świeckiego wśród rzeszy robotniczej. Przyrzekając dalszą współpracę dla towarzystw robotników polskich zakończył podjętym przez zgromadzonych okrzykiem na cześć tej organizacji.

Godzi się jeszcze wspomnieć o produkcjach chóru K. S. M. ze św. Łazarza pod kierunkiem p. Chruszczyńskiego. Całość prostej i skromnej, a jednak podniosłej uroczystości zakończył wspólny śpiew „hymnu robotników”.

STRONNICTWO NARODOWE KOŁO GŁÓWNA

Roczne walne zebranie Koła odbędzie się w czwartek, 28 listopada punktualnie o godz. 19.30 w lokalu p. Kierownika, Główna 38.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad
29
PIĄTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Piątek: Saturnina m.
Sobota: Andrzeja Apost.

Kalendarz słowiański
Piątek: Przemysła
Sobota: Ludosiawa
Słońca: wschód 7,36
zachód 15,45
Długość dnia 8 g. 09 min.
Księżyc: wschód 10,43
zachód 18,50

Faza: 3 dzień po nowiu.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dzisiaj plus 0,48 mtr.

Przepowiednia pogody na piątek: Zachmurzenie przeważnie duże, przelotne opady, nadal dość ciepło.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Ratajczaka 12. — Apt. św. Piotra, pl. św. Krzyżski. — Apt. pod Orlem, St. Rynek 41. — Apt. przy Grobli W Garbary 41. — **Jeźyce:** Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. — **Lazarz:** Apt. ul. Matejki 1. — Apt. Plucifskiego, ul. M. Focha 72. — **Wilda:** Apt. pod Koroną, Górna Włda 61. — **Debiec:** Apt. ul. Debiecka 6. — **Śródka:** Apt. przy Rynku Śródeckim 1. — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — **Staroleka:** Apt. miejscowa. — **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **W kościele OO. Franciszkanów** od piątku, 29 bm. uroczysta nowenna do Niepokalanego Poczęcia M. Bożej, patronki Zakonu Franciszkańskiego, codziennie o godz. 19 przed wystawionym Najśw. Sakramentem wraz z kazaniem.
— **Nowenna do Matki Boskiej Niepok.** Poczętej odprawiać się będzie w kościele św. Marcina od piątku, 29 bm. do soboty, 7 grudnia o godz. 19,30.

OSOBISTE

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodzili pp. Ignacy i Jadwiga Bogurscy, zamieszkałi w Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Tow. Miłośników Języka Polskiego** urządza w piątek, 29 bm. o godz. 20 na sali 27 Coll. Minus uroczyste posiedzenie ku uczczeniu pamięci Jana Rozwadowskiego. Program jest następujący: p. wicekurator Stein: zagajenie, prof. Ułaszyn: Jan Rozwadowski — zarys życia i prac i prof. Plich: Działalność Rozwadowskiego w zakresie polonistyki. Wstęp wolny.

WIECZORY, KONCERTY

— **Wieczór listopadowy** ku uczczeniu powstania 1830-31 r. w ramach drużyny dla członków, urzędująca harcerska drużyna „Wilków Morskich”.
W programie: recytacje, deklamacje i okolicznościowa gawęda. Wieczór ten odbędzie się na harcowniczej drużynie, przy kominku z ogniskiem w dniu 28 bm. o godzinie 20.

WYKŁADY

— **Ze Stow. Polonia-Italia.** Zapowiedziany na wtorek odczyt dyr. dr. Nikodema Pajderskiego musiał być odłożony z powodu nagłego zasłabnięcia prelegenta. Wieczór wypełniła zastępca prelekcja dr. K. Kolszewskiego o Rzymie wczesnego średniowiecza, oraz odczyt p. Casimiri Alberti z Rzymu, która przedstawiła obrazki z życia włoskiego. Odczyt dr. Pajderskiego odbędzie się w jeden z wtorków grudniowych.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Zw. Prac. Kupieckich.** W związku z kursem o reklamie, w piątek, 29 bm. o godz. 20,30 demonstrowany będzie na sali przy ul. Podgórnej 12 b, film.

WYSTAWY

— **Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (plac Wolności 18). W niedzielę, 1 grudnia o godz. 12 nastąpi w salonie T. P. Szt. P. otwarcie nowej wystawy, mianowicie szeregu fotografii, przedstawiających pejzaż angielski. Wystawy podobnej dotąd jeszcze w Polsce nie było; zagranicą natomiast cieszyła się wielkim powodzeniem. Wystawa potrwa tylko 10 dni.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Dyr. Poczty i Telegrafów** komunikuje, że jako paczkę żywnościową można przesyłać dziczyznę tak pierzastą jak i o sierścionej (niekrwawiącą) bez żadnego opakowania; wystarczy chorągiewkę z adresem przymocować do wysyłanej zwierzyny. Waga maksimum 20 kg.

Fryzjerzy z całej Polski protestować będą w Poznaniu

w dniu 9 grudnia b. r. z powodu nowego rozporządzenia o prowadzeniu zakładów fryzjersko-golarskich

Z dniem 1 grudnia wchodzi w życie na terenie całej Polski rozporządzenie ministra opieki społecznej o zakładach fryzjersko-golarskich. Rozporządzenie to wywołało wśród pracowników fryzjerskich i golarskich duże niezadowolenie. Rozporządzenie wymaga m. i., by zakłady fryzjerskie używały dla każdego klienta osobnej i świeżo wypranej bielizny i mówi o

osobistej kontroli sanitarnej, jakiej poddać się mają wszyscy pracownicy zakładów fryzjersko-golarskich.

W związku z tem zorganizowani mistrzowie fryzjerscy z całej Polski zwołują do Poznania na dzień 9 grudnia br. wiec protestacyjny. Kilka dni przed wiecem w tej samej sprawie zbierają się poznańscy pracownicy fryzjerscy.

— **Imprezy szkolne.** Min. W. R. i O. P. wydało ostatnio zarządzenie, mocą którego imprezy szkolne winny uzyskiwać zezwolenie kuratorjum. Specjalny nacisk położony został na uprzywilejowanie tych imprez najuboższej młodzieży, dlatego też bilety wstępu muszą być bardzo niskie. — Nie mniej przydałoby się również przypomnienie, że nie wolno w szkołach wywierać nacisku na młodzież, by zmuszała swych rodziców do zakupu biletów na przedstawienia, organizowane przez komitety rodzicielskie, w dalszym bowiem ciągu ma to miejsce. I tak np. w jednej ze szkół prywatnych zakupiono przedstawienie, w związku z czem nauczycielka tej szkoły namawiała uczniów, aby nakłaniali rodziców do kupna biletów, bo przecież nie można tracić wyłożonych pieniędzy. Zarządzenie jest, ale nie wszędzie bywa przestrzegane. (sk.)

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Nieszczęśliwe konie.** W ubiegłym tygodniu mieszkańcy podwórza kamienicy przy Al. Marcinkowskiego 20 byli świadkami gorszącego wypadku. Mianowicie woźnica, prowadzący wóz platformowy, ciężko naładowany cementem, wjeżdżając na podwórze, zahaczył o chodnik tak, że konie nie mogły uciągnąć wozu. Zamiast wóz cofnąć, woźnica począł bić konie nęliłościwie i to biczykiem. Przeciw temu znanemu się nam zwierzętami wystąpiłi oburzeni mieszkańcy domu przy Al. Marcinkowskiego 20. Zostało stwierdzone, że furmanki, które wożą cement na budowę P. K. O., należą do p. Marji Cieśliewicz, ul. Stroma 26, właścicielki firmy przewozowej. Kierownikiem tego przedsiębiorstwa jest p. Jan Fiszer, ul. Stroma 26. Firma ta zapłaciła już w ostatnich latach około 750 zł kar i grzywnien za znechanie się woźniców nad końmi. (pt.)

— **Antyspołeczne stanowisko właściciela domu.** Jeden z naszych Czytelników starał się o jednopokojowe mieszkanie w domu przy ul. Św. Czestława. Gdy gospodarz dowiedział się, że ubiegający się o mieszkanie jest żonaty i ojcem dwojga dzieci, oświadczył, że takiego lokatora nie może przyjąć, bo... to właściwie „fabryka dzieci”. Nazwisko właściciela domu jest nam znane, nie ogłaszamy go, sądząc, że właściciel ów zmieni swoje antyspołeczne stanowisko. (wel.)

— **Jedni zadowoleni, drudzy pokrzywdzeni.** Uruchomienie linii nr. 11 na Winiary zadowolilo mieszkańców tej dzielnicy. Pokrzywdzonymi natomiast czują się studenci wydziału rolniczo-leśnego, oraz wojskowi z 7. d. a. k. Numer dziewiąty bowiem, kursujący na linii Stary Rynek — Gołecin, od chwili uruchomienia linii nr. 11 odchodzi co 20 minut, zamiast, jak dotychczas, co 10 minut. Z tego powodu posypały się liczne protesty ze strony korzystających z linii nr. 9. Autorowie protestów, wystosowanych do dyrekcji P. K. E. i zarządu miejskiego, proszą, ażeby przywrócono poprzedni stan rzeczy. (wel.)

— **Niech radjostuchacze poznańscy przemówią!** Kilka dni temu rozgłośnia poznańska transmitowała z Warszawy przemówienie w języku hebrajskim, co wywołało zrozumiałe poruszenie i oburzenie na ziemiach zachodnich. Teraz znów obdarzają nas, jak to podaje program na czwartek, dnia 28 listopada br., godz. 17,50, odczyt dr. Puciaty Pawłowskiej na temat: „Kultura i sztuka ludu żydowskiego na ziemiach polskich”. Cóż nas obchodzi sztuka i kultura żydowska? Czas, żeby słuchacze rozgłośni poznańskiej wypowiedzieli się, co sądzą o tem wszystkim. — Niech Polskie Radio wie, jakie jest w tej sprawie zdanie radjostuchaczy ziem zachodnich. Przecież musi się ono liczyć z życzeniami swoich abonentów, a chyba nikt z nas nie życzy sobie podobnych transmisji.

— **Kiedy należy wzywać pogotowie 66-667** Pogotowie 66-667 w Poznaniu jest instytucją samarytańską i pracuje już 8 rok bez wtychnienia. W dniu i w nocy spieszy z pomocą w nieszczęśliwych wypadkach. Wielu zawdzięcza ocalenie życia tej instytucji. Społeczeństwo poznańskie rozumie dokładnie, kiedy należy wzywać pogotowie, aby sprawność tej instytucji stała na wysokim poziomie. Nie należy wzywać pogotowia w wypadkach, nie zagrażających życiu ludzkiemu. Samo słowo „Ratunkowe” dostatecznie i wyraźnie określa, jaki jest cel i zadanie tej instytucji. Praca pogotowia jest wyraźnie

W ostatniej chwili przypominamy, że resztę zaproszeń na tradycyjną zabawę jesienną K. P. H. Piątki odebrać można w KaDeHa, ul. Podgórna 10. Zatem wszyscy do Belwederu, gdzie zabawimy się doskonale. Dwie orkiestry — dużo emocji. zg 12 248/9

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca bezolatnie sa.ę nowo-udrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. dg 3124

Święto podchorążych

Dzień 29 listopada jest, jak ogólnie wiadomo, świętem podchorążych.

W dniu tym w podchorążówkach rezerwy odbędą się na terenie całej Polski, uroczyste zaprzysiężenia rekrutów.

Czwarty kurs podchorążych rezerwy 14 dywizji piechoty wielkopolskiej również w dniu 29 b. m. obchodzi swoją uroczystość.

O godz. 9 rano, w kościele garnizonowym, odprawiona zostanie msza św., podczas której śpiewać będzie chór podchorążych z towarzyszeniem orkiestry 57 p. p., poczem o godz. 10 odbędzie się uroczyste zaprzysiężenie rekrutów. Po mszy św., o godz. 10,30, przewidziana jest defilada przed gmachem D. O. K. O godz. 16 odbędzie się w Teatrze Polskim akademja. Wstęp na akademję bezpłatny za zaproszeniami.

Dnia 30 b. m. o godz. 13 odbędzie się audycja radiowa. M. i. chór podchorążych wykona utwory „Na bój”, „Straż nad Wartą”, „Warszawiankę”. Koncertować będzie również orkiestra 57 p. p.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na ubogich miasta Poznania: Firma Moulin Rouge, 25 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 40 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: Płaczkowa z podziękowaniem M. B. N. P. i Sercu Jezusowemu z prośbą o dalszą pomoc i opiekę, 5 zł. — Antoni Sobocki, Poznań, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 257,50 zł.

Dla nieuleczalnie chorego inwalidy na podróż do groty Matki Boskiej w Lourdes: Antonina Poznań, Zielona Góra, 1,50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 230,25 złotych.

Na Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafji św. Wojciecha: Dnia 27 listopada rb. wypłaciliśmy na ręce p. Mrozikowej 30 zł.

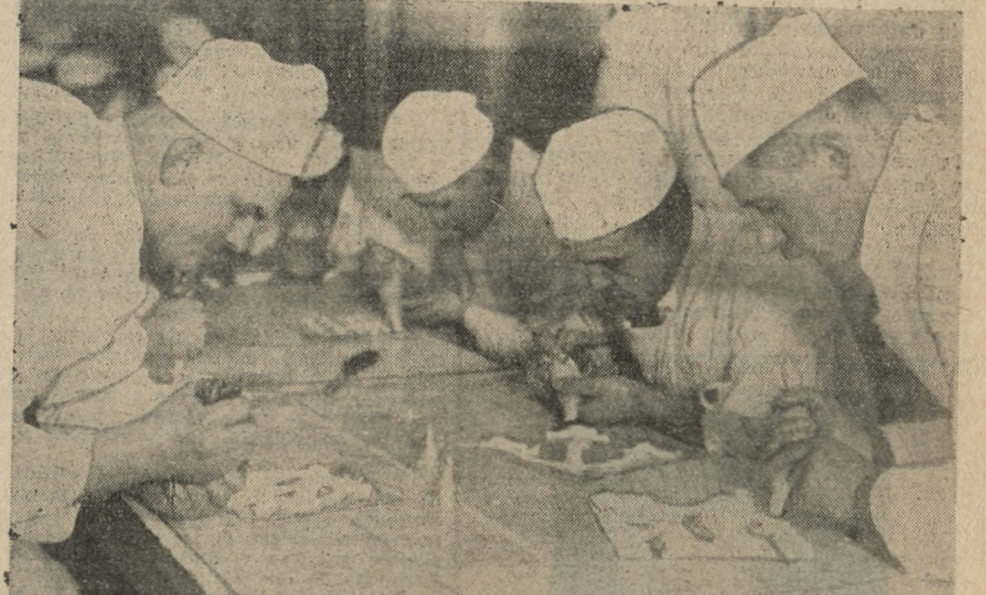
Wypadek na przejeździe kolejowym

Mogilno. (mm.) Na linii kolejowej Chelme-Karczyn, pow. Mogilno, w dniu 26 bm. o godz. 16,30 najeżdżał pociąg towarowy na niestrzeżonym przejeździe na furmanke. Skutki karambolu okazały się straszne. Woźnica Jan Matuszewski, ze wsi Szostka pow. Nieszawa, został na miejscu zabity, wóz zaś kompletnie rozbity. — Jeden z koni został zabity, a drugi ocalał. Kto ponosi winę wypadku, dotychczas nie ustalono.

KURS RZEŹNICKO-WĘDLINIARSKI W POZNANIU

Prowadzony obecnie w Poznaniu kurs praktyczno-zawodowy czeladzi rzeźnicko-wędliniarzkiej (około 80 lekcji) przeszedł w fazę ostatnią. Kursiści przystąpili do ćwiczeń praktycznych, które prowadzi p. Mikołajczak. Warto zaznaczyć, że jest to pierwszy wogóle kurs w Polsce, gdzie nie-

był prelegentem p. Lucjan Knach, dyplomowany absolwent fachowego kursu zagranicznego w Wrocławiu. Dział ostatni, t. zw. galanteryjny (dekoracje w galaretkę, paszety fantazyjne, kanapki, salátky itp.) wykładac będą pp. Michalak i Bauer. Fotograf nasz przychwycił kursistów

ma ani jednej szkoły zawodowo-dokształcającej dla czeladzi rzeźnicko-wędliniarzkiej.

Dowodem potrzeby takiego kursu jest wielkie zainteresowanie się kursem ze strony czeladzi rzeźnickiej. Kurs ten został urządzony z inicjatywy p. A. Frykowskiego. Do komitetu wykonawczego należą poza p. Frykowskim, pp. W. Appelt, jako gospodarz i T. Rajewicz, jako sekretarz kursu.

przy t. zw. szprycowaniu brzegowem dekoracji, zapomocą woreczków z impregnowanego płótna, kończących się tu — lejkami różnych formatów. Jako masę dekoracyjną zużywa się smalcu wieprzowego.

Kurs zakończy się egzaminem z teorii i praktyki, a wykonane przez kursistów prace egzaminacyjne komitet wystawi na publicznej wystawie, która się odbędzie w ostatnim tygodniu przed świętami Bożego Narodzenia. (pt.)

KRONIKA WYPADKÓW

Chory usiłował wskoczyć do Warty. Na moście Chwaliszewskim usiłował wskoczyć do Warty 63-letni Kazimierz Kosiński z Poznania (Górna Włda 24). P. Kosińskiego, który jest chory i nie ma stałego zajęcia, odstąpiono do rodziny. (kl.)

Niewyjaśnione zaginięcie. W dn. 23 bm. po południu oddalił się z mieszkania przy ul. Kościelnej 27, 38-letni Franciszek Stój. Wobec tego, że dotychczas nie powrócił, zachodzi podejrzenie, iż Stój padł ofiarą nieszczęśliwego wypadku. Jest on wzrostu średniego, tegiej tuszy, o blond włosach i golonym zarostku. Ubrany był w kurtkę skórzaną, szarą odzież, ciemny kapelusz i czarne trzewiki. Na doniesienie rodziny policja wszczęła poszukiwania za zaginionym. (kl.)

Zderzenia pojazdów na ulicy. Na Górnej Wildzie przy narożniku Wałów Jagiellońskich zderzył się wczoraj wieczorem tramwaj linii 4 z autobusem PZ. 46 780, stanowiącym własność p. Stanisława Dzikowskiego ze Stęszewa. Podczas wypadku autobus został lekko uszkodzony. — Na ul. Krętej przy narożniku Wałów Kościuski zderzył się samochód osobowy PZ. 10058 z samochodem wojskowym nr. 8295. Oba pojazdy zostały lekko uszkodzone. — Na ul. Ułańskiej przy wylocie ul. Siemieradzkiego samochód PZ. 1275 zderzył się z wozem meblowym firmy Kurek. Podczas zderzenia został pokaleczony koń. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

Ujęcia. Na terenie miasta Poznania ujęto i osadzono w areszcie policyjnym na skutek obserwacji policyjnych trzech włamywaczy mieszkaniowych i złodziejkę kieszonkową. (kl.)

Umorzenie dochodzeń. W związku z notatką pod tyt. „Ujęcia włamywaczy z firmy „Perun“, zamieszczonej w dniu 10 października br., przedłożono nam dowody, że postanowieniem sądu grodzkiego w Poznaniu z dnia 23 bm. umorzono dochodzenia przeciw ujętym wówczas ślusarzowi Czesławowi Szczepanowskiemu (Polanka nr. 5) i ślusarzowi Janowi Dudzińskiemu z Poznania (ul. Młyńska 5). Obu obwinionych zwolniono też z tymczasowego aresztu.

KRONIKA SĄDOWA

Za przywłaszczenie rzeczy, pochodzących z kradzieży. Latem roku 1933 w pałacu Marynowko, pow. Gniezno, nieznanymi sprawcami dokonano szeregu śmiałych kradzieży. Splundrowano i wyniesiono znaczną ilość książek z biblioteki pałacowej, porcelanę i zastawę stołową. Dochodzenia policyjne nie mogły wykryć sprawców. Dopiero w styczniu 1934 r. policja na skutek otrzymanych wiadomości przeprowadziła rewizję u Antoniego Lutomskiego i znalazła u niego trzy talerze, lampę z porcelanowym kloszem oraz cukierniczkę. Lutomski tłumaczył się, że rzeczy znalazł w lesie. Sprawę skierowano do sądu, oskarżając Lutomskiego o przywłaszczenie sobie rzeczy, pochodzących z kradzieży. Sąd skazał oskarżonego na 3 miesiące aresztu z zawieszonym wykonaniem kary na 2 lata. (m.)

Za czyny nieuczynne. Sąd okręgowy w Poznaniu skazał Jana Klimkiewicza, h. urzędnika sądowego z Chodzieży, za czyny nierządne z małoletnimi na łączną karę 2 lat więzienia z zawieszaniem na 5 lat. (m.)

Gospodarz okradł swojego parobka. Przed sądem grodzkim w Poznaniu odpowiadał Franciszek Kasprzak, zamieszkały w Robakowie, pow. Śrem, oskarżony o kradzież roweru. U oskarżonego Kasprzaka, gospodarza na 200-morgowym gospodarstwie, pracował w charakterze parobka Aleksander Grajewski. Zaoszczędziwszy sobie trochę pieniędzy, Grajewski kupił rower za 140 zł. Rower ten przechowywał w piwnicy. W sierpniu br. w tajemniczy sposób rower został mu skradziony. Wszczęte dochodzenia policyjne nie dały nadziei na odzyskanie roweru. Poszkodowany Grajewski przebolewał już stratę roweru, gdy policja stwierdziła, że kradzieży dokonał Franciszek Kasprzak. Ścisłe dochodzenia doprowadziły Kasprzaka na ławę oskarżonych. Oskarżony Kasprzak nie przyznał się do winy i tłumaczył się, że rower, który miał pochodzić rzekomo z kradzieży, kupił w Poznaniu. Sąd po naradzie skazał oskarżonego Kasprzaka na 8 mies. więzienia i na grzywnę w kwocie 400 zł. Wykonanie kary zawiesił mu na 3 lata pod warunkiem, iż zwróci w ciągu miesiąca poszkodowanemu Grajewskiemu kwotę 140 zł. (m.)

Burmistrz m. Kcyni zastrzelił się w hotelu

Wczoraj, w środę, w godzinach wieczornych do jednego z hoteli poznańskich przybył burmistrz miasta Kcyni, p. Eugenjusz Sołtan, i poprosił o tani pokój. Udając się do pokoju, poleciał zbudzić się dziś rano o godz. 6-ej.

Gdy dziś o oznaczonym czasie zapukał do jego pokoju służący hotelowy, nikt się nie odezwał. Ponownie

Eugenjusz Sołtan, burmistrz m. Kcyni

i głośniejsze pukanie pozostało również bez rezultatu. Wobec tego otworzono drzwi zapasowym kluczem. W łóżku znaleziono p. Sołtana nie-

żywego z przestrzelonym sercem. Na pościeli leżał rewolwer.

Zawiadomiono niezwłocznie władze policyjne, które zabezpieczyły papiery samobójcy i poleciły przewieźć zwłoki do zakładu medycyny sądowej. Zmarły liczył 48 lat.

WRAŻENIE W KCYNI

Kcynia. (Tel. wł.) Eugenjusz Sołtan, który popełnił samobójstwo w Poznaniu, wybrany został burmistrzem miasta Kcyni w r. 1934 na przeciąg lat pięciu. Burmistrz Sołtan miał ustawiczne zatargi z radą miejską, która protestowała przeciw jego gospodarce finansowej i inwestycyjnej, prowadzonej bez zaciągania odnośnych uchwał korporacji miejskiej. Burmistrz Sołtan był wielkim zwolennikiem BBWR. Pochodził z Kresów Wschodnich i pozostawił żonę oraz syna i córkę.

Wiadomość o tem, iż sam pozbawił się życia, wywołała w Kcyni i okolicy bardzo wielkie wrażenie. Przypuszcza się, że dokładną przyczynę zgonu ustali dochodzenie. (kw)

Z WIELKOPOLSKI

Bydgoszcz. Wicedyr. elektrowni i tramwajów, inż. Pieconka, wydelegowany już został na Śląsk po odbiór szyn dla budowy nowej linii tramwajowej na Bielawki. Również słupki przewodów elektrycznych w miejscowej firmie metalowej Eberhardta są na ukończeniu. Rozpoczęcie robót przy budowie projektowanej jest od najbliższego poniedziałku.

Na zebraniu Tow. Kupców, odbytem w sali Resursy Kupieckiej, omawiano szereg bolączek, gnębzących bydgoskie życie gospodarcze i specjalnie stan kupiecki m. in. niedługoletni system podatkowy i skomplikowana procedura ustalania a ściągania podatków. Przewodniczył zebraniu wiceprezes dyr. Nowak. Referował postulat kupiectwa kierownik biura p. Tatarak, a w dyskusji zabierał głos cały szereg członków.

W piątek o godz. 20 w lokalu Stow. Techników, przy ul. Cieszkowskiego 4, zebranie odczytowo-dyskusyjne z referatem inż. Bronisława Klimczaka p. t. „Stan i możliwości rozwoju gazownictwa w Polsce“.

Konf. św. Wincentego a Paulo przy parafii N. Serca P. Jezusa urządził w niedzielę, dnia 1 grudnia w sali Kasya Cywilnego, ul. Gdańska 20, uroczysty wieczór religijny.

Bydgoska placówka Związku Hallerczyków organizuje w sobotę w salach Strzelniczych ostatnią przedadwentową zabawę towarzyską. Początek o godz. 19.

Ofiara sprytnego złodzieja stała się p. Ciągłowska (ul. Śniadeckich). Zgłosił się do niej jakiś jegomość z zamiarem wynajęcia pokoju umeblowanego. Omówił cenę, wpłacił nawet mały zażadek i zażądał klucza od mieszkania oraz od bramy. Gdy pani C. poszła do drugiego pokoju po klucze, złodziej skradł leżącą w pobliżu biżuterię i zegarek wartości powyżej 500 zł i ułotnił się.

Przed sądem bydgoskim toczyła się rozprawa przeciwko pracownikom firmy „Pharmachemja“, Michałowi Królówi i Stanisławowi Nowakiemu. Okradali oni systematycznie swojego chlebobdawcę, wynosząc przez dłuższy okres czasu mydła, kosmetyki, wodę kolońską i t. d. Sąd skazał obu na karę więzienia po 7 mies. Pasera Jana Ostrowskiego — na 6 mies. więzienia.

Na ławie oskarżonych przed bydgoskim sądem okręgowym zasiadli: Franciszek Jesionowski, Wincenty Gawliński i Edmund Łuczak. Pierwszy z nich za opór wobec leśniczego, a wszyscy trzech za kradzież drzewa z lasu podmieskiego na Bielicach. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy skazał Jesionowskiego na rok więzienia, pozostałych zaś oskarżonych na grzywnę po 50 zł.

Czarnków. W zastępstwie przebywającego na urlopie lekarza pow., przyjmującego w sprawach urzędowych dr. Likowski, lekarz pow. z Wągrowca.

Po piasek do posypywania podłogi udali się dwie dziewczynki w wieku szkolnym. Każmierzakówna i Grzegorkówna. Podczas kopania piasku osunęła się ziemia i przysypała dziewczynki. Przypadki widziwie odkopali je, jednakże Każmierzakówna wkrótce zmarła. Natomiast jej towarzysząca wyszła z przygody bez szwanku. (cn)

Kępno. Zwłoki noworodka płci żeńskiej znalezione 23. bm. w piwnicy kościoła parafii w Bolesławcu, pow. Wieluń. Stwierdzono, że zwłoki zostały wrzucone do piwnicy oknem. Dochodzenia policyjne doprowadziły do ujęcia wyrodnej matki.

Jak nas informują, zakaz reklamowania w oknach wystawowych, w związku z wydzierżawieniem słupów reklamowych przez „Nowego Przyjaciela Ludu“, został z dniem 26. bm. zniesiony.

Mosina. Na ostatnio rozpisany konkurs na stanowisko burmistrza niezawodowego wpłynęło 31 ofert. Komisja konkursowa, po ścisłym rozpatrzeniu, wybrała z pośród nadesłanych ofert tylko 3 kandydatów, z pośród których wybrany zostanie 29. bm. przez radę miejską burmistrz.

Posiedzenie rady miejskiej odbędzie się 29. bm. o godz. 7 wiecz. w salce magistratu. Porządek obrad: 1) Wprowadzenie w urząd radnego miejskiego p. La rzyckiego Jakoba w miejsce zmarłego radnego s. p. Terczewskiego Szczepana. 2) Podanie do wiadomości protokołu z odbytej rewizji Kasy z dnia 4. 10. 35. Następnie o godz. 7.30 wiecz. wybór burmistrza niezawodowego miasta Mosiny na okres 5-letniej kadencji.

Zebrań „Sokola“ odbędzie się dnia 2-go grudnia br. w sali p. M. Stanikowskiego o godzinie 8 wiecz. (me)

Książ i okolica. Mieszkańcom Książa i okolicy podajemy do łaskawej wiadomości, że agentura nasza w Książu, mieszcząca się u p. Marjana Łukowskiego (skład bławatów i obuwia Rynek 2), przyjmuje także ogłoszenia do „Kurjera Pozn.“ po cenach oryginalnych, bez żadnej dopłaty. Kierowanie zleceń na wydrukowanie ogłoszeń w piśmie naszym wprost do administracji, powodowało opóźnienie w zamieszczeniu nieraz bardzo pilnego ogłoszenia. Dlatego radzimy zwracać się w sprawach ogłoszeniowych do wspomnianej agentury naszej u p. Marjana Łukowskiego w Książu.

Cukiernik w roli nauczyciela języków

W areszcie policyjnym osadzono bezrobotnego cukiernika Konrada Makowskiego z Poznania (ul. Gen. Prądzyńskiego 12).

Ogłaszał on w prasie miejscowej, że jest akademikiem, który ukończył w Niemczech medycynę i polecał się jako udzielający lekcji języków niemieckiego, angielskiego i łacińskiego.

Okazało się, że Makowski oprócz języka polskiego zna tylko zaledwie słabo język niemiecki. (kl)

dalej hufiec gimn., policja i in.

Przez fałszywe nastawienie zwrotnicy najechał pociąg osobowy Miedzychód — Szamoty, na stacji Szczepankowo, na pociąg towarowy, przyczem ostatni wagon pociągu towarowego, naladowany wtyłkami, wywrócił się. Wypadku w ludziach nie było.

Syn handlarza bydłem, Żyda Balla, Maks, postrzelił się przez nieostrożność z rewolweru w lewy bok. Rana nie okazała się zbyt groźna.

Miasto nasze, stosując gospodarce oszczędnościową, oszczędza również na świetle. Obecnie, w czasie kampanji tuł. cukrowni, podczas zmiany o godz. 6 rano, panują na ulicach egipskie ciemności. Możeby elektrownia, dla dobra bezpieczeństwa kilkuset robotników, zdających o tej porze do zajęcia, na pół godziny lampy zapaliła. (sc)

Z POMORZA

Chojnice. Wielka atrakcją były pierwsze loty szybowcowe, jakie odbyły się ub. niedzieli na przedmieściu Chojnic. Lotom przypatrywało się dużo publiczności.

Spadkobierca śp. Jeleniewskiego sprzedał nieruchomości, położoną przy Rynku 6. p. Szweminowi, dzierżawcy hotelu Polonia.

Ruchliwe Towarzystwo Krajoznawcze przystąpi niebawem do wydania powaźnie i ciekawie opracowanej monografii powiatu chojnickiego.

W miejscowości Orlik, w okolicy Brus, ladował przymusowo balon z Torunia, zmuszony do tego niepomyślnym kierunkiem wiatru, który gwałtownie go odganiał. Złogą wróciła koleja do Torunia, zaś balonem zaopiekowały się miejscowe władze. Balon znajdował się w drodze z Torunia do Gdyni.

Za sprzedaż mięsa i wyrobów mięsnych sposobem domokrażnym, skazany został mistrz rzemieślniczy St. z Chojnic na 4 tygodnie aresztu i 50 złotych grzywny. (deh)

Tczew. We wsi Brody, w powiecie tczewskim, wśród zagadkowych okoliczności 30-letni Stryjak rzekomo w czasie nieostrożnego manipulowania ze „znalezionym w polu“ karabinem wojskowym spowodował wystrzał, którego kula śmiertelnie ugodziła żonę jego 27-letnią Marię z domu Iglównę w płeć, kładąc ją trupem na miejscu. Po dokonaniu zbrodni żonobójstwa Stryjak udał się na policję, gdzie po złożeniu zeznań został aresztowany i osadzony w więzieniu.

Na szosie Tczew — Pelplin w pobliżu Czarlina w odległości około 2 km od Tczewa podczas wymijania furmanki wiejskiej gdański samochód osobowy nr. rej. DZ 1893, kierowany przez znanego w Gdańsku nauczyciela sportów Günthera Fuchsa, najechał na przebiegającego szosą 46-letniego robotnika rolnego śp. Stanisława Chrzanowskiego z Brzusa, pow. Tczew, który przewieziony do szpitala św. Jerzego w Tczewie wkrótce potem zmarł nie odzyskawszy przytomności. Śp. Chrzanowski osierocił żonę i 6-ro drobnych dzieci. Kierowca fatalnego samochodu obywatel gdański Fuchs zgłosił się sam do policji, która dokonała jego aresztowania. (at)

W czasie młócenia zboża na podwórzu rolnika Franciszka Poloma w Osieczynie pochwycona została przez wąż transmisyjny młocznik 60-letnia teściowa rolnika śp. Katarzyna Remzowa, która kilkakrotnie rzucona przez wąż transmisyjny o skamieniałe klepisko, wskutek pęknięcia czaszki poniosła śmierć na miejscu. (at)

Z GDYNI I WYBRZEŻA

Gdynia. Obok stoczni wydobyto z basenu portowego zwłoki mężczyzny, w którym rozpoznano Jana Klimaszewskiego, maszynistę holownika „Andrzej“. Klimaszewski zszedł z holownika w dniu 24. bm. i od tego czasu zaginął po nim wszelki ślad. Przypuszcza się, że Klimaszewski porwacząc na holownik, potoczył się i wpadł do morza.

Policja gdyniska aresztowała 10 osób, pochodzących z różnych stron kraju. Aresztowani nigdzie nie mieli meldowań; nie mogli wskazać swego miejsca zamieszkania. Wszyscy aresztowani mieszkali w lesie witońskim pod Gdynią, gdzie się ukrywali w pobudowanych specjalnie ziemiankach i szalaszach. Po wylegitymowaniu tych niezwykłych mieszkańców lasu witońskiego policja stwierdziła, że odnalazła melinę złodziejską, w której ukrywało się kilku skazanych na kary więzienia.

Nazar Mikołaj z Orłowa, Kuźna Jan, Martyka Michał i Sobolewski Dyoskop urządzili sobie libacje pijacką w restauracji „Pod księżycem“, która jednak zakończyła się awanturą i bijatyką, która następnie przeniosła się na ul. Morska. Wszystkich uczestników bójkii aresztowano a ciężko poranionego Nazara Wasyla odstawiono do szpitala.

Na torze kolejowym przy nadbrzeżu słaskim w porcie gdyniskim znaleziono zwłoki przejechanego przez pociąg mężczyzny. Stwierdzono, że przejechany został marynarz niemiecki ze statku „Bertha“. Przyczyn wypadku nie zdołano ustalić.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi. Dnia 27. bm. wywieziono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkała w Poznaniu):

Tokarz Wawrzyn Mańka i Agn. Szudera; urz. przyw. Wład. Szewczyk i krawc. Bron. Rutkowska; rob. Stan. Marciniak i introl. Jolanta Marciniakówna; tok. metal. Fel. Spendowski i szwaczka Bol. Magdziarz; technolog Stef. Orłowski w Wierzbniku, pow. iżecki i marsz. Bron. Chudziak; stol. Stan. Olejniczak i Małgorzata Libuda.

Zgony:

Dnia 27 listopada 1935 roku zapisano następujące zgony: Kazimiera Zberska, marszantka; 19 lat; Marcin Kwaśniewski, stróż; 63 lata; Marja Flisiłowska z domu Manulewicz; 41 lat; Jadwiga Dolcka, robotnica; 70 lat; Marja Smołańska z domu Kąkolowska; 77 lat, wdowa.

Halina Kubiówna, która z zazdrości postrzeliła ostatnio w Poznaniu śmiertelnie porucznika Warunka.

Wycieczka do Naramowic

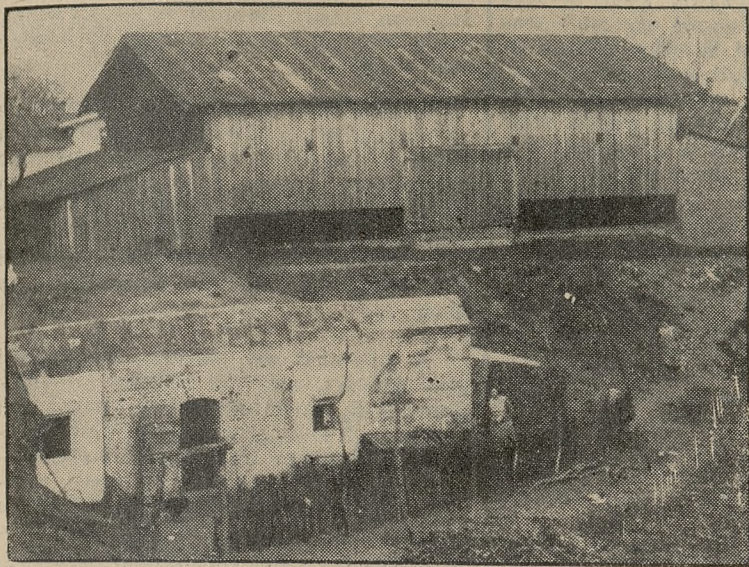
Nowa parafia, utworzona w Naramowicach, przedstawia dla ks. proboszcza teren bardzo trudnej działalności: Nietylko dlatego, że wybudowany niedawno kościółek ma wiele jeszcze potrzeb, słabo wyposażony jest we wszelkie sprzęty i aparaty liturgiczne. Nietylko dlatego, że ks. proboszcz nie ma własnego mieszkania, bo budowa plebanji w bardzo odległej jeszcze tonie perspektywie. Nie dlatego, że parafję trzeba od nowa i z niczego organizować. Główna trudność polega na tem, że parafia naramowicka, licząca ogółem około dwutysięcy pięciuset parafjan, ma w tej liczbie około tysiąca czterystu bezrobotnych. Niedosć, że nie można liczyć na pomoc tych parafjan przy lataniu wszystkich potrzeb

własność dzierżawców, ale obietnica ta nie została prawnie zarejestrowana. Niepokoi to osiedlan:

— Zawsze człowiek dbałby lepiej i pracował chętniej na działce, gdyby miał pewność, że dla siebie pracuje.

Bezrobotni, nie mogący płacić dzierżawy, dostają od miasta pracę, ale tylko na przeciąg miesiąca w ciągu roku. Mieszkanie jest zapewnione — o reszcie trzeba się jakoś troszczyć.

Osiedle ma swój sklepik, w którym nabyć można artykuły pierwszej potrzeby. „Caritas” zamierza urządzić tu ochronkę, którą prowadzić będą siostry. Na wiosnę ma się rozpocząć budowa specjalnego budynku. Narazie dzieci najmłodsze pozostają bez opieki; dzieci starsze muszą chodzić do szko-

Schron wojskowy, zamieszkały przez bezrobotnych. Wyrł się pod gospodarstwą stodołę

nowego kościółka i młodej parafji, ale w miarę możliwości mobilizować trzeba wszystkie siły, aby im przyjść z pomocą, aby ulżyć ich biedzie.

Przed rokiem mniej więcej odwiedzał współpracownik „Kurjera Poznańskiego” osiedle naramowickie dla bezdomnych, będące wtedy w początkowym stadium budowy. Teraz znów na zaproszenie nowego proboszcza naramowickiego, ks. Antoniego Hałasa, jedziemy tam obejrzeć kolonję drewnianych domków, rozbudowaną i zagospodarowaną.

Na przeznaczonym pod kolonję terenie wznosi się już 171 domków. Newszystkie są wykończone i zamieszkałe. Kilkanaście jeszcze czeka na ostateczne wykończenie. Ale przed zimą 171 bezdomnych rodzin będzie już miało schronienie w małych, ale schludnych domkach.

Pierwsi mieszkańcy kolonij przebyli już tutaj zimą.

— Czy ciepłe są tu mieszkania? — pytamy „kolenistów”.

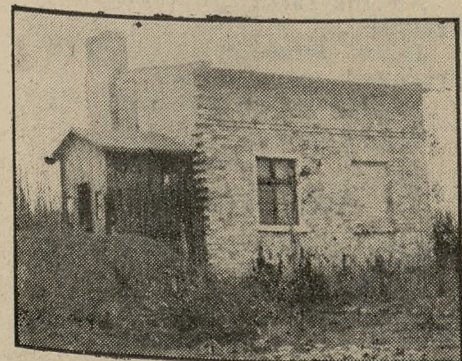
— To zależy, jak dom jest wykończony. Ściany zbudowane są z dwu warstw desek, pomiędzy którymi znajduje się warstwa izolacyjna. Kto był przewidujący i porządnie przybudował warstwę tę układał, ten ma ciepło. W niestarannie „izolowanych” domkach można porządnie zmarznąć.

Naogół jednak mieszkańcy naramowickiego osiedla są ze swych mieszkań zadowoleni. Domek składa się wprawdzie z jednej tylko izby z wnęką kuchenną; dla rodziny złożonej z sześciu — ośmiu osób (a rodziny są tu przeważnie bardzo liczne) miejsca jest dość mało, ale...

— Tu jest raj w porównaniu z Wesołem Miasteczkiem!

Przy każdym domku mieszkalnym jest budynek gospodarczy z trzema komórkami. Każdy osadnik ma do rozporządzenia ogródek 800—1000 mtr. Można sobie posadzić kartofle, jarzyny. Zarząd Ogrodów Miejskich dostarcza osadnikom bezpłatnie drzewek i krzewów. Słowem można sobie założyć całe gospodarstwo.

Dzierżawca domku płaci miastu komorne — miesięcznie 10—12 złotych. Obiecano im, że po dziesięciu latach domki wraz z działkami przejdą na

Nowojorski pałac w Naramowicach

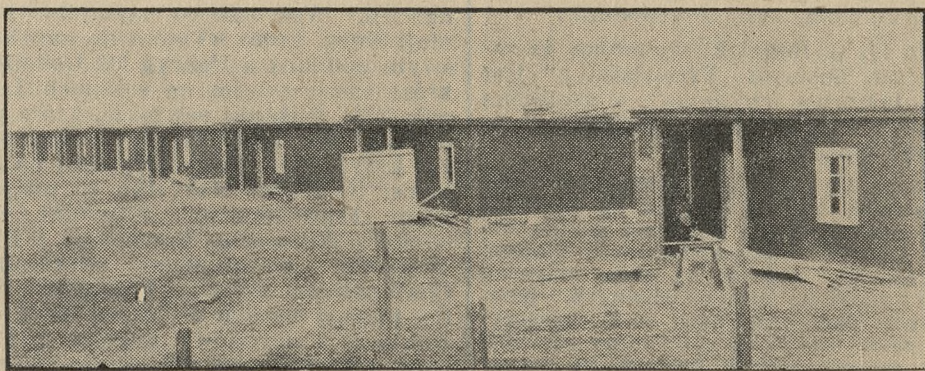
ły, odległej o dobre 15 minut drogi. Zimą, w czasie zawiei, lub jesienią, podczas śloty i roztopów, wędrówka ta jest bardzo uciążliwa.

Ks. proboszcz Hałas pokazuje nam jeszcze krzyż, wzniesiony niedawno w osiedlu.

— Ale to nie koniec jeszcze z moimi bezrobotnymi parafjanami — mówi. — Tutaj mam 171 rodzin, a wszystkich razem ponad dwieście.

Siadamy więc do auta i jedziemy do fortu, zdobytego przez bezdomnych. Wojsko, które jest gospodarzem fortu, próbowało go odebrać, ale... Co zrobić z temi rodzinami bez dachu nad głową? Mieszka ich tu 41 rodzin, a wszystkie liczne i dzietne. Przed fortem, na trawnikach bawią się całe gromady dzieciaków w różnym wieku. Wesoło to i rozbawione, cieszy się ostatnimi pogodnymi dniami jesieni, nie przejmując się troskami, które gnębią rodziców.

Mieszkania w forcie całkiem są przyzwoite: widne, słoneczne, ciepłe i suche. Izby obszerne; każda z piecem.

Będzie takich domków 171.

Kobiety, którym szczęście sprzyja

Które z nich są najszczęśliwsze — Temat do odpowiedzi

Jedno z pism wiedeńskich zamieściło artykuł pewnej dziennikarki na temat kobiet, które zrobiły karierę w życiu. Autorka dzieli kobiety na dwa typy: tych które śledzą szczęście i powodzenie innych, tych, którym przypada w życiu rola „kibiców” cudzego szczęścia, i tych, których udziałem jest właśnie samo szczęście.

Kobiety szczęśliwe według autorki, należy podzielić na trzy kategorie kobiet: pierwszy „gatunek” — to kobiety, które osiągnęły szczęście dzięki swej urodzie; drugi — to te, które zdobywają powodzenie dzięki swemu rozumowi, sprytności i energii, oraz trzeci — to te kobiety, których szczęście opiera się na walorach t. zw. kobiecości i umiejętności stworzenia szczęścia domowego.

Przedewszystkiem więc kobiety, które mają powodzenie dzięki swej urodzie. Jako klasyczny przykład autorka wymienia Marlenę, Marlena, która, nie jest piękna, ale jest pociągająca. Jak musi postępować kobieta, która szczęście swoje i powodzenie opiera na walorach zewnętrznych?

Mniejsze rodziny mieszczą się po dwie w jednej izbie, przegrodzonej prowizoryczną ścianką. Ale mieszka się dobrze. Grunt, że jest dach nad głową i zimno nie dociera. Jedyna troska, to obawa przed utratą tego kąta.

— Podobno wojsko pozwoliło mieszkać tu nam tylko przez rok. A co będzie potem? Chyba się naszą biedotą zajmą. Nie wyrzucą chyba pod gołe niebo.

— Tutaj lepiej nam nawet, niż w osiedlu. Tylko że ziemi nie mamy. Ale podobno magistrat ma przydzielić i dla nas. Po 500 metrów na rodzinę.

Martwią się i pocieszają, się jak mogą.

— To już pan widział: 171 i 41 — razem 212 rodzin.

A jeszcze 15 rodzin mieszka w wojskowych schronach. Ci mają najgorsze warunki mieszkaniowe. Wilgoć, zimno, — mówi ks. Hałas. — Ale co na to poradzić. Niema ich gdzie ulokować. W nocy otwierają pozabijane schrony, wprowadzają się do nich i — co z nimi robić.

Schrony położone są nisko, wryte w ziemię. Woda się do nich wlewa, a w zimie zamarza w mieszkaniu. Warunki zdrowotne są okropne.

— Na osiedlu widział pan, w jaki sposób magistrat rozwiązuje kwestję bezdomnych, a teraz pokażę panu, jak sami, ludzie niezamożni, nieraz bezrobotni, radzą sobie z kwestją mieszkaniową, — objaśnia ks. proboszcz i poleca szoferowi — Niech pan jedzie do Nowego Jorku.

Wykwitem samorodnego humoru jest nazwa Nowego Jorku, nadana przez mieszkańców niewielkiemu osiedlu, zabudowanemu mizernymi „drapaczami chmur”. Są tu „gmachy” wzniesione rękami przemysłnych właścicieli, kosztem... dwustu złotych Cegła przeważnie okazyjnie nabyta z jakiejś rozbiórki, plan opracował najzdolniejszy w rodzinie „architekt”, a ściany wzniesiono własnymi siłami. „Małe to, ciasne, ale własne”.

— Mąż ma 60 złotych renty inwalidzkiej miesięcznie. A dzieci mamy czworo. Gdy przyszło płacić komorne, trzeba było głodem handlować.

Wyskrobali sobie jakoś około dwustu złotych i mają teraz własny pałac. I żyć jakoś można i do sfery obywatelskiej się weszło.

I mówić tu, że Polacy nie mają w sobie ducha przedsiębiorczości i zaradności!

— Taka to jest moja parafia! — mówi, zegnając się z nami ks. Hałas. — Na parafjan się nie skarżę. Ludzie dobrzy i spokojni, choć w mieście złą o nich macie opinię. Nikogo nie napadają, nikomu w drogę nie wchodzi. Ale bieda jest! A sił i środków na złagodzenie tej biedy mało. Napiszcie coś o tem. Zaaapelujcie do społeczeństwa! (t. kr.)

Togal
Przy bólach w krzyżu i w stawach, w cierpieniach reumatycznych i artretycznych stosuje się tabletki Togal. Togal uśmierza bóle i przynosi ulgę. ZMIŹNIONA CENA ZŁ 150

ng 18 260/1

w magazynie konfekcji męskiej stała młoda, przystojna kobieta o energicznym wyrazie twarzy i sprzedawała krawaty i spinaki do kołnierzyków. Pewnego dnia w magazynie zjawił się przedstawiciel jakiejś firmy. Podobała mu się sprzedawczyni krawatów, która nazywała się Marta Hanau. Zaproponował jej spółkę i zaczęli robić razem interesy. Wspólnik pełnił Martę Hanau na drogę przedwziętej i zawrotnej kariery finansowej, w której nie brakło ciemnych i niebezpiecznych chwil, i która zakończyła się samobójstwem Marty Hanau w więzieniu.

No i wreszcie jest trzeci typ — wymieniony już typ kobiet szczęśliwych, które szczęście swoje przeżywają bez rozgłosu w ciszy domowego ogniska.

Które z tych trzech rodzajów szczęścia jest największe, które jest najtrwalsze, które dać może najwięcej szczęścia prawdziwego na to niechaj Czytelnicy i Czytelniczki sami odpowiedzą. Ewentualne odpowiedzi zamieścimy w miarę możliwości.

Rekordowy Tydzień „Słońca”

Niezwykła artystyczna atrakcja oczekuje kinomanów poznańskich. Dyrekcja kinoteatru „Słońce”, która w bieżącym sezonie pobila rekord najlepszych filmów, organizuje „Rekordowy Tydzień „Słońca”. Tydzień ten rozpoczyna się w sobotę, dnia 30 listopada i potrwa do piątku, 6 grudnia włącznie. W czasie tym wyświetlane będą w „Słońcu” 2 wielkie filmy, które wywołały zachwyt i najwyższe uznanie publiczności całego świata. O godz. 5 i 7 wyświetlany będzie najpotężniejszy film afrykański „BABOONA” zrealizowany z niebywałym trudem w sercu Afryki przez słynnych podróżników MARTINA i OSSE JOHN-SONOW. Film ten to niebywała dotychczas epopeja dżungli, obfitująca w sceny dotychczas na ekranie niewidziane. Tam, gdzie nie powstała jeszcze noga białego człowieka, w krainie niedostępnej dżungli afrykańskiej zamieszkałej przez nieznaną dotychczas plemię murzynów Bantu, na olbrzymich terenach rojących się od drapieżników, małp, pawianów i makaków dokonują nieustraszeni podróżnicy Martin i Ossa JOHN-SONOWIE pierwszy i jedyny na świecie zdjęć dźwiękowych z samolotów. Wszystkie objaśnienia do filmu wygłaszane są w języku polskim, co niezmiernie podnosi wartość obrazu. Film „BABOONA” — to najpotężniejszy film dokument świata — to obraz, który winni zobaczyć bezwzględnie wszyscy — starzy i młodzi!!!

Na seansie o godz. 9 wyświetlane będzie najpiękniejsze arcydzieło filmowe świata realizacja Mistrza Prof. Maxa Reinhardta p. t. „Sen nocy letniej” według nieśmiertelnego dzieła Williama Szekspira z cudowną muzyką Felixa Mendelssohna. Niezwykle Rekordowy Tydzień „Słońca” cieszyć się będzie olbrzymim i zasłużonym powodzeniem. Pomimo olbrzymich kosztów ceny biletów nie podwyższone!!!
ng 17 227

Recital fortepianowy

prof. Gertrudy Konatkowskiej odbędzie się w dniu 7 grudnia r. b. o godz. 20 na sali koncertowej św. Marcina.

Nie będzie więcej milionerów w Ameryce

Znany król giełdy i banków, milioner amerykański J. P. Morgan, oświadczył przedstawicielom prasy, iż za 30 lat nie będzie już w Ameryce ani jednego milionera, o ile rząd nie obniży taks i podatków, gdyż obecnie, jak twierdzi, każdy Amerykanin pracuje przez 8 miesięcy w roku tylko na państwo.

Zawiły problem

Mężczyźni nie zdawają sobie sprawy, że ugotowanie zupy, nie licząc straty czasu i kosztów, to dla kobiety naprawdę „problem” dość trudny do rozwiązania. Zławsza, o ile mężczyźni są wybredni. To wystawianie w kuchni nie należy do przyjemności i odbija się niekorzystnie przedewszystkiem na piękności. To było i jest najczulszą stroną kobiet. — Należy to jednak już do przeszłości, albowiem w ciągu 5—25 minut (zaledwie od gatunku) można przygotować zupę „Knorr”. A bogaty asortyment daje możliwość podania codziennej innej.

zg 454

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Odczyt Chrzanowskiego. Prof. Ignacy Chrzanowski wygłosił w Krakowie odczyt p. t. „Kult przeszłości narodowej w literaturze polskiej”.

Towarzystwo Naukowe warszawskie odbyło doroczne walne zgromadzenie. Odczyt wygłosił dr. Edward Loth p. t. „Postępy nauki o człowieku w XX wieku”.

Odczyt prof. Tadeusza Zielińskiego o Mickiewcu odbył się w Lublinie, staraniem Tow. Przyj. Nauk. Zieliński mówił na temat „Wykłady lozańskie” Adama Mickiewicza”.

W NAUKOWYM POZNANIU

Poznański Oddział Polskiego Towarzystwa Botanicznego odbędzie posiedzenie naukowe w piątek, dn. 29. b. m., o godz. 18 w sali wykładowej Zakładu Botaniki Ogólnej U. P., ul. Słowackiego 4/6, II. p. Na porządku dziennym — referaty: doc. dr. K. Zaleskiego i mag. T. Dominika n. t. „O chorobie wigrów powodowanej przez Graphium ulmi Schwarz” i dr. F. Krawca p. t. „Krasnorosty słodkowodne w Wielkopolsce”. Kronika botaniczna. Goście mile widziani.

Ku czci ś. p. Jana Rozwadowskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, a tyle zasłużonego językoznawcy, odbędzie się w Poznaniu żałobna uroczystość. Urządzą ją Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego w nadchodzący piątek, dn. 29 listopada r. b. w sali 27 Uniwersytetu (Collegium Minus), o godz. 20. Program następujący: 1) p. Wicekurator Stein: Zagajenie. 2) Prof. Ułaszyn: Jan Rozwadowski — zarys życia i prac. 3) Prof. Klich: Działalność Rozwadowskiego w zakresie polonistyki. Wstęp wolny.

SZKOLNICTWO

Biologia wieku dojrzewania. Najkłopotliwszy dla rodziców okres wychowania dzieci, okres dojrzewania, czekał się omówienia, z punktu widzenia fizjologii, w pracy dr. J. Bogdanowicza p. t. „Cechy biologiczne wieku dojrzewania”, wydanej świeżo przez Książnicę - Atlas. Praca ta jest niejako uzupełnieniem książki prof. S. Bałeya p. t. „Psychologia wieku dojrzewania”. Dokładne zrozumienie tego okresu przez wychowawców, poznanie biologicznych przyczyn, powodujących zmiany w ustroju, a co za tym idzie zmiany w usposobieniu i charakterze, — pomoże im niejednokrotnie w wypełnieniu trudnych zadań wychowawczych. (sz)

Z TRYBUNY

„PRZEWODNIK PO BELETRYSTYCE”

Poznański „Głos”, tygodnik polskiej myśli narodowej, zajął się w nr. 16 „Przewodnikiem po beletrystyce”, świeżo wydanym, a mającym na karcie tytułowej nazwisko: „Czesław Lechicki”. Spotkał się już „Przewodnik” z niejedną surową oceną, lecz publicysta „Głosu”, p. Aleksander Rogalski, patrzy na zawartość książki z nieco innego stanowiska, niż poprzedni krytycy (m. in. ks. Pirożyński w „Przeglądzie katolickim” i ks. Lewicki w „Gazecie kościelnej”).

Autor — stwierdza między innymi p. Rogalski — miał zajmować się beletrystyką ze stanowiska ideowo-moralnego. Tymczasem ustawicznie zbacza ku ocenie estetycznej, do której „brak mu nawet cienia autorytetu”, jak się to na każdym kroku okazuje. Co do kryteriów ideowo-moralnych, to stosuje je p. Lechicki swoiście i nieraz zdumiewająco. Taki np. Bernanos, autor wspaniałego „Pod słońcem szatana”, jest w oczach p. L. człowiekiem, któremu „nie dostaje głębszej kultury religijno-moralnej”. Podobnie niewiele łaski znajduje u p. Lech. Franciszek Mauriac, jeden z czołowych pisarzy katolickiej Francji. Przytoczywszy cały szereg groteskowych nieraz osądów, p. Lech. z tej dziedziny, dociera p. Rogalski do zasadniczej postawy autora wobec dzieł literackich i tak ją określa:

Wszystko to ujawnia mentalność mieszcza, z jej niechęcią do skomplikowań, do pesymizmu i sceptycyzmu utworu, do dużego wysiłku myślowego w rozumieniu utworu literackiego, z jej tchórzliwą bojaźnią przed wywołaniem u siebie niepokoju, z jej sympatią do prostolinijności, do rzeczy, które napawają zdrowym optymizmem, pocieszają, dają wytchnienie, są łatwe w konsumowaniu, mają wyraźną tendencję, żeby nie potrzebna było się specjalnie domyślać, moralizatorską, itd. itd.

MUZYKA

Dyrygent poznański w Warszawie. Jutrzszym wieczornym koncertem w Filharmonii warszawskiej będzie dyrygował dr. Zygmunt Latoszewski, dyrektor Teatru Wielkiego w Poznaniu, przez Filharmonię zaproszony. Między innymi orkiestra pod batutą dr. Latoszewskiego odegra Stanisława Wiechowicza „Pastorałki”, utwór symfoniczny, nigdzie jeszcze nie wykonany.

Artyści polscy zagranicą. Irena Dubiska grała dwukrotnie w Hamburgu, raz na koncercie symfonicznym, raz w radio. Wykonała m. in. koncert skrzypcowy Karłowicza A-dur i krakowiaka Opieńskiego.

LITERATURA

Wystawa Żeromskiego. W Kielcach otwarto wystawę pamiątek po Stefanie Żeromskim, oraz nazwano w dziesięciolecie zgonu znakomitego pisarza, imieniem jego jedną z ulic miasta.

Lwów ku czci Paderewskiego. Piszą nam ze Lwowa (lk): Kasyno i Koło Artystyczne - Literackie zainicjowały uroczysty obchód na 75-tą rocznicę urodzin Paderewskiego. Prelekcję wygłosiła dr. Stefania Łobaczewska. Szereg utworów Paderewskiego odegrali i odpiewali artyści lwowscy. Na zakończenie odczytano i podpisano adres do mistrza, który jest członkiem honorowym Koła.

TEATR

Leblanc na scenie. Znany autor powieści kryminalnych, Maurycy Leblanc, pisze komedię detektywistyczną, która będzie wystawiona w jednym z teatrów bulwarowych w Paryżu.

Tysiączny Szejwik. Przerobiona ze znane opowiadania J. Haszeka sztuka „Dobry wojak Szejwik”, dojdzie teraz w Leningradzie do tysięcznego przedstawienia.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Odnowienie Rapperswyłu. Zamek Rapperswyłu, znana placówka naukowa za czasu rozbiorów, jest wydzierżawiony dla Polski jeszcze na wiele lat. Zbiory zostały przeniesione do Warszawy, lecz gmach będzie teraz odnowiony, a na wiosnę będzie w nim urządzona wystawa sztuki polskiej.

Historja sztuki po lotewsku zaczęła ukazywać się w Rydze jako dzieło ilustrowane. Jest to pierwsza taka praca w języku lotewskim. Redaguje ją Visvald Pengerot.

W następnym Dziale: KAPISCI W POZNANIU przez prof. Jana Mrozińskiego

Oto, jakiego czytelnika miał stać na oku Lechicki, pisząc swój „Przewodnik”.

To też p. Rogalski stwierdza, że zasadnicza postawa „Przewodnika” jest „zła, fałszywa, chybiona”, a społeczne skutki i wartości jego charakteryzuje w taki sposób:

Gdyby ta publikacja zyskała szeroką poczytność, nie ze względu na sensację, jaką stanowi, ale na momenty istotne, byłaby jednym z najszkodliwszych zjawisk społecznych. Padając na głębi umysłów bezkrytycznych, niesamodzielnych, przeciętnych, mało odpornych — 1) wypaczyłaby smak estetyczny całej masy czytelników, zadecydowałaby fatalnie na czytelnictwie literackim i na typach tegoż czytelnictwa; 2) rozsiałałaby niewiarę społeczeństwa do dzieł jego najwybitniejszych i najwartościowszych twórców i myślicieli, którzy je istotnie kształtują i wychowują (wystarczy chociażby zwrócić uwagę na stosunek Lechickiego do Wasilewskiego i Perzyńskiego — bardzo ujemny i septyczny), wszczepiłaby jad talmudyzmu, ograniczyłaby i obniżyłaby moralność zbiorową, albowiem ad 1) z tej książki literatura wychodzi zdegradowana, sponowana, sponizowana, zbanalizowana, strywalizowana, odarta z czci i uroku; ad 2) z tej książki wieje duch nihilizmu sekciarskiego.

Zaznaczyliśmy ledwie parę momentów z obszernego i nader gruntownego rozbioru, jaki p. Rogalski „Przewodnikowi” poświęcił. Czytelnicy nasi dobrane uczynią, zaznajamiając się z nim w całości. Młody publicysta postawił swoją analizę na szerokiej podstawie pozytywnej, a to co mówi o stosunku między książką a czytelnikiem, o roli kryteriów moralnych w ocenie literatury, o ideowych głębiach i płyciznach, o etycznym oddziaływaniu dzieł pisarskich itd. itd. godne jest poznania i przemyslenia, całkiem niezależnie od tematu, jaki te bystre i pouczające uwagi wywołał.

FRANCJA, „NORMANDIE” I DAMSKI KAPELUSZ

W roku bieżącym upłynęło dziesięć lat od Wystawy Sztuki Dekoracyjnej w Paryżu, zaś w roku 1937, a więc za dwa lata, Paryż otworzy ponownie gościnne swoje wrota, ukazując rzeszy turystów, oraz braci artystycznej, owoc dwunastoletniego dorobku w tym samym zakresie. Obecne więc wystąpienie na wystawie brukselskiej, którą niedawno zwiedzałem, jest niejako próbą generalną. Nie dziw więc, że ze specjalnym zainteresowaniem kierowałem oczy ku wspaniałej wieży pawilonu francuskiego, zwieńczonej okrętem, klejnotem herbowym Paryża.

Bo pozycja Paryża w świecie jest dość szczególna. Naogół się nań narzeka. Jeszcze przed Wielką Wojną objęło się raz po raz o uszy, że z Francją koniec. Zgnięła, strupieszala i już.

Potem Niemcy poszli na Paryż, zdawało się, że już koniec, że romańska opowieść rycerska „okrągłego stołu” o „Tristanie i Izoldzie” zostanie bez reszty przepisana na rzecz dorobku kultury niemieckiej, dzięki muzyce Wagnerowskiej w cywilu, a bagnetom von Kluck'a, w stanie zbrojnym...

Aliści, zgola nie marsowym gestem, stary Joffre zmobilizował paryskie taksówki i powiózł w nich na front, przybranych w czerwone spodnie, „piou-piou”, jak się wtedy zwali żołnierze francuscy, zanim porośli w brody i chwałę, której zawdzięczają nieśmiertelność i marsowe, tym razem, przewisko: „poilu”!

Przyszła Marna, pogrom Niemców, a w konsekwencji cały świat ponownie zwrócił oczy na... zgnięłą Francję.

I wtedy okazało się, że nawet w okresie najgorętszej ofensywy niemieckiej, berlińskie elegancki przemycali, via Szwajcaria, paryskie żurnale, zaś ich mężowie, napierający okopy francuskie, tęsknym okiem śledzili, czy nie widać już przypadkiem iglicy wieży Eiffla, bo przecież... Paryż!...

Istotnie Paryż!... I Francja!

Paryż, to magiczne słowo, które elektryzuje każdego, bo wszyscy znajdują w nim coś, co ich interesuje najbardziej, tutaj najlepiej się czują artyści, nawet tak, zdawałoby się, obcy kulturze europejskiej, jak pisarze amerykańscy. Paryż, to środek świata. Paryż jest tego świata stolicą.

Należne mu stanowisko zajął nie od razu, ale niemniej, dążył wytrwale do objęcia roli produkującej w świecie. I gdyby mi pozwoliło miejsce, potrafiłbym udowodnić, iż szedł konsekwentnie w tym kierunku, poczynając od chwili, gdy Ludwik XI wsadził do żelaznych klatek wrogów jednolitej monarchii. Wszystko co nastąpiło później: Kury, które wkładał do garnków swym poddanym Henryk IV, Gobeliny, które zawieszal im na ścianach Ludwik XIV, filizanki sewrskie, które podawała im markiza de Pompadour, czy krzyże legji, które przypinał na ich piersi Napoleon, wszystko to uzupełnione „Encyklopedją”, „Prawami Człowieka”, Wolnością, Równością i Braterstwem, wspaniałymi odkryciami Champoliona, dziełami Lessepsa i Eiffla, plejady innych uczonych, badaczy, działaczy i artystów, „łowców mikro-bów” i siewców gwiazd, pisało złotymi literami imię Francji w dziejach kultury i cywilizacji.

Rzecz prosta, wszystko mija. Nadejdzie więc zapewne chwila, kiedy „imię Francji przypomnie”, ale chwila ta jeszcze daleka. Godzina Francji jeszcze nie wybiła.

Oto jakie refleksje przemknęły mi przez głowę, kiedy stanąłem przed dumnie wzniesioną ku niebu „nawą Lutecji”, słowem — wieżą pawilonu paryskiego.

Dawno już wydzwoniono sztuce francuskiej pozgonne. Skończono ją w ogniu krytyki, co więcej, sądziłoby można, że zagryzie się sama walkami wewnętrznymi. W roku bieżącym miały miejsce dwa „wyczyny” plastyki francuskiej na terenie międzynarodowym. Są to: dekoracja olbrzymia oceanicznego „Normandie” i „Wystawa” w Brukseli. O „Normandie” napisano tomy! Jeden z wybitniejszych architektów francuskich Robert Mallet-Stevens rzucił na łamach miesięcznika „L'Architecture d'Aujourd'hui”, dość ciekrawą pod jej adresem uwagę. Pisze bowiem w sierpniowym numerze tego czasopisma co następuje:

„Normandie” była pomyślana i zbudowana nie tylko po to, aby przewozić pasażerów, ale przede wszystkim po to, aby szerzyć chwałę imienia francuskiego! sztuki francuskiej, techniki francuskiej, pokazanych i „niesionych” poprzez oceany. Poświęcono setki milionów na rzecz propagandy! Czyż owa „pływająca wystawa” jest istotnie odbiciem współczesnej sztuki francuskiej? Musimy powiedzieć: Nie! Normandie nie jest bynajmniej dziełem Francji współczesnej, wiele fragmentów tego olbrzymiego zespołu zatracą jakby o „1925”. Przechadzając się po pokładzie, mamy raczej wrażenie retrospektywne. Należy ubolewać że pominięto takie nazwiska jak: Barillet, Burkhalter, Charreau, Dourgnon, Gascoin, Herbst, Francis Jourdain, Lambert - Ruoki, Léger, Lurçat, Prouvé, Salomon, którzy nie mieli możliwości wnieść swoją intencję i swego talentu do budowy tego statku...

A więc Mallet-Stevens nie przyznaje „Normandie” prawa reprezentowania Francji współczesnej. Zapewne nie przyznałby prawa tego i pawilonowi Paryża w Brukseli, który jest doskonały, ale przy jego budowie znowu powołano raczej inne nazwiska, aniżeli tych artystów, których wymienia jego lista...

A przecież są jeszcze we Francji tacy artyści, których zacytowalibyśmy przed listą Mallet-Stevensa i przed nim samym. Na jego wykazie niema bowiem ani braci Perret, ani Le Corbusiera! Prawda, kiedy w roku ubiegłym, podczas wystawy architektury francuskiej w Politechnice Warszawskiej zapytywano komisarza wystawy, dlaczego nie pokazano dzieł Le Corbusiera, odpowiedział: — Le Corbusier jest szwajcarem...

— No tak, ale przecież I. J. Rousseau też był szwajcarem, a Watteau pochodził z Flandrii...

Mamy więc, jak widać z powyższych uwag, jeszcze wielu artystów, których opinia francuska i obca, stawia znacznie wyżej ponad tych, którym powierzono w roku bieżącym honor reprezentowania Francji.

Wysłał ona w świat tylko wartości wypróbowane, bezsporne. Wartości, które idą prostą drogą, wytkniętą jeszcze przez króla „Słońce”, tego wspaniałego monarchę, który zrozumiał i docenił rolę, jaką może odgrywać sztuka w polityce międzynarodowej i gospodarczej nowożytnego państwa. Zrozumiał, czy przewidział, iż produkcja przemysłowa, oparta jedynie na wartości materialnej, może ulec w walce konkurencyjnej, lojalnej lub dumpingowej. Łatwo sobie wyobrazić, że ktoś posłó do Londynu lepsze masło, większe jajka, tustsze bekony... Ale kto potrafił wmówić w kobiety całego świata, żeby sobie sprawiły kapelusze z niemieckiego żurnala?

Kto?

Nikt!

A to jest bardzo wielka rzecz bo żurnale idą w świat cztery razy do roku, a są zaledwie ostatnim ogniwem łańcucha faktów, stanowiących o bogactwie Francji i o jej potędze.

Ze nie dopuszczono do głosu wielkich artystów francuskich — boleję, ale wszak tenże sam Mallet-Stevens pisze, że to, co nam pokazano dzisiaj, może uchodzić jedynie za refleks tego, „co zrobiono” przed kilku laty. Kto zrobił? On i ci, których nazwiska wymienia. Co to znaczy? Ze trud ich nie poszedł na marne. Stworzył szkołę. Dzisiaj ich uczniowie wydają lekcję. A że wydali lekcję celującą, to nauczyciel powinien być zadowolony. Nie byłby nauczycielem, gdyby trochę nie gderał...

A Francja?

Francja zaciera ręce. Bo jeżeli mistrzowie powiadają, że mają w zanadrzu nowe „modele”, że to, co jej przynosi chwałę, to są „stare rzeczy”, tem lepiej...

Nie tak zaraz zginie „strupieszala” Francja...

Jakże szczęśliwym narodem są Francuzi!...

Dr. Lech Niemojewski
Warszawa

Książki nadestane

Marja Gerson-Dąbrowska: „Chłopiec z puszczą”. Warszawa 1935. M. Arct. Zajmujące Czytelnik nr. 76.

Janusz Meissner: „Zwycięstwo”. Warszawa 1935. M. Arct. Zajmujące Czytelnik nr. 75.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Skala podatku dochodowego od dochodów fundowanych

W końcu ub. tygodnia podaliśmy skalę podatku dochodowego od uposażeń, pobieranego w drodze potrącania przez pracodawcę przy każdej wypłacie wynagrodzenia.

Obecnie podajemy skalę podatku od wszelkich innych dochodów, t. j. t. zw. dochodów fundowanych. Zaznaczyć przytem trzeba, że minimum dochodu wolnego od podatku w tym dziale podatków pozostało niezmiennione (poniżej 1500 zł).

Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych		Podatek w złotych	Pod. do-tychczas.
	od	do		
1	1,500	1,550	44	(31)
2	1,550	1,600	47	(33)
3	1,600	1,700	52	(37)
4	1,700	1,800	57	(41)
5	1,800	1,900	63	(45)
6	1,900	2,000	70	(50)
7	2,000	2,100	76	(54)
8	2,100	2,200	83	(59)
9	2,200	2,400	94	(67)
10	2,400	2,600	105	(75)
11	2,600	2,800	118	(84)
12	2,800	3,000	130	(93)
13	3,000	3,200	143	(102)
14	3,200	3,400	157	(112)
15	3,400	3,600	171	(122)
16	3,600	3,800	187	(133)
17	3,800	4,000	202	(144)
18	4,000	4,400	227	(162)
19	4,400	4,800	255	(182)
20	4,800	5,200	283	(202)
21	5,200	5,600	314	(224)
22	5,600	6,000	345	(246)
23	6,000	6,600	397	(283)
24	6,600	7,200	454	(324)
25	7,200	7,800	513	(366)
26	7,800	8,400	576	(411)
27	8,400	9,200	657	(469)
28	9,200	10,000	742	(530)
29	10,000	11,000	847	(605)
30	11,000	12,000	958	(684)
31	12,000	13,000	1,074	(767)
32	13,000	14,000	1,196	(854)
33	14,000	15,000	1,323	(945)
34	15,000	16,000	1,456	(1,040)
35	16,000	17,000	1,619	(1,156)
36	17,000	18,000	1,790	(1,278)
37	18,000	19,000	1,970	(1,406)
38	19,000	20,000	2,156	(1,540)
39	20,000	22,000	2,464	(1,760)
40	22,000	24,000	2,789	(1,992)
41	24,000	26,000	3,131	(2,236)
42	26,000	28,000	3,489	(2,492)
43	28,000	30,000	3,864	(2,760)
44	30,000	32,000	4,256	(3,040)
45	32,000	34,000	4,713	(3,366)
46	34,000	36,000	5,192	(3,708)
47	36,000	38,000	5,693	(4,066)
48	38,000	40,000	6,216	(4,440)
49	40,000	44,000	7,084	(5,060)
50	44,000	48,000	7,997	(5,712)
51	48,000	52,000	8,955	(6,396)
52	52,000	56,000	9,957	(7,112)
53	56,000	60,000	11,004	(7,860)
54	60,000	64,000	12,186	(8,704)
55	64,000	68,000	13,424	(9,588)
56	68,000	72,000	14,717	(10,512)
57	72,000	76,000	16,067	(11,476)
58	76,000	80,000	17,472	(12,480)
59	80,000	88,000	19,836	(14,168)
60	88,000	96,000	22,311	(15,936)
61	96,000	104,000	25,044	(17,888)
62	104,000	112,000	27,911	(19,936)
63	112,000	120,000	30,912	(22,080)
64	120,000	128,000	34,048	(24,320)
65	128,000	136,000	37,319	(26,656)
66	136,000	144,000	40,724	(29,088)
67	144,000	152,000	44,263	(31,616)
68	152,000	160,000	48,160	(34,400)
69	160,000	168,000	52,215	(37,296)
70	168,000	176,000	56,426	(40,304)
71	176,000	184,000	60,794	(43,424)
72	184,000	192,000	65,319	(46,656)
73	192,000	200,000	70,000	(50,000)

Przy dochodzie ponad 200 000 zł podatek wynosi 70 000 zł i oprócz tego 3 500 zł od każdego pełnych 10 000 zł ponad 200 000 zł gdy dotychczas wynosił 50 tys. zł i oprócz tego 2 000 zł od

Z WYDAWNICTW

(w) Ustawa o ochronie lokatorów. Ruchliwa księgarnia Wł. Wilaka wydała pod powyższym tytułem broszurę, zawierającą 1) dekret Prezydenta Rzplitej z dnia 1 listopada rb. w sprawie obniżenia komornego oraz zmiany ustawy o ochronie lokatorów, 2) samą ustawę o ochronie lokatorów z 1924 r. wraz ze zmianami, wprowadzonymi dekretem, wymienionym pod 1), dalej 3) dekret o podatku od lokali z 14. XI. 1935 r. i 4) skorowidze rzeczowe, ułatwiające orientowanie się w całokształcie prawnym spraw mieszkaniowych. Wobec bliskiego już wejścia w życie nowych zmian ustawowych w tym zakresie, broszura może szerokim kołem lokatorów i właścicieli domów oddać duże usługi.

każdyh pełnych 8 000 zł ponad 200 000.

Według dawnych przepisów podatkicy nieżonaci wzgl. niezamężni, nie mający na utrzymaniu żadnego członka rodziny i osiągający dochód ponad 3 600 zł, opłacali podatek podwyższony o 20 proc. Obecnie zaś opłacać będą podatek podwyższony tylko o 14 proc.

Dla płatników podatku dochodowego ogólnego (nie od uposażeń) dodatki komunalne, mogące być nałożone przez związki samorządowe w b. dzielnicy pruskiej pozostały niezmiennione: ich górna granica wynosi przy dochodach od 1 500 do 24 000 zł — 4 proc., od 24 000

do 88 000 — 4,5 proc., od 88 000 zł — 5 proc. dochodu.

Również osoby, pobierające uposażenia, opłacać będą te dodatki komunalne, obowiązujące jedynie w województwach zachodnich, jak dawniej, w wysokości 3 proc. dochodu, o ile dochód ten przekracza 4 800 zł.

Przepisy dekretu o zmianie ustawy o podatku dochodowym, dotyczące działu I-go ustawy, t. j. dochodów fundowanych, będą miały po raz pierwszy zastosowanie przy wymianie podatku dochodowego na rok podatkowy 1936.

Potrącenie podatku dochodowego od uposażeń według nowej skali, podanej przez nas w ub. tygodniu, po raz pierwszy, będzie dokonane w stosunku do uposażeń, należnych za czas od 1 stycznia 1936 r. począwszy.

Cały dekret bowiem wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1936 r.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) Zryczałtowanie podatku przemysłowego od obrotu drobnych przedsiębiorstw. Naskutek starań Związku izb przem. - handlowych, min. skarbu zwołało na dzień 26 bm. konferencję z udziałem przedstawicieli samorządu gospodarczego w sprawie projektu rozporządzenia, dotyczącego zryczałtowania podatku przemysłowego od obrotu drobnych przedsiębiorstw na lata podatkowe 1936 i 1937. Związek izb stoi na stanowisku, iż za najwłaściwszą formę uproszczonego wymiaru podatku przemysłowego od obrotu drobnych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych należy uważać wymiar zryczałtowanego podatku przemysłowego, dokonany przez urząd skarbowy zgóry na okres dwuletni z tem, iż za podstawę wymiaru przyjęty zostanie faktycznie osiągnięty obrót w ostatnim roku operacyjnym, a płatnikowi przysługiwać będzie prawo wszczęcia postępowania odwoławczego w myśl postanowień ordynacji podatkowej.

Z KRAJU

(k) Oslabienie funta angielskiego. Na wczorajszych giełdach walutowych wystąpiło pewne osłabienie funta, co świadczyłoby albo o pewnym zmniejszeniu popytu na funt ze strony rynku francuskiego, albo też o skuteczniejszej interwencji brytyjskiego funduszu walutowego. Dewiza na Nowy Jork i Belgię utrzymała się na dotychczasowym wysokim poziomie. Dewiza na Zurych ma słabszą tendencję, osiągając w Paryżu kurs zbliżony do dolnego punktu złota.

(k) Wzrost protestów wekslowych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, zaprotestowano w październiku r. b. na terenie całej Polski 133,1 tys. sztuk weksli na sumę 19,4 miljn. zł wobec 114,3 tys. sztuk wartości 16,3 miljn. zł we wrześniu r. b. Protesty wekslowe w październiku wzrosły więc znacznie zarówno pod względem ilości zaprotestowanych weksli jakoteż sumy w złotych. W październiku 1934 r. ilość zaprotestowanych weksli była mniejsza, wynosiła bowiem 125,5 tys. sztuk, natomiast suma była wyższa, wyrażała się bowiem cyfrą 23,6 miljn. zł.

(k) Pierwsza dostawa polska dla kolei indyjskich. Do fabryki Cegielskiego w Poznaniu nadeszło ostatnio zamówienie na partję korbowodów do parowozów Great Indian Peninsula Railways w Indiach. Będzie to pierwsza dostawa polska dla kolei indyjskich, umożliwiającą naszymu przemysłowi metalowemu wejście na chłonny rynek Indji.

(k) Cukrownia, Środa, Sp. Akc. W dniu 26 listopada br. odbyło się w Poznaniu roczne zwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy Spółki. Zebranie zajął i przewodniczył prezes rady nadzorczej p. dr. Leon Nowakowski z Warszawy. Sprawozdanie zarządu oraz bilans z rachunkiem zysków i strat przedstawił zebraniem członkiem zarządu p. dr. Witold Sokołowski, zaznaczając, że pomimo dalej trwającego kryzysu Spółka wykazuje dochody. Bilans zamyka się po obu stronach sumą 9 212 286,35 zł. Zebrani przyjęli bilans z rachunkiem zysków i strat i udzielili pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej a czysty zysk, wynoszący 100 819,03 zł podzielono w myśl propozycji tj. przeniesiono do kapitału zapasowego i na rezerwę do podatku dochodowego. Ustupających członków z rady nadzorczej pp. Jana Ignacego Majewskiego i Hugo Seifartcha wybrano ponownie a w miejsce śp. Karola hr. Bnińskiego wybrano p. Henryka Brzeskiego. Zarząd spoczywa w rękach pp. K. Boeninga, Witolda Sokołowskiego i Dembińskiego.

Z ZAGRANICY

(z) Obroty handlu światowego w III kwartale br. Obroty handlu światowego w III kwartale r. b. wykazują w stosunku do kwartału poprzedniego wzrost zaledwie

Udział Anglii w Targach Poznańskich

W czasie bytności delegacji przemysłu angielskiego w Warszawie, odbyło się w Izbie przemysłowo - handlowej zebranie pod przewodnictwem posła Minkowskiego, prezesa Rady Traktatowej, poświęcone specjalnie Targom Poznańskim. Referat w języku angielskim wygłosił dyrektor Targów prof. Ropp, podkreślając niedocenienie zagranicą fakt przeludnienia wsi polskiej, powodujący nieznanne w Europie zachodniej tempo rozrostu miast. Z tem powinna liczyć się polityka inwestycyjna wielkich ośrodków kapitału, mające na uwadze bardziej zróżnicowaną konsumpcję ludności miejskiej. Polska pod względem wzrostu miast jest w tej samej fazie rozwoju co Anglia po 1830 roku, gdy prędki rozwój skupisk miejskich zdecydował o gwałtownym uprzemysłowieniu Wielkiej Brytanji. — Poznać w ciągu kilku dni różnolite potrzeby ludności miejskiej miast polskich, można jedynie przez udział w Targach Poznańskich, na które w roku ubiegłym przybyło i zarejestrowało się około 19,000 kupców z 327 miast całej Polski.

Wynikiem dyskusji, jaka w następstwie referatu się rozwinęła, było przyrzeczenie dane przez przemysłowców angielskich, oddziaływanie na przemysł reprezentowane, by obsały specjalną sekcję oficjalna Wielkiej Brytanji na Targach Poznańskich. Odgłosy wykonania tego przyrzeczenia, znajdujemy w bardzo przyjaznych artykułach na łamach kilkudziesięciu ważniejszych organów prasy angielskiej w końcu ubiegłego tygodnia.

Przemysł angielski wystawi najrozmaitsze maszyny specjalne, obrabiarki do metali i drzewa, najrozmaitsze artykuły metalowe, wyroby elektrotechniczne i radiotechniczne, samochody, motocykle, rowery, akcesoria, wyroby gumowe, rozmaite wyroby chemiczne, wyroby tekstylne wełniane, bawełniane i ze sztucznego jedwabiu, artykuły ubraniowe oraz urządzenia biurowe.

Judaica gospodarcze

Utworzenie Rady Naczelnej Kupiectwa Żydowskiego w Polsce

Równocześnie z ogólnopolskim zjazdem kupiectwa polskiego w Krakowie odbył się w ubiegłą niedzielę zjazd kupiectwa żydowskiego w Warszawie. Zjazd odbył się z inicjatywy Żydowskiej Centrali Związku Kupców i zgromadził przedstawicieli wszystkich żydowskich organizacji kupieckich (m. in. Centrali Detalistów i Drobnych Kupców Żydowskich z Warszawy i z prowincji.) Kupiectwo żydowskie z Poznania reprezentował prezes miejscowego Oddziału C. Z. K. Umański. Zjazd powziął zadanie konsolidacji całego kupiectwa żydowskiego w Polsce w jednolitej reprezentacji.

Obrazy zajął sen. Rafał Szerepowski, który wskazał na konieczność utworzenia jednolitego frontu handlu żydowskiego w Polsce, „zagrożonego w swej egzystencji”. Po wyborze przewodniczącego obrad, p. Pollaka, sprawę referował prezes Centr. Zw. Kupców, Gepner. Obrazując sytuację kupiectwa żydowskiego w Polsce, mówca zwrócił uwagę — według sprawozdania „Naszego Przeglądu” — „na wzmocnienie się prądów antysemitycznych”. Zdaniem mówcy, „fała nienawiści, skierowana przeciwko Żydom, przechodzi przez cały szereg krajów”. Referent mówił m. in.:

„Wśród Żydów polskich szerzy się w ostatnim czasie apatia, masy żydowskie pauperyzują się — ostatnie zaś rozruchy antyżydowskie wzmagają nastroje pesymizmu i rozgoryczenia. Handel jest głównym polem działalności Żydów — i na tym odcinku czynione są próby eksterminacji (pod „próbami eksterminacji” Żydzi rozumieją mnożące się ostatnio objawy tworzenia nowych polskich placówek handlowych, wypierających handel żydowski — przyp. red.). Musimy więc uczynić wszystko, co możliwe by próbom tym przeciwstawić jednolity front kupiectwa żydowskiego. Zjednoczenie na froncie kupieckim może mieć ogromne znaczenie dla całego układu stosunków również w innych dziedzinach życia żydowskiego. Wobec ataków na handel żydowski utworzenie jednolitej reprezentacji jest nakazem chwili i z tego też powodu C. Z. K. zwołała na radę, która ma nareszcie powołać do życia

Radę Naczelną Kupiectwa Żydowskiego. Zjednoczenie musi nastąpić — niech ono natchnie kupiectwo żydowskie wiarą w lepsze jutro...”

W wyniku obszernej dyskusji, w której najęczyściej skarżono się na ostatnie rozruchy antyżydowskie w całym szeregu miejscowości i na bojkot gospodarczy Żydów, zdecydowano utworzenie Rady Naczelnej Kupiectwa Żydowskiego i powołano komisję statutowo-organizacyjną, w skład której weszli: prez. Mayzel, Kawencki, Saper, Lewsztein, Zundelwicz, Smuszkin, Heber i jako doradcy: adw. Kalicki, dyr. Zajdenman, adw. Ołomucki i Małkin. Następnie na plenum uchwalono statut, uzgodniony przez powyższą komisję.

Według statutu tego Rada Naczelna Kupiectwa Żydowskiego ma na celu pracę nad rozwojem handlu w Polsce, (oczywiście handlu żydowskiego!), ustalanie opinii kupiectwa żydowskiego w zasadniczych sprawach gospodarczych, koordynacji działalności poszczególnych organizacji, wchodzących w skład Rady, z zachowaniem autonomii tych organizacji w zakresie statutowej działalności, reprezentowanie kupiectwa żydowskiego wobec władz i instytucji, obronę interesów zawodowych, prawnych, społecznych i organizacyjnych kupiectwa żydowskiego itd. Na czele Rady stoi komitet wykonawczy składający się z 17 osób. Prezes komitetu wykonawczego jest każdorazowo desygnowany przez C. Z. K., wiceprezes — przez Centr. Związek Kupiectwa Detalicznego.

Następnie dokonano wyboru komitetu wykonawczego Rady Naczelnej Kupiectwa Żydowskiego.

Powołanie do życia jednolitej reprezentacji handlu żydowskiego w Polsce jest nie tylko dowodem zespolenia wysiłków żydowskich skierowanych ku umacnianiu się Żydów w handlu, ku wzmocnieniu ich w tej dziedzinie ekspansji, a równocześnie przeciwko dążeniom polskiego społeczeństwa do usamodzielnienia się gospodarczego we własnym kraju.

Obniżenie komornego z dniem 1 grudnia

Według dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej (Dziennik Ustaw nr. 82 poz. 504) obniża się na okres od 1 grudnia 1935 do 30 listopada 1937 roku podstawowe komorne mieszkań i lokali, podlegających ustawie o ochronie lokatorów według następujących zasad:

a) dla mieszkań 3-izbowych (2-pokojowych) i mniejszych — o 15 proc.,
b) dla mieszkań większych oraz lokali przemysłowych i handlowych — o 10 proc.

W tym samym stosunku ulega obniżeniu komorne, płacone przez sublokatora.

Jeżeli chodzi o mieszkania w budynkach nie podlegających ustawie o ochronie lokatorów, a należących do skarbu państwa, banków państwowych, związków samorządu terytorjalnego (magistratów, wydziałów powiatowych i t. p.), zakładów ubezpieczeń społecznych oraz innych instytucji prawa publicznego, komorne w nich obniża się również na okres od 1 grudnia 1935 do 30 listopada 1937 r. o 15 proc. dla mieszkań 3-izbowych (2-pokojowych) i mniejszych, a o 10 proc. dla mieszkań 4-izbowych (3-pokojowych) i większych. W domach, należących do zakładów ubezpieczeń społecznych obniżenie to następuje w stosunku do komornego, płaconego za grudzień 1934 r.

Przepisom ustawy o ochronie lokatorów przestają podlegać:

a) mieszkania, złożone z 6 pokoiów i większe oraz mieszkania mniejsze, powstałe z przebudowy tych mieszkań, dokonanej po dniu 1 grudnia 1935 r.;

b) lokale przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, opłacających w 1935 r. patent przemysłowy I. do VI. kategorii przedsiębiorstw przemysłowych lub I do III kategorii przedsiębiorstw handlowych;

c) budynki lub ich części, których najem ukończy się po dniu 31 grudnia 1937 r.;

d) mieszkania w domach fundacji, dostarczających tanich i higienicznych mieszkań niezamożnej ludności. O tem, czy dana fundacja odpowiada warunkom przepisu niniejszego, rozstrzyga minister opieki społecznej.

Jeżeli w celu przystąpienia do budowy pomieszczeń mieszkalnych konieczne jest zniesienie lub przerobienie budowli, wynajmujący winien udowodnić konieczność usunięcia lokatora i może wypowiedzieć najem rzeczy najętej lub jej części w terminie 3-miesięcznym (przyczem następuje odpowiednie zmniejszenie komornego, jeżeli wypo-

wiedziano tylko część przedmiotu najmu; wynajmujący winien zwrócić lokatorowi koszty przeprowadzki w wysokości jednomiesięcznego komornego oraz zapłacić tytułem odszkodowania sumę sześciomiesięcznego komornego, a jeżeli przedmiot najmu stanowi mieszkanie złożone z jednego lub dwóch pokoiów — sumę rocznego komornego.

Nowy jest przepis, że jeżeli na miejscu starej budowli ma powstać nowa, właściwa władza administracji ogólnej może w wyjątkowym przypadku, uzasadnionym celowością odpowiedniego zabudowania tej części miasta, wydać orzeczenie, nakazujące lokatorom opróżnienie zajmowanych lokali w ciągu jednego miesiąca od dnia doręczenia orzeczenia.

W razie wytoczenia przeciw lokatorowi powództwa o eksmisję, wynajmujący powinien zawiadomić o tem także sublokatora, inaczej może się zdarzyć, że później wyrok w stosunku do niego będzie bezskuteczny. Zawiadomienie następuje przez sądowe doręczenie odpisu pozwu. Sublokatorowi zaś służy prawo przystąpienia do sporu w charakterze interwenjenta ubocznego po stronie lokatora.

W sprawach o eksmisję może sąd, uwzględniając stosunki gospodarcze pozwanego, a w szczególności pozostawanie jego bez pracy, orzeczyć z urzędu lub na wniosek pozwanego termin opróżnienia mieszkania do sześciu miesięcy, a w specjalnych wypadkach termin ten może być przedłużony na jeszcze dalsze sześć miesięcy.

Eksmisja z mieszkań jedno- i dwupokojowych może być przez sąd wstrzymana, jeżeli bezrobotny otrzymał pracę i opłaca oprócz bieżącego komornego jeszcze zaległe komorne w ratach, wynoszących 25 proc. bież. komornego miesięcznego.

Po wejściu w życie niniejszego dekretu — co nastąpi w dniu 1 grudnia 1935 — wypowiedzenie umów najmu mieszkań oraz lokali, wyłączonych tym dekretem z pod ustawy o ochronie lokatorów, nie może nastąpić na termin wcześniejszy niż:

a) co do mieszkań — na dzień 30-go czerwca 1936 r.;

b) co do lokali przemysłowych i handlowych — na 30 września 1936 r.

W końcu zwrócić należy uwagę na to, że obniżenie komornego na mocy niniejszego dekretu nie powoduje zmiany podstawy wymiaru podatku od nieruchomości, jak również od lokali na rok 1935.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś w czwartek wznowienie opery Verdiego „**Trubadur**” w następującej obsadzie: Leonora — Stani Zawadzka, Azucena — Marja Janowska, Manrico — Józef Wołński, Luna — Aleksander Karpacki, Ferrando — Karol Urbanowicz, Ruiz — Jan Gruszczyński. Kierownictwo muzyczne kapelmistrz Stefan Barański. — W piątek „**Róża Stambułu**”. Przy pulpicie Wiktor Buchwald. — W sobotę „**Urowadzenie z Seraju**” w premierowej obsadzie. Kierownictwo muzyczne kapelm. Stefan Barański. — W niedzielę o godz. 15 „**Halka**” po cenach popularnych, o godz. 20 „**Katja tancerka**” Gilberta po raz pierwszy w bieżącym sezonie.

Teatr Polski

Świetna sztuka „**Ludzie w bieli**” z występem Janusza Warneckiego schodzi w pełni powodzenia w piątek z afisza.

W sobotę wchodzi już na repertuar arcywesoła komedia lekka „**Złota ciocia**”, którą przygotowuje znakomity reżyser scen warszawskich Janusz Warnecki, równocześnie kreując jedną z ról głównych. Miłośników prawdziwego humoru czeka uczta nielada, zważywszy, że obsada stanowią najlepsze siły naszego zespołu.

W niedzielę po południu po cenach do połowy zniżonych raz jeszcze uroczą komedią Acharda „**Domino**”.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w czwartek, po raz ostatni na przedstawieniu wieczornym, ukaże się świetna współczesna komedia M. Jasno-rzewskiej-Pawlikowskiej „**Powrót mamy**”. Dzisiejsze przedstawienie zostało przeznaczone dla czytelników „**Kurjera Poznańskiego**” i „**Oreodownika**” po cenach najniższych od gr. 50 do zł. 1.25.

Jutro w piątek, z powodu próby generalnej — przedstawienie zawieszono.

W sobotę ukaże się nowa premiera sezonu, którą będzie niegrana od długiego szeregu lat w Poznaniu, arcywesoła komedia Williama Szekspira „**Poskromienie Złośnicy**”. — Arcydzieło komedii szekspirowskiej otrzyma całkowicie nową, kosztowną oprawę dekoracyjno-kostjumową. Nowa premiera znajduje się już od dłuższego czasu w opracowaniu.

Wieczór aryj operowych i pieśni polskiej

odbędzie się we wtorek, 3 grudnia o godzinie 20 na sali koncertowej św. Marcina 8. Udział biorą ceniona skrzypaczka p. Klara Kaulfussówna, sympatyczna artystka operowa p. Gizela Poschówna oraz znany baryton p. Marjan Zygmanski. Przy fortepianie p. prof. L. Marek Onyszkiewiczowa. W programie utwory: Moniuszki, Nowowiejskiego, Lipskiego, Niewiadomskiego, Statkowskiego, Szuberta, Pucciniego i Montiego. Część koncertowa poprzedzi odczyt ks. prof. dr. Spikowskiego na temat „**podróż po barwnych kresach wschodnich**”. Bilety w cenie od 50 gr. do 2,20 zł do nabycia przy kasie wiecz. Koncert urzęda Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafii Bożego Ciała i przeznaczają dochód na gwiazdkę dla swych ubogich.

zg 453

W niedzielę, po raz pierwszy na popołudniowym przedstawieniu, po cenach zniżonych do połowy, wznowienie nadzwyczaj wesołej komedji Huxleya „**Wiosenne rozrządki**” w premierowej obsadzie zespołu.

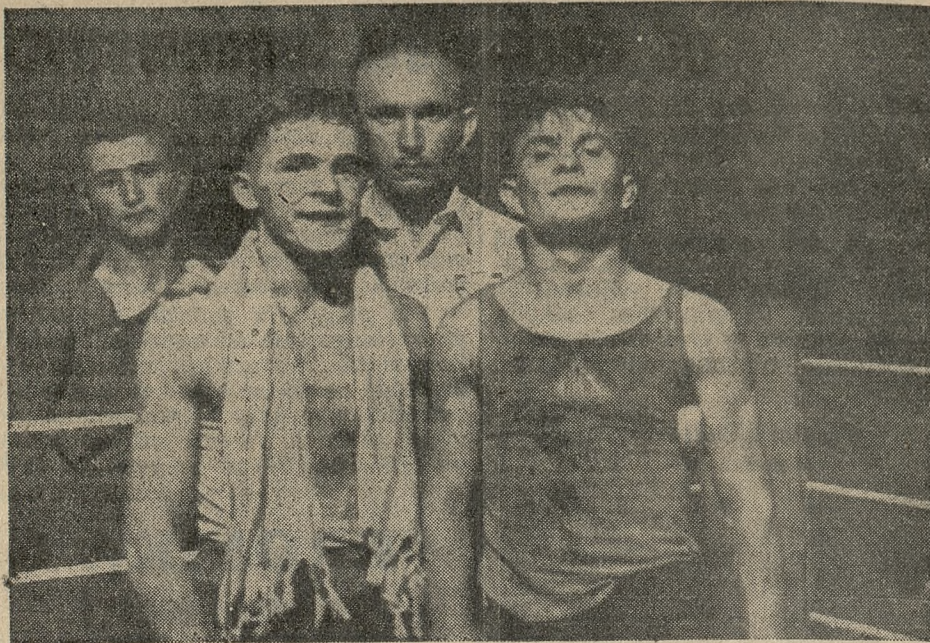
Zniżka cen biletów w Teatrze Nowym

W związku z przeprowadzoną od dnia 1 grudnia br. obniżką pborów sfer urzędniczych, jak również przewidzianą obniżką cen szeregu artykułów pierwszej potrzeby, dyrekcja teatru kierowana nakazem chwili, poczynając już od soboty bież. tygodnia, obniża ceny biletów tak na przedstawienia wieczorne, jak i przedstawienia popołudniowe. Obniżka cen biletów obowiązuje już od sobotniej premjery „**Poskromienie Złośnicy**”.

Przy BEZSENNOŚCI

nerwicy serca i zaburzeniach nerwowych stosuje się zioła magistra Wolskiego ze znakiem ochronnym „**Pasiverosa**”, zawierające egzotyczną roślinę Pasiflorę.

ng 17 927

Od lewej: Dankowski, Janowczyk, sędzia Czernik i Jarząbek po niedzielnej walce o drużynowe mistrzostwo Polski

Hokej na lodzie

Obóz hokejowy rozpoczyna się dziś. Na wczorajszym zebraniu zarządu Polskiego Związku Hokeja Lodowego prokurator Kulej oświadczył, że Katowice przygotowane są do przeprowadzenia obozu hokejowego, który rozpoczyna się dziś, w czwartek.

Zarząd PZHL zakwalifikował dodatkowo do obozu jeszcze 3 graczy, a mianowicie: Materskiego z Legji, Króla z LKS i Tirlinga z AZS Poznań.

Kierownikiem obozu będzie prokurator Kulej a treneri prowadzą inż. Tupalski i adw. Krygier.

Obóz hokejowy w Katowicach uruchomiony będzie jedynie dzięki finansowej pomocy Państw. U. W. F. i P. W.

Turniej hokejowy w Wilnie o puchar dyrektora PUF. Polski Związek Hokeja na Lodzie zaproponował Wilnu zorganizowanie na swoim terenie turnieju hokejowego o puchar dyrektora PUF, gen. Olszyny Wilczyńskiego. Turniej zgromadzić ma najlepsze zespoły hokejowe z całej Polski. Wilnianie propozycję przyjęli i zaproponowali termin zawodów na dni 12 — 15 grudnia rb.

Zarząd PZHL proponuje rozegranie tego turnieju po Igrzyskach Olimpijskich, to znaczy w końcu lutego.

Czeski związek hokeja lodowego zrzesza 315 klubów, które z kolei posiadają 6375 zarejestrowanych graczy.

Cyfry powyższe znakomicie świadczą o szerokim rozwoju czeskiego hokeja lodowego.

W nadchodzącym sezonie Poznań zyska nowe lodowisko, które buduje „**WKS**” na podwórzu okręgowego ośrodka w. f. przy ul. Bukowskiej 25. Lodowisko to o normalnych rozmiarach 26 m na 60 m, będzie posiadało oświetlenie elektryczne 23 reflektorów. Otwarcie, o ile tylko mroz dopisze, ma nastąpić w połowie grudnia, przyczem już 14 i 15 „**WKS**” projektuje zorganizować turniej otwarcia z udziałem dwóch drużyn zamiejscowych, prawdopodobnie „**Polonii**” bydgoskiej i „**LKS**” lub drużyny śląskiej oraz klubów miejscowych. „**WKS**” prowadzi również starania o zorganizowanie meczu rewanżowego z „**Ogniskiem**” w Wilnie, oraz sprowadzenie na późniejszy termin jednej z zamiejscowych drużyn. Poza tem „**WKS**” administrować będzie lodowiskiem na Przepadku, które będzie przedewszystkiem przeznaczone dla szerokiego rzesz młodzieży.

Jak dotychczas bez lodowiska pozostała sekcja „**Warty**”, posiadająca od długich lat wicemistrzostwo okręgu, odebrane jej dopiero w ostatnim sezonie przez „**Lechę**” (obecnie „**WKS**”). Wobec tego wszelkie wysiłki „**Warty**” kieruje ku uzyskaniu lodowiska. (wz)

Przed olimpiadą

Wycieczki olimpijskie do Garmisch
Polski Komitet Olimpijski przygotowuje organizację taniej wycieczki na igrzyska zimowe w Garmisch - Partenkirchen w okresie 6 — 16 luty. Kandydaci na wycieczkę winni zgłaszać się jak najrychlej pod adresem Polski Komitet Olimpijski, Warszawa, Wiejska 11 m. 16.

Ogólny koszt wycieczki wraz z podróżą i pobytem na miejscu (15 dni) wynosić będzie przy przejazdach 3 klasą od 300 — 345 zł od osoby.

W kwocie tej mieścić się będą: koszty przejazdu z Warszawy do Garmisch i z powrotem, utrzymania w drodze, zwiedzenia Monachjum, oraz pobytu i utrzymania w Oberammergau odległym o 20 minut drogi autobusem od Garmisch oraz koszty przejazdu autobusem na zawody i z powrotem.

Wszyscy uczestnicy wycieczki otrzymają paszporty indywidualne, których koszt mieści się już w podanej wyżej kwocie.

Literacki konkurs olimpijski. Ze względu na brak odpowiednich funduszy Polski Komitet Olimpijski nie będzie organizował specjalnego konkursu literackiego

na Igrzyska w Berlinie. Autorzy, którzy pragnęliby wysłać swe prace na olimpiadę literacką, mogą je nadsyłać do P. K. O. L. do dnia 10 stycznia 1936 roku. Wszystkie utwory zakwalifikowane przez odpowiednią komisję, zostaną przesłane do Berlina.

Do literackiego konkursu olimpijskiego dopuszczone będą utwory liryczne, dramatyczne i epiczne.

Chiński komitet olimpijski postanowił wysłać na igrzyska olimpijskie w Berlinie około 100 zawodników.

Regionalne komitety olimpijskie. W dniach najbliższych Polski Komitet Olimpijski roześle do wszystkich komitetów regionalnych „**Złote Księgi Zbiórki**” na fundusz olimpijski.

Księgi te stanowią będą piękny dokument ofiarności całego społeczeństwa polskiego na jak najbardziej godne reprezentowanie barw polskich w Garmisch i w Berlinie.

Z pośród istniejących komitetów regionalnych wielką żywotność wykazuje komitet pomorski, natomiast komitet poznański nie wykazuje dotychczas żadnej żywotności.

Piłka nożna

Ostatni mecz ligowy Warszawianka i Wisła w Warszawie, wyznaczony na niedzielę, nie odbędzie się, ponieważ Warszawianka oddaje punkty bez walki.

Pływanie

Przepowiednia Arne Borga. B. rekordzista świata, szwedzki pływak Arne Borg, opublikował w prasie szwedzkiej ciekawy artykuł na temat szans pływaków poszczególnych państw w berlińskim turnieju pływackim.

Arne Borg stawia horoskopy następujące:

Na 100 m stylem dowolnym pierwsze miejsca zajmą Japończycy Yusa i Simura przed Amerykaninem Fick, Niemcem Fischerem i Węgrem Csik.

Na 400 m stylem dowolnym zwycięży Amerykanin Medica przed Japończykiem Negami i Makino.

Na 100 m grzbietowym wygra Amerykanin Kiefer przed Japończykami Kiyokawa i Irie.

Na 1500 m dowolnym pierwsze trzy miejsca zajmą Japończycy: Negami, Ishihara i Honda.

W sztafecie 4x200 m pierwsze miejsce zajmie Japonia przed St. Zjednoczonymi, Niemcami, Szwecją i Węgrami.

Zdaniem zarówno Arne Borga, jak i amerykańskich znawców sportu pływackiego na turnieju olimpijskim padną wszystkie rekordy światowe. Amerykanie przypuszczają, że nowe rekordy w Berlinie ukształtują się w następujący sposób:

100 m dowolnym 56 sek., 400 m dowolnym 4:39 sek., 1500 dowolnym 10:55 sek., 100 m grzbietowym 1:04 sek., 200 m klasycznym 2:30 sek., 4x200 m — 8:44 sek.

Tenis

Stany Zjednoczone zamierzają zrezygnować w roku 1936 z udziału w turnieju tenisowym o puchar Davisa, przenosząc ciężar wszystkich swoich prac na teren wewnętrzny.

Obecnie dowiadujemy się, że również Kanada postanowiła nie brać udziału w tym turnieju.

Wioślarstwo

Walne zebranie Tow. Wiośl. „Polonia” wybrało nowy zarząd w następującym składzie: Pp. prezes — Poplewski L., wiceprezes — Jankowski St., sekretarz — Janowski Z., skarbnik — Meinike Al., wiceprezes adm. — Urbański M., naczelnik — Güttler H., gospodarz przystani — Szudrowicz Wac., gospodarz taboru — Owsianowski M., radni — Czekala W., Wtorkowski M., Pfizner L., zast. sekr. — Urbański St., zast. naczelnika — Dudziński H.

WIKAZANIA
ZŁA PRZEMIANA MATERII
CHRONICZNE ZAPARCIE
KATARY ŻOŁADKA I KISZEK
(KŁ. GŁ. WARSZAWA
NOWY WIATY)

ZIOŁA
CHOLEKINAZA
H. NIEMOJEWSKIEGO

WIKAZANIA
KAMIENIE ŻOŁCIOWE
ZÓLTACZKA
ARTRETYZM
APTEKI I KŁADY APTECZNE
BRÓZURY BEZPŁATNIE

ng 18 239

Starożytne czołgi

Wielki perski poeta Firdusi, zwany perskim Homerem, opisuje w swej „Księdze Królów” wojnę Aleksandra Wielkiego (w Persji nazywano go Sikandrem) z indyjskim królem Faurem.

Ow Faure, według poety, miał dwa tysiące słoni, które, wprowadzone do boju, wywoływały ogromny popłoch wśród nieprzyjaciół indyjskiego króla.

Nie wiedząc, jak postąpić, aby wygrać wojnę z słoniami, zwrócił się Aleksander

Wielki po radę do Arystotelesa. Ten poradził mu zbudować konie żelazne, z żelaznymi jeźdźcami, na kołach. Owe konie żelazne miały do swej obsługi po jednym uzbrojonym wojowniku. Na dany sygnał wojownik przekłuyał długą dzidą tułów żelaznego konia i jeźdźca, napelnione materiałami wybuchowymi.

Aleksander Wielki kazał swoim rzemieślnikom zbudować tysiąc takich żelaznych koni.

Gdy doszło do bitwy, Faure pchnął znów do boju niezwalczony dotąd dwa ty-

siące słoni, ale przeciw nim stanęło tysiąc żelaznych koni Aleksandra.

Słonie z furją natarły, ale zaledwie zbliżyły się do żelaznych koni, stojący za nimi wojownicy, zapalili umieszczone wewnątrz materiały wybuchowe.

Wśród trzasku i dymu maszyny wyleciały w powietrze, parząc i raniąc mnóstwo słoni. Reszta przerażonych zwierząt uciekła w straszny popłochu.

Zmechanizowana armja Aleksandra Wielkiego pokonała olbrzymów dżungli.

Jeżeli dać wiarę poecie, nowoczesne

czołgi są tylko zmienioną, dzięki postępowi techniki, formą pomysłu Arystotelesa (henry).

RECENZJE KINOWE

Sprostowanie. Do recenzji z filmu „Wacuś” zakradł się błąd tego rodzaju, że zamiast Mieczysława Cwiklińskiego, jak brzmieć powinno, napisano błędnie „Modzelewska”.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

W środę, 27 listopada 1935 r. zasnęła w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, nasza najukochańsza matka, teściowa, babka i siostra, ś. p.

Marja z Grochowskich

Edmundowa Jastrzębiec Dzierzgowska

przeżywszy lat 67.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 30 b. m. o godzinie 14,30 z kaplicy przedpogrzebowej przy Wałach Jana III. na cmentarz św. Wojciecha, msza św. żałobna w poniedziałek, 2 grudnia o godz. 8 w kościele św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pogrążeni

dzieci, wnuki i rodzina.

Poznań, ul. Pocztowa 31a.

Zakł. Pogrz. „Ceremonjał”, ul. Towarowa 25, tel. 31-30.

Dnia 27 listopada 1935 r. o godz. 18, zasnął opatrzony Sakramentami św., po krótkich i ciężkich cierpieniach, nasz najdroższy ojciec, brat, wuj i dziadek, ś. p.

Władysław Walter

b. właściciel ziemski

przeżywszy lat 77. Pogrzeb odbędzie się z kaplicy cmentarza jeżyckiego w sobotę, dnia 30. bm. o godz. 15. Nabożeństwo za spókoj duszy drogiego Zmarłego w sobotę, o godz. 8,30 w kościele parafjalnym na Solaczu.

W ciężkim smutku pogrążeni

dzieci i rodzina.

zg 12 292

Poznań-Solacz, Mazowiecka 20, dnia 28. 11. 1935 r.

W dniu 26 listopada 1935 r., zakończyła swój bogoboijny żywot do-czesny, opatrzona Sakramentami św., po krótkich, lecz ciężkich cierpie-niach, nasza najukochańsza matka, teściowa, babka i ciotka, ś. p.

z Kąkolewskich

Marja Smolińska

przeżywszy lat 77. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 30. bm. o godz. 15-tej z kaplicy cmentarnej w Górczynie, o czem donoszą

Pg 6386-51,140

ciężko strapieni

synowie i rodzina.

Poznań, Jarocin, 28. 11. 1935 r.

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak, Poznań, Plac Nowomiejski 10. Telef. 10-46.

We wtorek, 26 listopada 1935 roku, zmarł, opatrzony Sakramentami św., Kolega nasz, ś. p.

Roman Lewandowski

Kilkuletnia harmonijna współpraca z ś. p. Zmarłym pozostanie w gronie naszym miłym wspomnieniem. Niech spoczywa w pokoju.

zg 12 291

Personal biurowy i fabryczny

N. Y. Jac & Co. Oddział Oborniki.

Dnia 26 listopada 1935 roku zmarł, ś. p.

Roman Lewandowski

W Zmarłym tracimy kilkoletniego chętnego i gorliwego dla dobra naszej firmy działającego pracownika. Cześć Jego pamięci!

Kierownictwo

Bekoniarni N. V. Jac Vos & Co.

Oddział Oborniki.

zg 12 290

Na życzenie Wielce Szanownej Publiczności!

Mistrzowski zespół muzyczny cieszący się olbrzymim powodzeniem

BIG-BOYS

wraca od 1 grudnia

do Café ESPLANADE

og 4 198

Dnia 26 listopada 1935 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 41, moja ukochana żona, nasza droga matucha, córka, siostra, siostrzenica, kuzynka, bratowa, szwagierka i ciotka, ś. p.

z Manuelewiczów

Marja Flisikowska

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 30. bm. o godz. 3 z kaplicy 7 Szpitala Okręgowego, Wąły Jana III, na cmentarzu Farny przy ul. Bukowskiej, o czym zawiadamiają

w ciężkim smutku pograżeni
mąż z dziećmi i rodzina.

zg 12 296
Poznań, Kol. Ostrowicka, Świecie.

OCZY - TO SKARB SZANUJ JE!

Nowoczesne **OKULARY i BINOKLE.** Fachowa i rzetelna obsługa.

K. GREGER ul. 27 Grudnia 18

Dostawca Ubezpieczalni Społecznej

Nowy przyrząd samochodowy

Stary i doświadczony wynalazca i przemysłowiec amerykański wynalazł nowy i pomysłowy przyrząd samochodowy, niezwykle praktyczny i cieszący się wielkim zapotrzebowaniem.

Dotychczas nie ma nic coby mu dorównywało. Jest wielkie zapotrzebowanie na niego i sam się poleca. Nasamprzód robi kierowanie bezpieczniejsze. Jest bardzo oszczędny w utrzymaniu i wydatek za niego wnet się wróci. Każdy kto go widział w użyciu, zapraśnie go. Kupcy samochodów, stacje benzynowe, sklepy części rezerwowych, warsztaty reparacyjne przyjmą chętnie przedstawicielstwo i założą składnice po pierwszym pokazie. Wyposaża całe floty autobusy, traktory, taksówki, ciężarówki etc. Otwiera szerokie pole działania dla człowieka ambitnego i odważnego.

Celem wprowadzenia tego wspaniałego mechanicznego przyrządu na rynek poszukuje się zaraz na okres lub krótki inteligentnego, doświadczonego i rzetelnego z kapitałem.

PRZEDSTAWICIELA.

Blizszych informacji udziela Manufacturer Motor Products, Dept.: K-557, Wheaton, Illinois, U. S. A.

Korespondencja w języku angielskim. ng 17 678

Sensacja! Jasnowidz Sensacja!

Władzio Zwirlicz

od 1 grudnia dg 4 956

w Café Esplanade

Seanse o godz. 6,30 i 9,15 wieczór.

Najmodniejsze wełny

Pz 5 325-7.69

na suknie, płaszcze i komplety oraz na ubrania i palta męskie

W. Groszkiewicz, Stary Rynek 59

Dywan, Chodniki, Firany, Płótna, Inlety, Kołdry watawne, puchowe, Podpinka. — Asygnaty Tow. „Kredyt“.

Restauracja Ogrodu Zoologicznego zaprasza uprzejmie Szanownych Obywateli na **wieczorek rodzinny WIEPRZOBICIE**

który urządzi dzisiaj i każdy następny czwartek. Specjalność kiszki, biała kiełbasa własnego wyrobu, pekielka nogi wieprzowe itd.

Koncert radiowy.

Seperatki.

Bilard automat.

Dźwigary

poleca ze składu najtaniej

Fa. Deierling

Poznań, ul. Szkolna 3, tel 35-18, 35-43

ul. Składowa 4, tel 35-19, 35-29, 35 51

dg 493

„Haftoplis“

wykonuje mierzki, okretki, dzurki, wykończenie szali, falban, pisowanie dekoryzowane, hafty monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie żuków nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej.

St. Rynek 6, tel. 28-10. wejście Wankowa. Pg 371

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmują się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmują się do godz. 11.00.

1. DOMY-PARCELE

Dom
handlowy w mieście pow. 2 składy, dochód 4 400 za 44 tysiące przy wpłacie 25 na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 121

Kamienica
centrum trzy składy, mieszkania komfortowe — czteropokojowe — trzypokojowe, obniżony dochód 17 600, wpłaty 40 000 przejdzie do godniej hipoteki. Krzesiński, Piekary 8. zdg 71 185

Kamienica
Poznań, 2 składowi, nowa piekarnia, składem kolonialnym — dzierżawa roczna 11 500, hipoteki pozostałe 45 000 36 lat, cena 90 tys., wpłaty 40 000. Sowiński, ul. Garncarska 2, telefon 18-21. zdg 71 155

Wille
Poznań, trzymieszkaniowa, nowo-wybudowana sprzedam 17 000 — wpłaty 10 000 reszta amortyzacja Paluch, Poznań, Kantaka 8/9 zdg 71 262/3

Parcele
natchmiast sprzedam 400 lub 800 m. przy Chocimskiej Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 324

Kamienice
nowoczesne i starsze z wpłata 5—180 000 zł korzystnie sprzedam Adam Kaatz, architekt, Marsz. Focha 49 — 9. zdg 71 383

Czynsze bez skarg sądowych
ściąga rutynowany administrator kamienic nawskroś uczciwy. — Przyjmie dalsze administrację. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 373

Parcele
kupie Poznań. Cena, miejscowość, oferty Kurjer Poznański zdg 71 387

2. PIENIĄDZ

20 000 zł
poszukuje na 1 hipotekę realności w Poznaniu na 2 lata. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 110

2 500,—
zł pożyczki poszukuje, dam stała pensję 100 proc gwarancji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 027

Pierwsza
hipoteka dom Poznań 4 565 dolarów. Adres poda Kurjer Poznański zdg 71 239

4. OSOBISTE

Dobre — smaczne — tanie śniadanie
Co? — Webera
Nowa 4. ng 17 040

Gaja
przyprawy do zup. ng 17 022

Nowości sezonu
stale świeży napływ w **Magazynie Obuwia Fr. Rogoziński, Poznań, Stary Rynek 64**
Kalosze Śniegowe Deszczówki
w wielkim wyborze. Pg 5197 8-40.41.2

Unieważniam
trzy weksle na 650,— zł płatne 15. 12. 1935; 20. 1. i 20. 2. 1936 r. Akcept Wiktor Leśniewski, żyro Roman Napierala, Pobjedziska, wydanie Janowi Brücknerowi, Poznań, ponieważ weksle te są złozone. Wiktor Leśniewski. zdg 71 274

6. OZENKI

Dżentelmen
przystojny, kulturalny lat 34, na stanowisku, szuka miłej, zgrabnej, biednej siostry jako towarzyski życia. Listy z fotografią do Kurjera Pozn. zdg 71 256

Oficer
wyższy pozna panne dobrego domu, inteligentna, przystojna, cel matrymonialny, wymagany majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 245

7. SPRZEDAŻE

Tarcicę
olchową i brzoźową, budulec sosnowy, szalówkę, podłogę i stolarkę oddaje Bank Spółdzielczy w Nowym-Tomyślu. Oddział Tarcak parowy w Gliźnie ng 18 253

Maszyny do pisania
małe i duże, nowe i używane, największy wybór, najniższe ceny, gwarancja Skóra i S-ka, Aleje Marcinkowskiego 23. ng 16 165

Dobra egzystencja
Skład kolonialny i delik., dobrze zaprowadzony w dobrej dzielnicy w Poznaniu na sprzedaż. Do objęcia z towarem 8 000,— Oferty Kurjer Poznański zdg 70 779

Piekarnię-cukiernię
istniejąca 30 lat, centrum Poznania, mieszkaniem, autem spowodu podszego wieku właściciela sprzedam. Oferty Oredownik Poznań zdg 70 315

Radjoodbiorniki
najkorzystnie. Fonoradio, Al. Pilsudskiego 7. d 4 882

Najdogodniej kupisz narybek lina jesienią
do nabycia w firm. Franciszek Drescher, handel ryb. Chorzów I. Hajducka 10. zdg 70 479

Futro
mieszka na elkach, kolnierz wydra wirgińska w dobrym stanie. Wąły Jana III nr. 9. l. p. m. 6. zdg 71 062

Ford Junior
Patrona Jackowskiego 49. zdg 71 075

Lampy
elektryczne stojące różne. Zydowska 33 — 2. zdg 71 077

Meble używane
i pościel spowodu likwidacji mieszkania korzystnie do sprzedania Polna 1, m. 15. zdg 71 054

Minjatury i szychy
sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 098

Regaty
składowe sprzedam tania. Marsz. Focha 30, m. 6. zdg 71 104

Radjoodbiornik
Electrit — 3, czwar'a prostownicza, zmienny, okazynie sprzedam, zamienie na stały Mickiewicza 15 — 4, godz. 5—7. zdg 71 033

Rzeźnictwo
kompletne urządzenie sprzedam Wierzbiciele 28. zdg 71 031

Wzmocniacz
4 watt. Małeckiego 3, m. 4, 7—8. zdg 71 023

Skład
kolonialny, delikatesów sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdg 71 037

Kolonjalka
Adres Kurjer Pozn. zdg 71 201

Skład
skór sprzedam korzystnie. Informacja: św. Marcin 32, m. 15. zdg 71 200

4 lampowy
radioaparat 3 miesiące używany. Za 1/4 ceny kupna do sprzedania. Informacja między 17—18 Górna Wilda 36, m. 10. zdg 71 042

Jadłodajnie
centrum tania, podstapie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 71 149

Najruchliwsza
ulica centrum — owocarnia, czekolady tania, nowy skład, bez długu tania 2 700,— Adres Kurjer Poznański zdg 71 148

Skład
spożywczy Jeżyce 2 pokoje kuchnia sprzedam, objęcie 3 200. Sowiński, Garncarska 2. zdg 71 156

Piec
łazienkowy sprzedam. Kowalski, Szkolna 11 zdg 71 147

Meble
najtaniej poleca **Baranowski** Poznań, Podgórna 13. Pg 6224/5

„Wiko“
patentowy, składany stół do prasowania jako praktyczny prezent imienin, wy. słubny, gwiazdkowy oraz niezbędny mebel w gospodarstwie domowym. Cena 22 zł. Do nabycia we wszystkich składach żelaza. Wytwórnia, Poznań, Traugutta 23, m. 14 zdg 71 193/4

Kapelusze Pulowery
jamskie męskie, nowości zimowe.

Pończochy — Bielizna Trykoty — Krawaty

Rekawiczki
poleca najkorzystnie **Svenda — Drnek** Poznań Stary Rynek 65. zdg 4639-4 700

Skład skór
niska dzierzawa, tania sprzedam. Marsz. Focha 62. zdg 70 038/39

Motocykl
z wózkiem doczepnym jako reklamówka tania na sprzedaż. Ul. Dąbrowskiego 33. J. Kaczor. zdg 71 362

Kuchnie
wprost wytwórnia najkorzystnie. Piaskowa 3 Koniecki. zdg 71 265

Przeład
Wszepolski, czterotomowy. Antykwariat, Woźna 19. zdg 71 259

Rower
turówka 60 zł. Tylna Chwałiszewo 4, m. 4. zdg 71 370

Piece łazienkowe tania
1 automat Junkers, 2 węglowe. Skład blacharski, 3 Maja 2. zdg 71 366

Tokarnię
do metalu mniejsza nożna korzystnie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 71 364

Futro
damskie nowe braz, radio Philipsa 4 lamp. Zamkowa 6, m. 3. zdg 71 219

Drogerję
w mieście powiatowym, w Województwie Poznańskim, epowodu objęcia w większym przedsiębiorstwie sprzedam zaraz. Cena około 10 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 329

Skład żelaza
na Pomorzu, sprzedam Garnizon i gimnazjum na miejscu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 830

Skład rzeźniczy
wszelkimi przynależnościami. — Poznań, głównej ulicy. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 300

Pościel
mało używana, narzutka, Kantaka 5 — 4. zdg 71 345

Blüthner
krótke skrzydło sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 139

Kolonjalkę
mieszkanie 1 300. Adres Kurjer Poznański zdg 71 361

Zakład
fryzjerski mieszkaniem 800,— Adres Kurjer Pozn. zdg 71 358

Koń
silny kasztan 7 lat sprzedam. Zaremba, Górna Wilda 48. zdg 71 376

Brokaty, farby artystyczne, tempery
poleca najtaniej **Skład Farb** Poznań, ng 18 265

Piekary
1, obok Składu Kolder.

2 perskie pomosty
sprzedam. Młyńska 3, m. 8. zdg 71 249

10. MAJĄTKI

Poszukuję
kupna majątku 500—100 morg. dobrej ziemi, wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 71 105

11. KUPNA
Srebro, złoto, brylanty, obrazy — starożytności kupuje **„Lamus“** Strzelecka 1. Pg 6 401-56.408

Kupię
za gotówkę lub zamienie na inny towar aparat kinowy „Pathe-Baby“ aparatem fotograficznym. — „Emka“, Wrocławska 30 telefon 36-83. nr 18 258

Pianino
gramofon kupię. Cena Kurjer Poznański zdg 71 057

Rower
używany w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 082

Młynek
do mielenia korzeni z zapędem elektrycznym kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 094

Magiel
dobrym stanie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 026

Kupię
akwarjum w dobrym stanie. — Spieszne oferty Kurjer Pozn. zdg 71 118

Pianino
lub krótkie skrzydło, dobrej marki kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 71 140

Skład
kolonialny mieszkaniem dobre położenie większym obrocie kupię gotówka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 276

Maszynę
do pisania kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 227

Wannę
emaljowaną kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański dx 4 951

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 339

12. DO WYNAJĘCIA

3 pokoje
komfort. Focha 126 gospodarz. zdg 70 754

Czteropokojowe
i sędmpokojowe, wysoki parter 7 pokoi I p. komfort tania. Chelmońskiego 9. zdg 70 442

3 pokoje
wygodny słoneczny 70. Palacza 116 Słonecznej Wiadomości 11 — 14. zdg 71 059

Trzypokojowe
przynależnościami I. czynsz bieżący. Wiadomości: Palacza 70, m. 5. zdg 71 087

Dwupokojowe
45.— rok zgóry. Sołacz. Podolska 2. zdg 71 051

Czteropokojowe
komfortowe, słoneczne. Sołacz. — Podolska 2. zdg 71 052

Pięciopokojowe
wysokoparterowe, Grunwaldzka 5 zdg 70 668

Czteropokojowe
pięciopokojowe wskaże „Informator“, Skarbowska 1. (podwórce parter). zdg 70 635

Suterena
dotychczas służarnia do wynajęcia. Ludowa 1, właściciel. zdg 71 022

Trzypokojowe
komfortowe II. Rynek Lazarski. Czynsz roczny Oferty Kurjer Poznański zdg 71 021

Jasna
9, centralne, parter, ogród, dwupokojowe, bez kuchni, trzypokojowe, pięciopokojowe. Stróż. zdg 71 124

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka, I. Debiecka 6 przystanek. zdg 71 199

Pięciopokojowe
komfortowe, centralne I. Chelmońskiego 4. zdg 71 198

Mieszkanie
za sprzątanie, Pocztowa 10 — 4. zdg 71 187

Czteropokojowe
komfortowe willa, Aleja Szlagowska 28. zdg 70 821

Trzypokojowe
Aleja Hetmańska 11. zdg 71 231

3 pokoje
łazienka Działyńskich oficyna I rok naprzód po 70. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 12, od 9—14. zdg 71 230

2-3
pokój kuchnia, balkon I. piętro. Winogrody 67. dg 4 939

Pokój
kuchnia wolne, cześć zgóry. Informacje u stróża. Długa 3. dg 4 960

Dwupokojowe
komfortowe, Aleja Hetmańska 46 (Lazarski). zdg 71 210

Czteropokojowe
łazienka 60, centrum trzypokojowe 54, dwupokojowe 35 wolne wynajmie „Pawilon“, Focha 15. zdg 71 207

Czteropokojowe
Słowackiego

Trzypokojowe
„Jur“
Piekary 26. zdg 71 206

Elegancki
dwuosobowy Krata 6 — 7. zdg 71 336

Skład z mieszkaniem
front, niski, parter, przynależnościami, centralne zaraz. Zgłoszenia do „Pa.“, pod Pg 6883 Pg 6882-48.59

6 pokojowe
od zaraz wydzierżawie. Zgłoszenia Administracja domów, Piekarskiego 19. zdg 71 382

3 pokoje
i jeden mniejszy, komfort, parter, nowy dom. Górna Wilda 48 — 5. zdg 71 377

2 pokoje
kuchnia, pokój kuchnia zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 372

Czteropokojowe
przynależnościami, Słowackiego, dom ogrodowy I ptr. centralne ogrzewanie 1 grudnia. Pg 6882 48.88

Pięciopokojowe
parter komfort, piece, ogródek, bez loknego tania do wynajęcia. Właśc. Grochowska 11. dg 4958

Pokój
kuchnia, gaz. Jeżyce zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 323

13. SZUKA MIESZK.

3 lub 4 pok.
mieszkania w centrum poszukuje etatowy inżynier. Podhalańska 4, m. 4. zdg 69 531

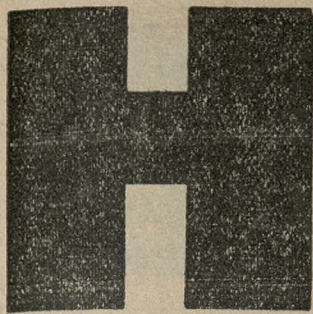
Pewny płatnik
szuka 2 pok. kuchnia, łazienka w śródmieściu, wprost od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. — Łaskawe oferty Kurjer Pozn. d 4945

Pokoju
lub dwóch z kuchnią lub próżno poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 095

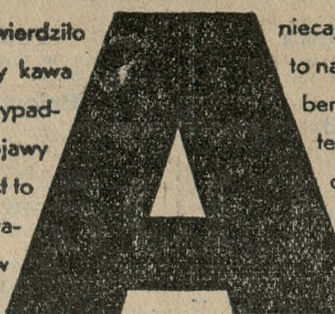
6 pokoi
centralne ogrzewanie, centrum lub okolica zaraz od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 108

Kapitan zawodowy
szuka 3-5 z komfortem, blisko śródmieścia od gospodarza zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 036

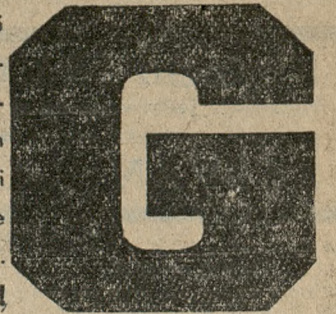
Pokoju
kuchnia, dobry płatnik możliwie zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 71

40852 lekarzy polskich i zagranicznych potwierdziło pisemnie, że gwarantowanie wolna od kofeiny kawa Hag jest dobrodziejstwem w tych wszystkich przypadkach, kiedy bezsenność, bicie serca i inne objawy nakazują wystrzeganie się kofeiny. Kawa Hag jest to prawdziwa kawa z plantacji wysokogórskich, zestawiona fachowo z najprzedniejszych gatunków kawy. Jedyne kofeina, ten niepożądany, pod-

niecający składnik, został z ziarna tej kawy usunięty i to najlepszym z dotąd znanych, opatentowanym sposobem (Polskie Patenty Nr. 1048 i 19401). Kawa Hag jest zatem nie tylko dobrodziejstwem dla osób o wrażliwym organizmie — rozkoszują się nią też najwybredniejsi smakosze. Słusznie zauważył pewien lekarz, że kawa Hag jest błogosławieństwem dla ludzkości.

Kawa Hag chroni serce i nerwy!

Pr. 6887/48.45

Matejki 68-3. Elegancki Ratajczaka 11 a — 102. Elegancki ciepły utrzymaniem 1. 12. Ratajczaka 33 — 9. Jedno-dwuosobowy. Dominikańska 7. Mielżyńskiego 22. I. m. 7. Niegolewskich 16-9. Samotna osoba poszukuje panią na wspólny pokój. Panienkom Strzelecka 31. Pokoik umebłowany. Używaniem kuchni. Prózny umebłowany jedno-dwuosobowy. Elegancki gabinet oraz dwuosobowy. Komfort ciepły. Elegancki panom. Półwiejska 2-6. Panom Waly Kościuski 7-5. Klatka centralna. Urzędnikowi urzędnicze pokój czysty. Utrzymaniem telefon, łazienka. Dwuosobowy elektryczność, łazienka. Dwuosobowy Cieszkowskiego 6-6. Pokój na dwie osoby z centralnym elektrycznym ogrzewaniem. Pokój tanio. Pokój słoneczny dla pana (pani) na stałowiisku od 1. 12. Pokoik tylko pan. Przy Zamku niekrepujący, nobliwy. Umieblowany frontowy. Pokoik Śniadeckich 9-8. Wspólny panience. Ładny pokój dla 2 panów lub pań. Klatka niekrepujący. Pokoik Ratajczaka 11 a — 70. Dwuosobowy Szyperska 3-9. Wspólny panom. Jednoosobowy Mickiewicza 15. Frontowy jedno-dwuosobowy. Śniadeckich 3-7. Trzypokojowe 70-Strzelecka 6.

Długa 13. m. 7. Dwuosobowy niekrepujący. Czysty ładny I. p. Jedno-dwuosobowy. Inteligentnego na wspólny, elegancki. Pokój umebłowany do wynajęcia. Podgórną 10 a mieszkanie 11 front. Pana św. Marcina 48-17. Dwuosobowy niekrepujący. Frontowy Niegolewskich 2. m. 5. Niekrepujący Marcina 22-9. Pokój Długa 9-3. Gabinet solid. Wielkie Garbary 49-3. Klatki frontowy. Pokój dwuosobowy. Kwiatowa 9. m. 12. Pokój umebłowany. Dwuosobowy lub małżeństwu. Łąkowa 14-22. Pokój niekrepujący. Pokój frontowy. Wspólny pani 15. Małżeństwu Strzelecka 31-11. Komfortowe pokoje. Małżeństwu używaniem kuchni. Klatki Poczta 15. Elegancki plac Sapieżyński 5-6. Pokój Waly Król. Dwuosobowy śródmieście. Mickiewicza 13-8. Frontowy wysokoparterowy.

Matejki 2-5. Pani pokój fortepianem. Działyńskich 7-9. Czysty niekrepujący panu. Frontowy wygodny. Pokój Wielkie Garbary 1-8. Wspólny paniom. Pokój słoneczny. Długa 11-8. Wspólny panience. Półwiejska 33-7. Wrocławska 30-10. Pokój spokojny. Kantaka 5 m. 18. Tanio frontowy. Frontowy elektryczność. Pokój Ratajczaka 11a. Dwuosobowy frontowy. Skarbowa 1. m. 5. Panom Ogrodowa 13.3 m. 29. Niekrepujący frontowy. Pokój miły Al. Działyńskich 2. m. 7. Śniadeckich 26 m. 2. Skarbowa 5. parter. Dwuosobowy Słowackiego 34-5. Panu elektryczność. Śniadeckich 28-4. Kwiatowa 3-3. Szuka pokoju „Informator” poszukuje pokoi. Niekrepującego pokoju przy dobrej rodninie. Przyjezdny w śródmieściu. Niekrepujący w śródmieściu. Pokoiku czystego.

Komfortowego obszernego z całkowitem. Próznego okolica Kwiatowej. Pokoju niekrepującego. Skromnego małego. Emeryt szuka czystego. Posługi całodziennie. Prózny św. Wojciech 27-52. 17. Lokale Lokal Podgórną 3. Lokale do mniejszego. Lokale pierwsze piętrowe. Ubikacji pokojem ruchliwej. Garaże Marsz. Focha. Składowi okolice Starego. Na biuro. 22. Zguby Uczciwy znalazł. 23. Romaita Przyjdz Znam Twoją przyszłość. Programy radiowe Warszawa Piątek, 29 listopada. 6.30 aud. poranne. 12.15 aud. dla szkół. 12.45 aud. o ekspozycje. 15.30 przegląd. 16.00 pogadanka. 16.15 koncert. 16.45 chwilka. 17.00 raportaż. 17.15 „Minuta poezji”. 17.20 koncert. 17.30 koncert. 17.45 chwilka. 18.00 przegląd. 18.30 koncert. 18.45 chwilka. 19.00 koncert. 19.15 chwilka. 19.30 koncert. 19.45 chwilka. 20.00 koncert. 20.15 chwilka. 20.30 koncert. 20.45 chwilka. 21.00 koncert. 21.15 chwilka. 21.30 koncert. 21.45 chwilka. 22.00 koncert. 22.15 chwilka. 22.30 koncert. 22.45 chwilka. 23.00 koncert. 23.15 chwilka. 23.30 koncert. 23.45 chwilka. 24.00 koncert. 24.15 chwilka. 24.30 koncert. 24.45 chwilka. 25.00 koncert. 25.15 chwilka. 25.30 koncert. 25.45 chwilka. 26.00 koncert. 26.15 chwilka. 26.30 koncert. 26.45 chwilka. 27.00 koncert. 27.15 chwilka. 27.30 koncert. 27.45 chwilka. 28.00 koncert. 28.15 chwilka. 28.30 koncert. 28.45 chwilka. 29.00 koncert. 29.15 chwilka. 29.30 koncert. 29.45 chwilka. 30.00 koncert. 30.15 chwilka. 30.30 koncert. 30.45 chwilka. 31.00 koncert. 31.15 chwilka. 31.30 koncert. 31.45 chwilka. 32.00 koncert. 32.15 chwilka. 32.30 koncert. 32.45 chwilka. 33.00 koncert. 33.15 chwilka. 33.30 koncert. 33.45 chwilka. 34.00 koncert. 34.15 chwilka. 34.30 koncert. 34.45 chwilka. 35.00 koncert. 35.15 chwilka. 35.30 koncert. 35.45 chwilka. 36.00 koncert. 36.15 chwilka. 36.30 koncert. 36.45 chwilka. 37.00 koncert. 37.15 chwilka. 37.30 koncert. 37.45 chwilka. 38.00 koncert. 38.15 chwilka. 38.30 koncert. 38.45 chwilka. 39.00 koncert. 39.15 chwilka. 39.30 koncert. 39.45 chwilka. 40.00 koncert. 40.15 chwilka. 40.30 koncert. 40.45 chwilka. 41.00 koncert. 41.15 chwilka. 41.30 koncert. 41.45 chwilka. 42.00 koncert. 42.15 chwilka. 42.30 koncert. 42.45 chwilka. 43.00 koncert. 43.15 chwilka. 43.30 koncert. 43.45 chwilka. 44.00 koncert. 44.15 chwilka. 44.30 koncert. 44.45 chwilka. 45.00 koncert. 45.15 chwilka. 45.30 koncert. 45.45 chwilka. 46.00 koncert. 46.15 chwilka. 46.30 koncert. 46.45 chwilka. 47.00 koncert. 47.15 chwilka. 47.30 koncert. 47.45 chwilka. 48.00 koncert. 48.15 chwilka. 48.30 koncert. 48.45 chwilka. 49.00 koncert. 49.15 chwilka. 49.30 koncert. 49.45 chwilka. 50.00 koncert. 50.15 chwilka. 50.30 koncert. 50.45 chwilka. 51.00 koncert. 51.15 chwilka. 51.30 koncert. 51.45 chwilka. 52.00 koncert. 52.15 chwilka. 52.30 koncert. 52.45 chwilka. 53.00 koncert. 53.15 chwilka. 53.30 koncert. 53.45 chwilka. 54.00 koncert. 54.15 chwilka. 54.30 koncert. 54.45 chwilka. 55.00 koncert. 55.15 chwilka. 55.30 koncert. 55.45 chwilka. 56.00 koncert. 56.15 chwilka. 56.30 koncert. 56.45 chwilka. 57.00 koncert. 57.15 chwilka. 57.30 koncert. 57.45 chwilka. 58.00 koncert. 58.15 chwilka. 58.30 koncert. 58.45 chwilka. 59.00 koncert. 59.15 chwilka. 59.30 koncert. 59.45 chwilka. 60.00 koncert. 60.15 chwilka. 60.30 koncert. 60.45 chwilka. 61.00 koncert. 61.15 chwilka. 61.30 koncert. 61.45 chwilka. 62.00 koncert. 62.15 chwilka. 62.30 koncert. 62.45 chwilka. 63.00 koncert. 63.15 chwilka. 63.30 koncert. 63.45 chwilka. 64.00 koncert. 64.15 chwilka. 64.30 koncert. 64.45 chwilka. 65.00 koncert. 65.15 chwilka. 65.30 koncert. 65.45 chwilka. 66.00 koncert. 66.15 chwilka. 66.30 koncert. 66.45 chwilka. 67.00 koncert. 67.15 chwilka. 67.30 koncert. 67.45 chwilka. 68.00 koncert. 68.15 chwilka. 68.30 koncert. 68.45 chwilka. 69.00 koncert. 69.15 chwilka. 69.30 koncert. 69.45 chwilka. 70.00 koncert. 70.15 chwilka. 70.30 koncert. 70.45 chwilka. 71.00 koncert. 71.15 chwilka. 71.30 koncert. 71.45 chwilka. 72.00 koncert. 72.15 chwilka. 72.30 koncert. 72.45 chwilka. 73.00 koncert. 73.15 chwilka. 73.30 koncert. 73.45 chwilka. 74.00 koncert. 74.15 chwilka. 74.30 koncert. 74.45 chwilka. 75.00 koncert. 75.15 chwilka. 75.30 koncert. 75.45 chwilka. 76.00 koncert. 76.15 chwilka. 76.30 koncert. 76.45 chwilka. 77.00 koncert. 77.15 chwilka. 77.30 koncert. 77.45 chwilka. 78.00 koncert. 78.15 chwilka. 78.30 koncert. 78.45 chwilka. 79.00 koncert. 79.15 chwilka. 79.30 koncert. 79.45 chwilka. 80.00 koncert. 80.15 chwilka. 80.30 koncert. 80.45 chwilka. 81.00 koncert. 81.15 chwilka. 81.30 koncert. 81.45 chwilka. 82.00 koncert. 82.15 chwilka. 82.30 koncert. 82.45 chwilka. 83.00 koncert. 83.15 chwilka. 83.30 koncert. 83.45 chwilka. 84.00 koncert. 84.15 chwilka. 84.30 koncert. 84.45 chwilka. 85.00 koncert. 85.15 chwilka. 85.30 koncert. 85.45 chwilka. 86.00 koncert. 86.15 chwilka. 86.30 koncert. 86.45 chwilka. 87.00 koncert. 87.15 chwilka. 87.30 koncert. 87.45 chwilka. 88.00 koncert. 88.15 chwilka. 88.30 koncert. 88.45 chwilka. 89.00 koncert. 89.15 chwilka. 89.30 koncert. 89.45 chwilka. 90.00 koncert. 90.15 chwilka. 90.30 koncert. 90.45 chwilka. 91.00 koncert. 91.15 chwilka. 91.30 koncert. 91.45 chwilka. 92.00 koncert. 92.15 chwilka. 92.30 koncert. 92.45 chwilka. 93.00 koncert. 93.15 chwilka. 93.30 koncert. 93.45 chwilka. 94.00 koncert. 94.15 chwilka. 94.30 koncert. 94.45 chwilka. 95.00 koncert. 95.15 chwilka. 95.30 koncert. 95.45 chwilka. 96.00 koncert. 96.15 chwilka. 96.30 koncert. 96.45 chwilka. 97.00 koncert. 97.15 chwilka. 97.30 koncert. 97.45 chwilka. 98.00 koncert. 98.15 chwilka. 98.30 koncert. 98.45 chwilka. 99.00 koncert. 99.15 chwilka. 99.30 koncert. 99.45 chwilka. 100.00 koncert. 100.15 chwilka. 100.30 koncert. 100.45 chwilka.

Za zaproszenie w grudniu na kilka. Znam język jugosłowiański. Narcyarskie obuwie nowoczesne. Najgustowniej-tanio oprowaia obrazy Witold Lewowski. Znana wróżbiarka Adarelli przepowiada. Na gwiazdkę Robótka ręczne. Kilku inteligentnych panów. Wróże Kantaka 5-8. 24. Nauka Studentki udzielają korepetycji. Profesorka gimn. udziela franc. Szkoła tańców Szezurkówny Poczta 23. Na kursy kroju. Wychowawczyni nauczycielka 2 chłopców. 25. Muzyka Gry fortepianowej. Lekcyj fortepianu.

Lekcyj rzy na fortepianie. 26. Szuka posady ogłoszenia do 30 słów. Panienska kochająca dzieci. Poszukuje posługi na popołudnie. Pielęgniarka ukończona kursem. Młodszy zbożowiec ksiązkowy. Rządca kawaler, dobre polecenia. 18-letnia pisząca na maszynie. Ślusarz spawacz na elektryczne. Krawcowa wszystko szyje. Szukam posługi. Biegła biuralistka z 8 letnią praktyką. Krawcowa szyć domach. Krawcowa domowa. Leśnik kawaler po wojskowej. Ekspedjentka pierwszorzedna. Kelner kancja 150 zł.

programy radiowe

WARSAWA Piątek, 29 listopada. 6.30 aud. poranne. 12.15 aud. dla szkół. 12.45 aud. o ekspozycje. 15.30 przegląd. 16.00 pogadanka. 16.15 koncert. 16.45 chwilka. 17.00 raportaż. 17.15 „Minuta poezji”. 17.20 koncert. 17.30 koncert. 17.45 chwilka. 18.00 przegląd. 18.30 koncert. 18.45 chwilka. 19.00 koncert. 19.15 chwilka. 19.30 koncert. 19.45 chwilka. 20.00 koncert. 20.15 chwilka. 20.30 koncert. 20.45 chwilka. 21.00 koncert. 21.15 chwilka. 21.30 koncert. 21.45 chwilka. 22.00 koncert. 22.15 chwilka. 22.30 koncert. 22.45 chwilka. 23.00 koncert. 23.15 chwilka. 23.30 koncert. 23.45 chwilka. 24.00 koncert. 24.15 chwilka. 24.30 koncert. 24.45 chwilka. 25.00 koncert. 25.15 chwilka. 25.30 koncert. 25.45 chwilka. 26.00 koncert. 26.15 chwilka. 26.30 koncert. 26.45 chwilka. 27.00 koncert. 27.15 chwilka. 27.30 koncert. 27.45 chwilka. 28.00 koncert. 28.15 chwilka. 28.30 koncert. 28.45 chwilka. 29.00 koncert. 29.15 chwilka. 29.30 koncert. 29.45 chwilka. 30.00 koncert. 30.15 chwilka. 30.30 koncert. 30.45 chwilka. 31.00 koncert. 31.15 chwilka. 31.30 koncert. 31.45 chwilka. 32.00 koncert. 32.15 chwilka. 32.30 koncert. 32.45 chwilka. 33.00 koncert. 33.15 chwilka. 33.30 koncert. 33.45 chwilka. 34.00 koncert. 34.15 chwilka. 34.30 koncert. 34.45 chwilka. 35.00 koncert. 35.15 chwilka. 35.30 koncert. 35.45 chwilka. 36.00 koncert. 36.15 chwilka. 36.30 koncert. 36.45 chwilka. 37.00 koncert. 37.15 chwilka. 37.30 koncert. 37.45 chwilka. 38.00 koncert. 38.15 chwilka. 38.30 koncert. 38.45 chwilka. 39.00 koncert. 39.15 chwilka. 39.30 koncert. 39.45 chwilka. 40.00 koncert. 40.15 chwilka. 40.30 koncert. 40.45 chwilka. 41.00 koncert. 41.15 chwilka. 41.30 koncert. 41.45 chwilka. 42.00 koncert. 42.15 chwilka. 42.30 koncert. 42.45 chwilka. 43.00 koncert. 43.15 chwilka. 43.30 koncert. 43.45 chwilka. 44.00 koncert. 44.15 chwilka. 44.30 koncert. 44.45 chwilka. 45.00 koncert. 45.15 chwilka. 45.30 koncert. 45.45 chwilka. 46.00 koncert. 46.15 chwilka. 46.30 koncert. 46.45 chwilka. 47.00 koncert. 47.15 chwilka. 47.30 koncert. 47.45 chwilka. 48.00 koncert. 48.15 chwilka. 48.30 koncert. 48.45 chwilka. 49.00 koncert. 49.15 chwilka. 49.30 koncert. 49.45 chwilka. 50.00 koncert. 50.15 chwilka. 50.30 koncert. 50.45 chwilka. 51.00 koncert. 51.15 chwilka. 51.30 koncert. 51.45 chwilka. 52.00 koncert. 52.15 chwilka. 52.30 koncert. 52.45 chwilka. 53.00 koncert. 53.15 chwilka. 53.30 koncert. 53.45 chwilka. 54.00 koncert. 54.15 chwilka. 54.30 koncert. 54.45 chwilka. 55.00 koncert. 55.15 chwilka. 55.30 koncert. 55.45 chwilka. 56.00 koncert. 56.15 chwilka. 56.30 koncert. 56.45 chwilka. 57.00 koncert. 57.15 chwilka. 57.30 koncert. 57.45 chwilka. 58.00 koncert. 58.15 chwilka. 58.30 koncert. 58.45 chwilka. 59.00 koncert. 59.15 chwilka. 59.30 koncert. 59.45 chwilka. 60.00 koncert. 60.15 chwilka. 60.30 koncert. 60.45 chwilka. 61.00 koncert. 61.15 chwilka. 61.30 koncert. 61.45 chwilka. 62.00 koncert. 62.15 chwilka. 62.30 koncert. 62.45 chwilka. 63.00 koncert. 63.15 chwilka. 63.30 koncert. 63.45 chwilka. 64.00 koncert. 64.15 chwilka. 64.30 koncert. 64.45 chwilka. 65.00 koncert. 65.15 chwilka. 65.30 koncert. 65.45 chwilka. 66.00 koncert. 66.15 chwilka. 66.30 koncert. 66.45 chwilka. 67.00 koncert. 67.15 chwilka. 67.30 koncert. 67.45 chwilka. 68.00 koncert. 68.15 chwilka. 68.30 koncert. 68.45 chwilka. 69.00 koncert. 69.15 chwilka. 69.30 koncert. 69.45 chwilka. 70.00 koncert. 70.15 chwilka. 70.30 koncert. 70.45 chwilka. 71.00 koncert. 71.15 chwilka. 71.30 koncert. 71.45 chwilka. 72.00 koncert. 72.15 chwilka. 72.30 koncert. 72.45 chwilka. 73.00 koncert. 73.15 chwilka. 73.30 koncert. 73.45 chwilka. 74.00 koncert. 74.15 chwilka. 74.30 koncert. 74.45 chwilka. 75.00 koncert. 75.15 chwilka. 75.30 koncert. 75.45 chwilka. 76.00 koncert. 76.15 chwilka. 76.30 koncert. 76.45 chwilka. 77.00 koncert. 77.15 chwilka. 77.30 koncert. 77.45 chwilka. 78.00 koncert. 78.15 chwilka. 78.30 koncert. 78.45 chwilka. 79.00 koncert. 79.15 chwilka. 79.30 koncert. 79.45 chwilka. 80.00 koncert. 80.15 chwilka. 80.30 koncert. 80.45 chwilka. 81.00 koncert. 81.15 chwilka. 81.30 koncert. 81.45 chwilka. 82.00 koncert. 82.15 chwilka. 82.30 koncert. 82.45 chwilka. 83.00 koncert. 83.15 chwilka. 83.30 koncert. 83.45 chwilka. 84.00 koncert. 84.15 chwilka. 84.30 koncert. 84.45 chwilka. 85.00 koncert. 85.15 chwilka. 85.30 koncert. 85.45 chwilka. 86.00 koncert. 86.15 chwilka. 86.30 koncert. 86.45 chwilka. 87.00 koncert. 87.15 chwilka. 87.30 koncert. 87.45 chwilka. 88.00 koncert. 88.15 chwilka. 88.30 koncert. 88.45 chwilka. 89.00 koncert. 89.15 chwilka. 89.30 koncert. 89.45 chwilka. 90.00 koncert. 90.15 chwilka. 90.30 koncert. 90.45 chwilka. 91.00 koncert. 91.15 chwilka. 91.30 koncert. 91.45 chwilka. 92.00 koncert. 92.15 chwilka. 92.30 koncert. 92.45 chwilka. 93.00 koncert. 93.15 chwilka. 93.30 koncert. 93.45 chwilka. 94.00 koncert. 94.15 chwilka. 94.30 koncert. 94.45 chwilka. 95.00 koncert. 95.15 chwilka. 95.30 koncert. 95.45 chwilka. 96.00 koncert. 96.15 chwilka. 96.30 koncert. 96.45 chwilka. 97.00 koncert. 97.15 chwilka. 97.30 koncert. 97.45 chwilka. 98.00 koncert. 98.15 chwilka. 98.30 koncert. 98.45 chwilka. 99.00 koncert. 99.15 chwilka. 99.30 koncert. 99.45 chwilka. 100.00 koncert. 100.15 chwilka. 100.30 koncert. 100.45 chwilka.

POZNAŃ Piątek, 29 listopada. 6.30 aud. poranne. 12.15 aud. dla szkół. 12.45 aud. o ekspozycje. 15.30 przegląd. 16.00 pogadanka. 16.15 koncert. 16.45 chwilka. 17.00 raportaż. 17.15 „Minuta poezji”. 17.20 koncert. 17.30 koncert. 17.45 chwilka. 18.00 przegląd. 18.30 koncert. 18.45 chwilka. 19.00 koncert. 19.15 chwilka. 19.30 koncert. 19.45 chwilka. 20.00 koncert. 20.15 chwilka. 20.30 koncert. 20.45 chwilka. 21.00 koncert. 21.15 chwilka. 21.30 koncert. 21.45 chwilka. 22.00 koncert. 22.15 chwilka. 22.30 koncert. 22.45 chwilka. 23.00 koncert. 23.15 chwilka. 23.30 koncert. 23.45 chwilka. 24.00 koncert. 24.15 chwilka. 24.30 koncert. 24.45 chwilka. 25.00 koncert. 25.15 chwilka. 25.30 koncert. 25.45 chwilka. 26.00 koncert. 26.15 chwilka. 26.30 koncert. 26.45 chwilka. 27.00 koncert. 27.15 chwilka. 27.30 koncert. 27.45 chwilka. 28.00 koncert. 28.15 chwilka. 28.30 koncert. 28.45 chwilka. 29.00 koncert. 29.15 chwilka. 29.30 koncert. 29.45 chwilka. 30.00 koncert. 30.15 chwilka. 30.30 koncert. 30.45 chwilka. 31.00 koncert. 31.15 chwilka. 31.30 koncert. 31.45 chwilka. 32.00 koncert. 32.15 chwilka. 32.30 koncert. 32.45 chwilka. 33.00 koncert. 33.15 chwilka. 33.30 koncert. 33.45 chwilka. 34.00 koncert. 34.15 chwilka. 34.30 koncert. 34.45 chwilka. 35.00 koncert. 35.15 chwilka. 35.30 koncert. 35.45 chwilka. 36.00 koncert. 36.15 chwilka. 36.30 koncert. 36.45 chwilka. 37.00 koncert. 37.15 chwilka. 37.30 koncert. 37.45 chwilka. 38.00 koncert. 38.15 chwilka. 38.30 koncert. 38.45 chwilka. 39.00 koncert. 39.15 chwilka. 39.30 koncert. 39.45 chwilka. 40.00 koncert. 40.15 chwilka. 40.30 koncert. 40.45 chwilka. 41.00 koncert. 41.15 chwilka. 41.30 koncert. 41.45 chwilka. 42.00 koncert. 42.15 chwilka. 42.30 koncert. 42.45 chwilka. 43.00 koncert. 43.15 chwilka. 43.30 koncert. 43.45 chwilka. 44.00 koncert. 44.15 chwilka. 44.30 koncert. 44.45 chwilka. 45.00 koncert. 45.15 chwilka. 45.30 koncert. 45.45 chwilka. 46.00 koncert. 46.15 chwilka. 46.30 koncert. 46.45 chwilka. 47.00 koncert. 47.15 chwilka. 47.30 koncert. 47.45 chwilka. 48.00 koncert. 48.15 chwilka. 48.30 koncert. 48.45 chwilka. 49.00 koncert. 49.15 chwilka. 49.30 koncert. 49.45 chwilka. 50.00 koncert. 50.15 chwilka. 50.30 koncert. 50.45 chwilka. 51.00 koncert. 51.15 chwilka. 51.30 koncert. 51.45 chwilka. 52.00 koncert. 52.15 chwilka. 52.30 koncert. 52.45 chwilka. 53.00 koncert. 53.15 chwilka. 53.30 koncert. 53.45 chwilka. 54.00 koncert. 54.15 chwilka. 54.30 koncert. 54.45 chwilka. 55.00 koncert. 55.15 chwilka. 55.30 koncert. 55.45 chwilka. 56.00 koncert. 56.15 chwilka. 56.30 koncert. 56.45 chwilka. 57.00 koncert. 57.15 chwilka. 57.30 koncert. 57.45 chwilka. 58.00 koncert. 58.15 chwilka. 58.30 koncert. 58.45 chwilka. 59.00 koncert. 59.15 chwilka. 59.30 koncert. 59.45 chwilka. 60.00 koncert. 60.15 chwilka. 60.30 koncert. 60.45 chwilka. 61.00 koncert. 61.15 chwilka. 61.30 koncert. 61.45 chwilka. 62.00 koncert. 62.15 chwilka. 62.30 koncert. 62.45 chwilka. 63.00 koncert. 63.15 chwilka. 63.30 koncert. 63.45 chwilka. 64.00 koncert. 64.15 chwilka. 64.30 koncert. 64.45 chwilka. 65.00 koncert. 65.15 chwilka. 65.30 koncert. 65.45 chwilka. 66.00 koncert. 66.15 chwilka. 66.30 koncert. 66.45 chwilka. 67.00 koncert. 67.15 chwilka. 67.30 koncert. 67.45 chwilka. 68.00 koncert. 68.15 chwilka. 68.30 koncert. 68.45 chwilka. 69.00 koncert. 69.15 chwilka. 69.30 koncert. 69.45 chwilka. 70.00 koncert. 70.15 chwilka. 70.30 koncert. 70.45 chwilka. 71.00 koncert. 71.15 chwilka. 71.30 koncert. 71.45 chwilka. 72.00 koncert. 72.15 chwilka. 72.30 koncert. 72.45 chwilka. 73.00 koncert. 73.15 chwilka. 73.30 koncert. 73.45 chwilka. 74.00 koncert. 74.15 chwilka. 74.30 koncert. 74.45 chwilka. 75.00 koncert. 75.15 chwilka. 75.30 koncert. 75.45 chwilka. 76.00 koncert. 76.15 chwilka. 76.30 koncert. 76.45 chwilka. 77.00 koncert. 77.15 chwilka. 77.30 koncert. 77.45 chwilka. 78.00 koncert. 78.15 chwilka. 78.30 koncert. 78.45 chwilka. 79.00 koncert. 79.15 chwilka. 79.30 koncert. 79.45 chwilka. 80.00 koncert. 80.15 chwilka. 80.30 koncert. 80.45 chwilka. 81.00 koncert. 81.15 chwilka. 81.30 koncert. 81.45 chwilka. 82.00 koncert. 82.15 chwilka. 82.30 koncert. 82.45 chwilka. 83.00 koncert. 83.15 chwilka. 83.30 koncert. 83.45 chwilka. 84.00 koncert. 84.15 chwilka. 84.30 koncert. 84.45 chwilka. 85.00 koncert. 85.15 chwilka. 85.30 koncert. 85.45 chwilka. 86.00 koncert. 86.15 chwilka. 86.30 koncert. 86.45 chwilka. 87.00 koncert. 87.15 chwilka. 87.30 koncert. 87.45 chwilka. 88.00 koncert. 88.15 chwilka. 88.30 koncert. 88.45 chwilka. 89.00 koncert. 89.15 chwilka. 89.30 koncert. 89.45 chwilka. 90.00 koncert. 90.15 chwilka. 90.30 koncert. 90.45 chwilka. 91.00 koncert. 91.15 chwilka. 91.30 koncert. 91.45 chwilka. 92.00 koncert. 92.15 chwilka. 92.30 koncert. 92.45 chwilka. 93.00 koncert. 93.15 chwilka. 93.30 koncert. 93.45 chwilka. 94.00 koncert. 94.15 chwilka. 94.30 koncert. 94.45 chwilka. 95.00 koncert. 95.15 chwilka. 95.30 koncert. 95.45 chwilka. 96.00 koncert. 96.15 chwilka. 96.30 koncert. 96.45 chwilka. 97.00 koncert. 97.15 chwilka. 97.30 koncert. 97.45 chwilka. 98.00 koncert. 98.15 chwilka. 98.30 koncert. 98.45 chwilka. 99.00 koncert. 99.15 chwilka. 99.30 koncert. 99.45 chwilka. 100.00 koncert. 100.15 chwilka. 100.30 koncert. 100.45 chwilka.

Wrocław. Muzyka popularna. Bukareszt. Muzyka lekka. 17.05 Praga. Kwartet Ondrejczki. 17.30 Moskwa (Kom.). „Sadko” opera Rimskij-Korsakowa. 17.50 Koenigswusthausen. Recital fortep. 18.30 Wiedeń. Koncert muzyki religijnej. 18.30 Leningrad. Koncert symfon. 19.00 Sztutgart. Koncert wokalny. 19.30 Praga. Koncert Es-dur Beethovena. Bruksela franc. Recital fort. Wiedeń. „Gurrelieder”. Arnolda Schoenberga. Dyr. Bruno Walter. 20.00 Ryga. Koncert symf. 20.15 Monachjum. „Nieznane utwory Haydna”. 21.00 Sztutgart. Kwintet Schuberta. Berlin. Koncert rozrywkowy. Lipsk. Recital fort. 21.45 — Radio Paris. Wieczór oper komicznych. 22.10 Wiedeń. Muzyka lekka. 22.15 Oslo. Recital wiolonczelowy. Rzym. Muzyka taneczna. Mediolan. Koncert solistów. 22.20 Budapeszt. Muzyka cygańska. 22.30 Monachjum. Muzyka kamer. — Sztutgart. Muzyka popul. Koenigswusthausen. „Nočna muzyka”. 22.45 Hamburg. Koncert wiecz. 23.00 Kolonia. Muzyka lekka i tan. Bukareszt. Koncert nocny. Budapeszt. Muzyka jazzowa. — Koenigswusthausen. Muzyka kameralna. 23.05 Kopenhaga. Muzyka tan. 23.10 Bruksela flam. Muzyka tan. 23.15 Wiedeń. Muzyka popul. 23.30 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka współczesna. — Anglia (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. 24.00 Sztutgart. Koncert nocny.

</

Przeszło 55 000 par pończoch sprzedaje rocznie! jedwabne od zł 2.40, matowe od zł 2.60, czysto wełniane od zł 3.95. STEFAN KAŁAMAJSKI

Pg 6 507/8-45.162/163

Dziewczyna sumienna samodzielnie gotowaniem od 12.35 szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 025

Dziewczyna szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 079

Poszukuję posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 101

Dziewczyna młodszą wiejską, sumienną do wszystkiego, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 114

Dziewczyna młodszą poszukuje posady do składki lub dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 113

Poszukuję posady z gotowaniem do wszystkiego lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 097

Posługi dobrem gotowaniem — bez uczciwa, pracowita. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 196

Poszukuję posady branży tytoniowej, chętnie w kiosku. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 195

BIELIZNA ZAWODOWA Płaszczki lekarskie, bluzy piekarskie, rzeźnicze, ślusarskie fartuchy kombinony, gotowe i miarowe najkorzystniejbo wprost z FABRYKI BIELIZNY J. SCHUBERT Dom Płócien Poznań, Stary Rynek 76 Czerwony Dom naprzeciw odwachu. Pg 5 808-41.52

TEATRY TEATR POLSKI: Czwartek, 28. 11. „Ludzie w bieli”, gościnny występ Janusza Warneckiego. Piątek, 29. 11. „Ludzie w bieli”, gościnny występ Janusza Warneckiego. TEATR WIELKI (Opera): Czwartek, 28. 11. „Trubadur”. Piątek, 29. 11. „Róża Stambułu”. Sobota, 30. 11. „Uprowadzenie z Seraju”. TEATR NOWY: Czwartek, 28. 11. „Powrót mamy”. Piątek, 29. 11. Teatr niezyczny z powody próby generalnej.

KINA Poznań, czwartek, 28. 11. ALKAZAR: „Zona w złotej klatce”. APOLLO: „Wacusz”. CORSO: „Co mój mąż robi w nocy”. GONG: „Papryka”. GWIAZDA: „Pieśń Kozaka”. METROPOLIS: „Wacusz”. OŚWIATOWE T. C. L.: „Małe kobietki”. RENAISSANCE: „Toreador i kobiety” oraz „Kocha, Lubi, Szanuje”. SŁOŃCE: „Piekło”. SFINKS: „Mężowie do wyboru”. ŚWIT: „Z pamiętnika detektywa”. TĘCZA-Lazarz: „Powrót Frankenstein”. TĘCZA-Wilda: „Piotruś”. WILSONA: „Kleopatra”.

Krawcowa dzielna 2 z dziennie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 912

Kuchmistrzynie dobra fachowczynie potrzebna kasyno oficerskie. Oferty adresem Kurjer Poznański zdg 70 833

Posługi poszukuje dobrze polecona. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 824

Nauki w zawodzie rzeźnikiem, lat 17, poszukuje R. Słaby, Tarnowo Podgórze, pow. poznański, zdg 70 669

Posługi na cały dzień lub pół, dobrze gotuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 662

Uczciwa dziewczyna szuka posady do wszystkich prac domowych z gotowaniem, praniem od 1. 12. 35. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 886

Córka emeryta szybko się orientująca, przystojna, mija w obęściu, poszukuje posady ekspedientki ewentl. z utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 891

Pranie przyjmuje w dom. Wielkie Garbary 20, m. 6. zdg 71 518

Dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem, 8 letnie świadectwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 381

Krawcowa dołym krojem, szyciem, dziennie 1.50 szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 204

Posługę na przed lub popołudniu przyjmuje Oferty Kurjer Poznański zdg 71 374

Dziewczyna ucziwa, pracowita z gotowaniem praniem szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 247

Polecam gospodynie, kucharki, służącego-szofera wychowawczynie. Lewandowska, Aleje Marcinkowskiego 16. zdg 71 316

Dziewczyna z prowincji córka wdowy wojennej, znająca życie poszukuje zajęcia do dzieci lub wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 298

Erbedont ELIKSIR · PROSZEK · PASTA DO ZĘBÓW nr 16 908

Pracznica szuka prania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 154

Szukam posługi zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 71 146

27. WOLNE MIEJSCA

Korespondent handlowy do lat 25 poszukiwany. Szczegółowe oferty do Kurjera Pozn. pod zdg 70 086. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Promotorów do ratalnej sprzedaży radioaparatury. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 066

Fryzjerka potrzebna, później ożenek. Piekarny 21. zdg 71 107

Dziewczyna do prac domowych gotowania. Wroniecka 10, skład 1. zdg 71 081

Inteligentny człowiek posiadający 250 zł potrzebny. Adres Kurjer Pozn. zdg 71 150

Dziewczyna do wszystkiego. Marsz. Focha 153 Domanska. zdg 71 187

Służąca młodszą skromną. Ratajczaka 11a, m. 66 zdg 71 273

Dziewczyna do gospodarstwa wiejskiego pod Poznaniem potrzebna. Ul. Wrocławska 40, m. 8. zdg 71 216

Posługa potrzebna gotowanie, pranie, czysta. Szamarzewskiego 27/20. zdg 71 291

Okreźni potrzebni zarobek 5-8 dziennie. Strzelecka 26 - 3. zdg 71 338

Bufetowa kaucja zaraz. Informacje Zamka. Piłsudskiego 15. zdg 70 980

Ucznia fryzjerskiego przyjmuje. Poczta 22. zdg 71 317

Panna do 2 dzieci potrzebna. Borowicz, Wodna 9. zdg 70 870

Przedstawiciele mydła, proszki także domokraczy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 71 212

Kucharka samodzielną, ciasta, weki, potrzebna na wieś. Odpisy świadectw i warunki: poczta Lubichowo, Maj. Biełowo, zdg 71 328

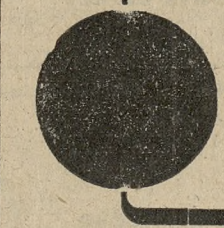
Kucharka - kucharz zaraz potrzebni. Restauracja Dworcowa, Jarocin. ng 18 264

Uczennica z dobrego domu do składki rzeźniczego potrzebna. Wujec, Kraszewskiego 7. zdg 71 310

Torebki damskie - Parasole - Walizy - Teki WIKTOR CZYSZ, Poznań, Szkolna 11. Specjalność: Foki - Krokodyle. Pg 6 248-42.74

Humor zagraniczny Miłość jest ślepa... On: — ...mój gołąbku, mój koliberku, mój motylku najmilszy... („Matin” — Paryż). S. F.

KAŻDY GROSZ PRZYNOSI ZYSK! wydany na celowe ogłoszenie w poczytnym „Kurjerze Poznańskim”

Maszynistka-kasjerka biegła, znająca wszelkie prace biurowe, poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 71 137

Szukam posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 135

Zdolna inteligentna panna poszukuje zarządu domem, do dzieci z szyciem, robotkami ręcznymi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 261

Inteligentna siedemnastoletnia, znająca życie, przyjmuje jakiegokolwiek zajęcia, najchętniej do zycia. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 288

Kierownik młynów z długoletnią praktyką w wielkich młynach handlowych przeprowadzając samodzielnie przebudowę, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 181

Posługaczka szuka posługi 2 razy w tygodniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 948

Poszukuję posługi od 1. 12. 1935. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 882

Sierota szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 879

Sierota chętna, ucziwa poszukuje posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 875

Dziewczyna samodzielnym gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 889

Poszukuję posługi lub posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 861

Urzędnik gospodarczy wiek średni, poszukuje posady. Bardzo dobre świadectwa, referencje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 70 949

Czeladnicznica krawiecką z ukończoną Przemysłową, dobre świadectwa, szuka posady. Adres: wskaże Kurjer Poznański zdg 70 883

Młodzieniec 19 lat, intel. z wyższ. wykształceniem szuka jakiegokolwiek posady, najchętniej biurowej za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 947

Poszukuję posługi cały dzień z praniem, gotowaniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 885

Dziewczyna starsza szuka posady w śródmieściu. Dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 973

Inteligentna ucziwa szuka posady do pomocy pani w domu i w składzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 972

Dziewczyna ucziwa, cokolwiek z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 968

Poszukuję posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 211

Starsza dziewczyna, ucziwa, umiejąca dobrze gotować szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 375

Dziewczyna poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 238

Dziewczyna ucziwa do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 335

Dziewczyna cośkolwiek z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 344

Służąca gotowanie, praniem, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 70 950

Dziewczyna przychodnia z gotowaniem, szuka posady od 1. 12. 1935. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 881

Mamma zdrowa poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 955

Gospodyni kucharka poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 873

Dziewczyna starsza z samodzielnym gotowaniem, ucziwa i pracowita, szuka zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 895

Kiermasz gwiazdkowy dla dorosłych i dzieci na sali Domu Rzemieślniczego urzędza Stow. Pań Miłosierdzia św. Winc. a Paulo w niedzielę, 1 grudnia w godz. popoł. Program wiele urozmaicony. — Dobrowa orkiestra. — Występy. — Niespodzianki. — Torebki szczęścia. — Różne gry towarzyskie. — Stroje i robotki ręczne — laleczki itp. — Smaczny, tani a obfity bufet własny. Każde dziecko duże i małe otrzyma od św. Mikołaja śliczny podarek. Wstęp 20 gr. Czysty dochód na ubogich parafji farnej. zg 449/450

Krawcowa pierwszorzędną, biegłą szuka posady do domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 341

Dziewczyna Niemka - kat., lat 22, szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 239

Ogrodnik bartnik bardzo dobre świadectwa poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 173

Uczciwa dziewczyna z dobrem gotowaniem do wszystkiego, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 224

Kelner trzeźwy, lat 32 kaucja poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 257

Służąca kochająca dzieci, samodzielnym gotowaniem szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 787

Panienska kochająca dzieci, z dłuższą praktyką, zna dobre zycie, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 832

Dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem, lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 014

Dziewczyna młodszą, skromną, ucziwa z własną pościelą szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 017

Większa fabryka wyrobów lnianych poszukuje rutynowanego zastępcy na m. st. Warszawę wraz z woj. warszawskim, jak również zastępcy na Poznań i woj. poznańskie. Fabryka skłonna jest urządzić składy konsygnacyjne dla szybszej obsługi klienteli. Tylko poważni fachowcy (manufakturzyści) gotowi złożyć gwarancję (delcredere) zechcą skierować swe oferty wraz z referencjami pod adresem: O. Then i Ska, Katowice, ul. Kochanowskiego nr. 10. Pg 668-71,80

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata na miesiąc grudzień 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opieką miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potocznoimi 200 gr. Od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża, do wydania głównego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 11.00, większe niż jedno (wieloznaczne) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, słowo nagłówek (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc, wydawnictwo nie odpowiada.